

**ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วน
ตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี**

พนเอกโตมศักดิ์ คำใสแสง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ.2552

**Factors Affecting People Participation in Tha Khlo Sub District Administrative
Organization: Kaeng Khoi District, Saraburi Province**

Col. Domsak Kamsaisang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2009

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บัญชีที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหาร
ส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
ชื่อและนามสกุล พันเอกโดมศักดิ์ คำใสแสง
แขนงวิชา บริหารรัฐกิจ
สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2553

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(นายสมศักดิ์ ภูรีศรีศักดิ์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิศวรียนนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ
อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ผู้วิจัย พันเอกโคทมศักดิ์ คำใสแสง รหัสนักศึกษา 2503008431 **ปริญญา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรรัตน์ ภิญโญนนตพงษ์
ปีการศึกษา 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี (2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสัญชาติไทยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ จำนวน 358 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง 2 ขั้นตอน คือ (1) หาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในแต่ละหมู่บ้าน ตามสัดส่วนของจำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้านกับจำนวนประชากรทั่วทั้งตำบล (2) ทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหา โดยใช้สถิติทดสอบค่า t สถิติทดสอบค่า F และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหาอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาในระยะยาว การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีเพียงการมีส่วนร่วมในการวางแผน ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำ ปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน ปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ปัจจัยการมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน ปัจจัยการได้รับข่าวสาร และปัจจัยความรู้ความเข้าใจในบทบาทของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านการคาดหวังผลตอบแทน ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเมื่อวิเคราะห์สมการถดถอยแบบขั้นตอน เพื่อพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำ สามารถบอกอำนาจพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ได้ร้อยละ 34.20 ตัวแปรที่เพิ่มเข้าสู่สมการเป็นอันดับที่ 2 คือ ปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน ทำให้อำนาจพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรีเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 39.0 และตัวแปรที่เพิ่มเข้าสู่สมการเป็นอันดับที่ 3 คือ ปัจจัยการได้รับข่าวสาร ทำให้อำนาจพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 41.5 ตัวแปรสุดท้ายที่เข้าสู่สมการคือ ปัจจัยความสัมพันธ์ กับเจ้าหน้าที่ของรัฐทำให้อำนาจพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 42.8 ตัวแปรที่ไม่เข้าสู่สมการการพยากรณ์ คือ ปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน และปัจจัยการมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน

คำสำคัญ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
ท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

Thesis title : Factors Affecting People Participation in Tha Khlo Sub-District Administrative Organization: Kaeng Khoi District, Saraburi Province

Researcher : Col. Domsak Kamsaisang; **ID:** 2503008431; **Degree:** Master of Public Administration;

Thesis advisors : (1) Dr. Waraporn Rungreungkolkich , Associate Professor; (2) Dr. Amornrat Pinyoanantapong , Associate Professor; **Academic Year :** 2009

Abstract

This is an exploratory research with objectives of studying (1) the degree of public participation in the administration of Tha Khlo Subdistrict Administrative Organization, Kaeng Khoi District, Saraburi Province and (2) factors involved with public participation in the administration of Tha Khlo Subdistrict Administrative Organization, Kaeng Khoi District, Saraburi Province.

Samples in this study include 358 Thai nationals at the age of 18 years or older living in the areas under jurisdiction of the Tha Khlo Subdistrict Administrative Organization. Two steps of random sampling are as follows: (1) find a proper sample size in each village according to the proportion of citizens in each village with all the citizens in the Subdistrict, (2) proceed with random sampling. Tools used in the research include a questionnaire, data analysis and statistics used are Percentage, Mean and Standard Deviation. Tools used for data analysis are a t-test, F-test, Multiple Regression Analysis.

Findings from hypotheses are as follows:

1. The overall degree of public participation in the administration of Tha Khlo Subdistrict Administrative Organization is quite high . Based on each aspect of participation, most samples have shown high degree of participation–high degree of participation in problem exploration , followed by high participation in terms of receiving benefits , high participation in the long-term maintenance, participation in the follow-up and evaluation and participation in operation . Only participation in planning is at the medium level.

2. Factors involved with public participation in the administration of Tha Khlo Subdistrict Administrative Organization, Kaeng Khoi District, Saraburi Province include leadership, opportunities for public expressions, relationship with state officers, joint community activities, news and information exposure and understanding of public role, which are all statistically significant at 0.05. Expectations of return have no effect towards public participation. Analysis by a regression equation to figure out factors involved with public participation in the administration of Tha Khlo Subdistrict Administrative Organization, Kaeng Khoi District, Saraburi Province shows that leadership has reflected the degree of public participation in the administration of Tha Khlo Subdistrict Administrative Organization, Kaeng Khoi District, Saraburi Province at 34.20 percent. The second variable put into the equation, opportunities for public expressions, has reflected a higher degree of public participation in the administration of Tha Khlo Subdistrict Administrative Organization, Kaeng Khoi District, Saraburi Province at 39.0 percent ; the third variable, news and information exposure, has reflected even a higher degree of public participation at 41.5 percent ; and the last variable, relationship with state officers, has reflected even a higher degree of public participation at 42.8 percent . Variables not put in the equation are understanding of public role and joint community activities.

Key words: Factors involved with public participation in the administration of Tha Khlo Subdistrict Administrative Organization, Kaeng Khoi District, Saraburi Province

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และติดตามการทำวิทยานิพนธ์ ครั้งนี้อย่างใกล้ชิด ตลอดเวลา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ รวมถึง อาจารย์สมศักดิ์ ภูริศรีศักดิ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้ให้เกียรติมาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณาจารย์ เพื่อนนักศึกษา สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนร่วมงาน ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์ ครั้งนี้ ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือ ได้แก่ ดร. สิงห์ทอง บัวชุม ผู้อำนวยการ บริษัท เดอะเบสท์ เซนเตอร์ อินเทอร์เน็ตกรุ๊ป จำกัด คุณมนัสพันธ์ ธนาสุภาพันธุ์ ปลัดอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี คุณภาณุพงศ์ ทิพเสวต รองนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองสระบุรี ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นในการทำวิจัย และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ที่ได้กรุณาอนุญาตให้ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

โดมศักดิ์ คำใสแสง

กรกฎาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย	1
ประเด็นปัญหาการวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	9
ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล	13
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ	19
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน	25
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	60

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน	62
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ	74
การทดสอบสมมติฐาน	81
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	98
สรุปการวิจัย	98
อภิปรายผล	102
ข้อเสนอแนะ	106
บรรณานุกรม	109
ภาคผนวก	115
ก ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	116
ข สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ทดสอบเครื่องมือวิจัย	122
ค สำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	124
ง แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	126
จ ผลดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม	138
ฉ ผลการตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ	142
ประวัติผู้วิจัย	145

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์/ส่งผล/มีผล/มีอิทธิพล ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	53
ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน.....	57
ตารางที่ 4.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	62
ตารางที่ 4.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน	65
ตารางที่ 4.3 การคาดหวังผลตอบแทน	67
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่รัฐ.....	67
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โอกาสในแสดงออกของประชาชน	68
ตารางที่ 4.6 การเป็นสมาชิกกลุ่ม	69
ตารางที่ 4.7 ประเภทของกลุ่มที่เป็นสมาชิก	69
ตารางที่ 4.8 การมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน	70
ตารางที่ 4.9 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ	71
ตารางที่ 4.10 ข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนได้รับ	72
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะ/พฤติกรรมของผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ	73
ตารางที่ 4.12 แสดงลักษณะและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ	74
ตารางที่ 4.13 แสดงลักษณะและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสำรวจปัญหา องค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ	75
ตารางที่ 4.14 แสดงลักษณะและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผน ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ	76
ตารางที่ 4.15 แสดงลักษณะและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ	77
ตารางที่ 4.16 แสดงลักษณะและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับ ผลประโยชน์ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 4.17	แสดงลักษณะและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม และประเมินผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ	79
ตารางที่ 4.18	แสดงลักษณะและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ บำรุงรักษาในระยะยาว	80
ตารางที่ 4.19	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร องค์การบริหารตำบลท่าคล้อจำแนกตามปัจจัยเพศ	81
ตารางที่ 4.20	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร องค์การบริหารตำบลท่าคล้อจำแนกตามปัจจัยอายุ	82
ตารางที่ 4.21	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร องค์การบริหารตำบลท่าคล้อจำแนกตามปัจจัยระดับการศึกษา	83
ตารางที่ 4.22	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร องค์การบริหารตำบลท่าคล้อจำแนกตามปัจจัยรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	84
ตารางที่ 4.23	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร องค์การบริหารตำบลท่าคล้อจำแนกตามปัจจัยอาชีพ	85
ตารางที่ 4.24	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร องค์การบริหารตำบลท่าคล้อจำแนกตามปัจจัยระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน ...	86
ตารางที่ 4.25	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	87
ตารางที่ 4.26	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	89

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
ภาพที่ 2.1	โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546	14
ภาพที่ 2.2	สถานที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ	21
ภาพที่ 2.3	โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	25
ภาพที่ 2.4	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	39
ภาพที่ 2.5	วิวัฒนาการบทบาทของประชาชนและการบริหารภาครัฐ	40
ภาพที่ 2.6	กรอบแนวคิดการวิจัย	55

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ให้ความสำคัญเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยส่งเสริมให้มีการปฏิรูปการเมืองไปสู่การเมืองภาคประชาชนมากขึ้น มีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นเพื่อเน้นอำนาจของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชน และเพิ่มศักยภาพ ในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถพึ่งพาตนเองและพึ่งพาซึ่งกันและกันได้มากขึ้น จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในหมวดที่ 5 เรื่องแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐส่วนที่ 10 เป็นแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มาตราที่ 87 กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการเมือง ตลอดจนการจัดทำบริการสาธารณะ การสามารถเข้าถึงข้อมูล การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับให้ประชาชน และชุมชนมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม และให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม นอกจากนั้นแล้วในหมวดที่ 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตราที่ 287 กำหนดให้ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ด้วย ในกรณีที่การกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในสาระสำคัญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อนกระทำการเป็นเวลาพอสมควร และในกรณีที่เห็นสมควร หรือได้รับการร้องขอจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นก่อนการกระทำนั้น หรืออาจจัดให้ประชาชนออกเสียงประชามติเพื่อตัดสินใจก็ได้ตลอดจนต้องรายงานการดำเนินการต่อประชาชน ในเรื่องการจัดทำงบประมาณการใช้จ่าย และผลการดำเนินการในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและกำกับดูแลการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว จะเห็นได้ว่าเจตนารมณ์ในการที่จะส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมภาครัฐในลักษณะ และวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารประเทศเป็นการบริหารโดยประชาชน เพื่อประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอย่างแท้จริง ซึ่งการส่งเสริมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ว่าเป็นเงื่อนไขสำคัญของความสำเร็จในการบริหารราชการให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน และเอื้อประโยชน์สุขแก่ประชาชน (วราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ และคณะ, 2551:2)

การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่แล้ว ที่ผ่านมาพบว่าเป็นวัฒนธรรมของระบบราชการที่ใช้กลไกของทางราชการเข้าไปสนับสนุนช่วยเหลือชุมชน หรือไม่ก็เป็นเรื่องที่ริเริ่มจัดทำขึ้นโดยกลุ่มของผู้นำ และบุคคลใกล้ชิด ขาดการมีส่วนร่วมของกลุ่มองค์กรชาวบ้าน ประชาชนผู้ยากจน และผู้ด้อยโอกาส ซึ่งเป็นผู้รับผลประโยชน์หรือผู้ได้รับผลกระทบ จึงทำให้แผนพัฒนาตำบลไม่เกิดประโยชน์แก่คนยากจน หรือด้อยโอกาสในท้องถิ่นอย่างแท้จริง ดังนั้น การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาคม จัดทำแผน ซึ่งประกอบด้วยองค์กรชาวบ้านประชาชน โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส ตัวแทนภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการและบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติการ ร่วมควบคุมตรวจสอบ และร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินการ จะทำให้ประชาชน และชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันในการดำเนินกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้ปัญหาอีกประการหนึ่งคือ ประชาชนส่วนใหญ่เองก็ไม่ตื่นตัว และไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากเห็นว่า การบริหารงานในตำบลเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องดำเนินการ รวมถึงไม่ทราบถึงอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งอาจสรุปโดยรวมได้ว่า มีหลายปัจจัยที่ส่งผลทำให้ขาดการมีส่วนร่วมจากประชาชน และปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นได้ส่งผลให้การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และไม่สามารถตอบสนองความต้องการของชาวบ้านในตำบลให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ เนื่องจากขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาการมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผล (ประชัน รักพงษ์, 2545)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรีนั้น ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารองค์การในลักษณะใดบ้าง และการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากน้อยเพียงใด ตลอดทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนขึ้นอยู่กับปัจจัยใดบ้าง เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการ

ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี อันจะมีส่วนช่วยให้การบริหารงานขององค์การมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ประเด็นปัญหาการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่า มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

3.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

4. ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ จำนวน 11 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านหาดสองแควเหนือ หมู่ที่ 2 บ้านท่าสบก หมู่ที่ 3 บ้านท่าคล้อกลาง หมู่ที่ 4 บ้านหาดสองแควใต้ หมู่ที่ 5 บ้านคำใหญ่ หมู่ที่ 6 บ้านท่าเกวียน หมู่ที่ 7 บ้านถ้ำเต่า หมู่ที่ 8 บ้านท่าศาลา หมู่ที่ 9 บ้านท่าคล้อใต้ หมู่ที่ 10 บ้านท่าคล้อเหนือ และหมู่ที่ 11 บ้านเขาหินคาค โดยเลือกศึกษาประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ซึ่งก็คือผู้มีสิทธิในการเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ และจะเป็นผู้มีสิทธิในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานนั่นเอง โดยรวมทั้ง 11 หมู่บ้าน จะมีประชากรทั้งหมด 3,394 คน ตามประกาศผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี เรื่องบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น (วันที่เลือกตั้ง 22 มิถุนายน 2551)

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษา

4.2.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

4.2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานองค์การบริหาร ส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ระหว่างเดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม พ.ศ. 2552

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาจากแนวคิด หลักการ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา ผลงานวิจัยของนักวิชาการ จำนวน 12 ท่าน ตามรายละเอียดในบทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน จำนวน 16 ปัจจัยย่อย ได้แก่ อายุ, เพศ, ระดับการศึกษา, อาชีพ, รายได้, การเป็นสมาชิกกลุ่ม, ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน, ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่รัฐ, โอกาสในการแสดงออก, การมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน, การได้รับข่าวสาร, ทักษะคิด, ภาวะผู้นำ, ความรู้ความเข้าใจ, แรงจูงใจ และการคาดหวังผลตอบแทน

สำหรับปัจจัยการเป็นสมาชิกกลุ่ม ผู้วิจัยได้ผนวกรวมไว้เป็นส่วนหนึ่งใน ปัจจัยการมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน

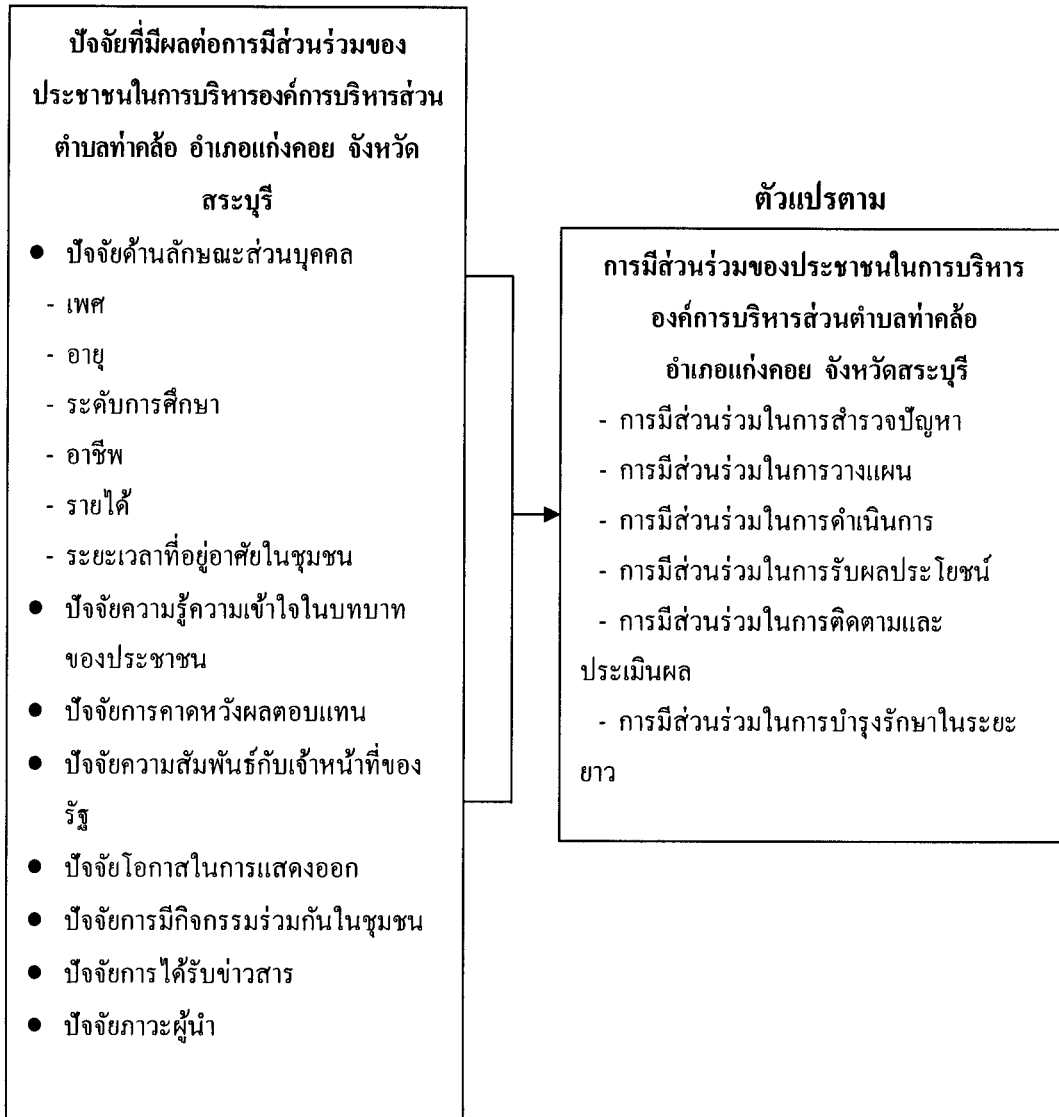
ปัจจัยทัศนคติ ซึ่ง วราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ และคณะ (2551:4) ด้านนิยามศัพท์ทัศนคติ ต่อการมีส่วนร่วม หมายถึง ผลรวมของความรู้สึกของประชาชน ที่มีต่อการมีส่วนร่วมซึ่งทำให้เกิด การที่จะได้ตอบในทางบวก หรือทางลบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่าปัจจัยทัศนคติ ต่อการมีส่วนร่วม นั้น สามารถเปลี่ยนแปลงไปในทางบวก หรือทางลบ อันมีผลมาจากการได้รับ อิทธิพลจากปัจจัยอื่นๆ อีก 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของ ประชาชนปัจจัยการคาดหวังผลตอบแทน ปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่รัฐ และปัจจัยการได้รับ ข่าวสาร จึงไม่นำมาศึกษาในครั้งนี้

อีกปัจจัยหนึ่ง คือ ปัจจัยแรงจูงใจ วราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ และคณะ (2551:4) ให้ ความหมายแรงจูงใจต่อการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนมีพลังผลักดันทำให้เกิดการมี ส่วนร่วม และทำให้บรรลุผล ซึ่งเป็นพลังจากภายในที่ตนได้รับประโยชน์ และพลังจากภายนอก คือ การชักชวนจากผู้อื่น ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่าสอดคล้องกับปัจจัยหลัก ปัจจัยอื่นๆ ปัจจัยย่อย การคาดหวังผลตอบแทน และปัจจัยย่อยภาวะผู้นำ ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะไว้แล้ว จึงสามารถบูรณ รวมกันได้

ดังนั้น ผู้วิจัยสามารถกำหนดปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนได้จำนวน 13 ปัจจัยย่อย สามารถกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังแผนภาพที่ 1.1

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอกำแพงคอย จังหวัดสระบุรี

6. สมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

6.1 ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต่างกัน

6.2 ปัจจัยความรู้ความเข้าใจในบทบาทของประชาชนต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรีต่างกัน

6.3 ปัจจัยการคาดหวังผลตอบแทนต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต่างกัน

6.4 ปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต่างกัน

6.5 ปัจจัยโอกาสในการแสดงออกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต่างกัน

6.6 ปัจจัยการมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชนต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต่างกัน

6.7 ปัจจัยการได้รับข่าวสารต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต่างกัน

6.8 ปัจจัยภาวะผู้นำต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต่างกัน

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

7.1 ปัจจัย หมายถึง สาเหตุหรือองค์ประกอบต่างๆ ที่ส่งผลอย่างใดอย่างหนึ่ง

7.2 การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชน หรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าไปกระทำกิจกรรมในลักษณะต่างๆ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาในระยะยาวโดยที่

7.2.1 การมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหา หมายถึง การที่ประชาชน ศึกษาเรียนรู้สภาพของชุมชน ค้นหาปัญหาและความต้องการ และค้นหาสาเหตุของปัญหาของชุมชน

7.2.2 การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การที่ประชาชน แสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะในการจัดลำดับความเร่งด่วน/กำหนดนโยบาย กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดวิธีการ กำหนดแนวทาง และกำหนดทรัพยากรที่จะต้องใช้ในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ

7.2.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หมายถึง การที่ประชาชนร่วมกิจกรรมร่วมบริหารการใช้ทรัพยากร รวมทั้งการสนับสนุนแรงงาน วัสดุอุปกรณ์ ทักษะ และขอรับการช่วยเหลือจากภายนอก

7.2.4 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนนำเอาผลจากการดำเนินการมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ ในพื้นฐานที่เท่าเทียมกันของบุคคล และสังคม

7.2.5 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนร่วมสังเกตการณ์ คุ้แล สอบถาม และตัดสินใจว่าการดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง โปร่งใส มีประโยชน์ และมีคุณค่าอย่างแท้จริงต่อชุมชน

7.2.6 การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาในระยะยาว หมายถึง การที่ประชาชนมีความสำนึกในการเป็นเจ้าของผลการดำเนินการที่เสร็จสิ้นแล้ว ยังผลให้เกิดการดูแล ระมัดระวัง ป้องกันให้อยู่ในสภาพที่ดีอย่างยั่งยืน

7.3 คุณลักษณะส่วนบุคคล หมายถึง อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

7.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนสามารถบอกถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเอง ต่อการมีส่วนร่วม

7.5 การคาดหวังผลตอบแทน หมายถึง การที่ประชาชนมีความรู้สึกว่าจะได้รับถึงผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินการ

7.6 ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่รัฐ หมายถึง ความรู้จักคุ้นเคย เคยติดต่อ เคยร่วมกิจกรรมกับผู้บริหาร อบต. สมาชิก อบต. และพนักงานอบต.

7.7 โอกาสในการแสดงออก หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เปิดช่องทางให้ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหา จัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล ดำเนินการ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ หรือใช้บริการที่เกิดจากการดำเนินการ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการ

7.8 การมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน หมายถึง การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม การร่วมงานเพื่อนบ้าน การร่วมบุญประเพณี การร่วมงานสาธารณะของหมู่บ้าน/ตำบล

7.9 การได้รับข่าวสาร หมายถึง การที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการ
เชิญร่วมประชุม เชิญร่วมกิจกรรม เชิญร่วมการดำเนินการ การเชิญร่วมรับผลประโยชน์ การเชิญร่วม
ติดตาม/ประเมินผล และเชิญร่วมบำรุงรักษาในระยะยาว

7.10 ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการหรือพฤติกรรมในการใช้อิทธิพลเพื่อควบคุม
สั่งการ เกี้ยยกล่อม บังคับ ใ้บุคคลหรือกลุ่มบุคคล มีพฤติกรรมหรือปฏิบัติตามที่พึงประสงค์
เพื่อการบรรลุเป้าหมาย

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ทำให้ทราบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอกำแพงคอย จังหวัดสระบุรี

8.2 ทำให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอกำแพงคอย จังหวัดสระบุรี

8.3 สามารถนำผลการวิจัยไปเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ของ
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอกำแพงคอย จังหวัดสระบุรี

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยภายใต้หัวข้อเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี” นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวิจัย ประกอบด้วยสาระสำคัญ 6 ส่วน ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
3. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน
5. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1 ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

วรารักษ์ รุ่งเรืองกลกิจ และคณะ (2551:6) นิยามองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า หมายถึง หน่วยราชการที่ได้รับการกระจายอำนาจจากราชการส่วนกลางเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการ การบริการสาธารณะตามกฎหมายเพื่อประโยชน์สุขของชุมชนในท้องถิ่นนั้น ปัจจุบันราชการส่วนท้องถิ่น มีอยู่ 5 แบบ คือ กรุงเทพมหานคร (กทม.) เมืองพัทยา เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

รศคนธ์ รัตนเสริมพงษ์ (2549:6) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของประเทศ

เดเนียล วิท (Daniel Wit, 1967 : 14-21 อ้างใน ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539:11) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเป็นบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครอง

1.3 วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ชวงศ์ ฉายะบุตร (2539:26) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่า ในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัด ภารกิจที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้น หากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ก็สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอ ที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของ รัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบาหนี้เป็นการแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงเนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรอรับการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวย่อมไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริง และล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็น โดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

4. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันที่ให้การศึกษ การปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ ประชาชน จากการที่การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

1.4 ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญ (โกวิทย์ พวงงาม, 2544:25) ดังนี้

1. การปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะ เป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ ประชาชนทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิ และหน้าที่พลเมือง อันจะนำมาสู่ความศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย

2. การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาระยะของรัฐบาล
3. การปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเองเพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหาและช่วยกันแก้ไข ปัญหาของท้องถิ่นของตนเอง
4. การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ
5. การปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารของประเทศในอนาคต
6. การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้สอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชนบทในแบบพึ่งตนเอง

1.5 องค์ประกอบการปกครองส่วนท้องถิ่น

ระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องประกอบด้วย องค์ประกอบ 8 ประการ คือ (อุทัย หิรัญโต, 2523:22)

1. สถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้น จะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่นเพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่า ประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง
2. พื้นที่ และระดับ (Area and Level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชน จึงได้มีกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่ และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 2 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็ก และขนาดใหญ่สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ โดยองค์การอาหาร และเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม (UNESCO) องค์การอนามัยโลก (WHO) และสำนักกิจการสังคม (Bureau of Social Affair) ได้ให้ความเห็นว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการ และบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ ควรมีประชากรประมาณ 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหาร รายได้ และบุคลากร เป็นต้น
3. การกระจายอำนาจ และหน้าที่การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมือง และการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

4. องค์การนิติบุคคล จัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลาง หรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎ/ข้อบังคับ ควบคุม ให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

5. การเลือกตั้ง สมาชิกองค์การ หรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

6. อีสระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการภายในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

7. งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

8. การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์ และความมั่นคงของรัฐ และประชาชนโดยส่วนรวม โดยการมีอีสระในการดำเนินการของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้มิได้หมายความว่าอีสระเต็มที่ที่เดียวคง หมายถึง เฉพาะอีสระในการดำเนินการเท่านั้น เพราะมีฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอธิปไตยไป (อนันต์ อนันตกุล, 2521:10) รัฐจึงต้องสงวนอำนาจในการควบคุมดูแลอยู่

2. ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

2.1 ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล

เดิมองค์การบริหารส่วนตำบลมีพื้นฐานมาจากสภาตำบล หลังจากนั้นรัฐบาลได้มีนโยบายที่จะกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และปรับปรุงฐานะของสภาตำบลให้เป็นนิติบุคคล เพื่อให้สามารถบริหารการพัฒนาตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคล่องตัว และสามารถแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นได้ตรงตามความต้องการของคนในท้องถิ่น จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปโฉมของสภาตำบลทั่วประเทศออกเป็น 2 รูปแบบ (โกวิท พวงงาม, 2544 : 170-176) ดังนี้

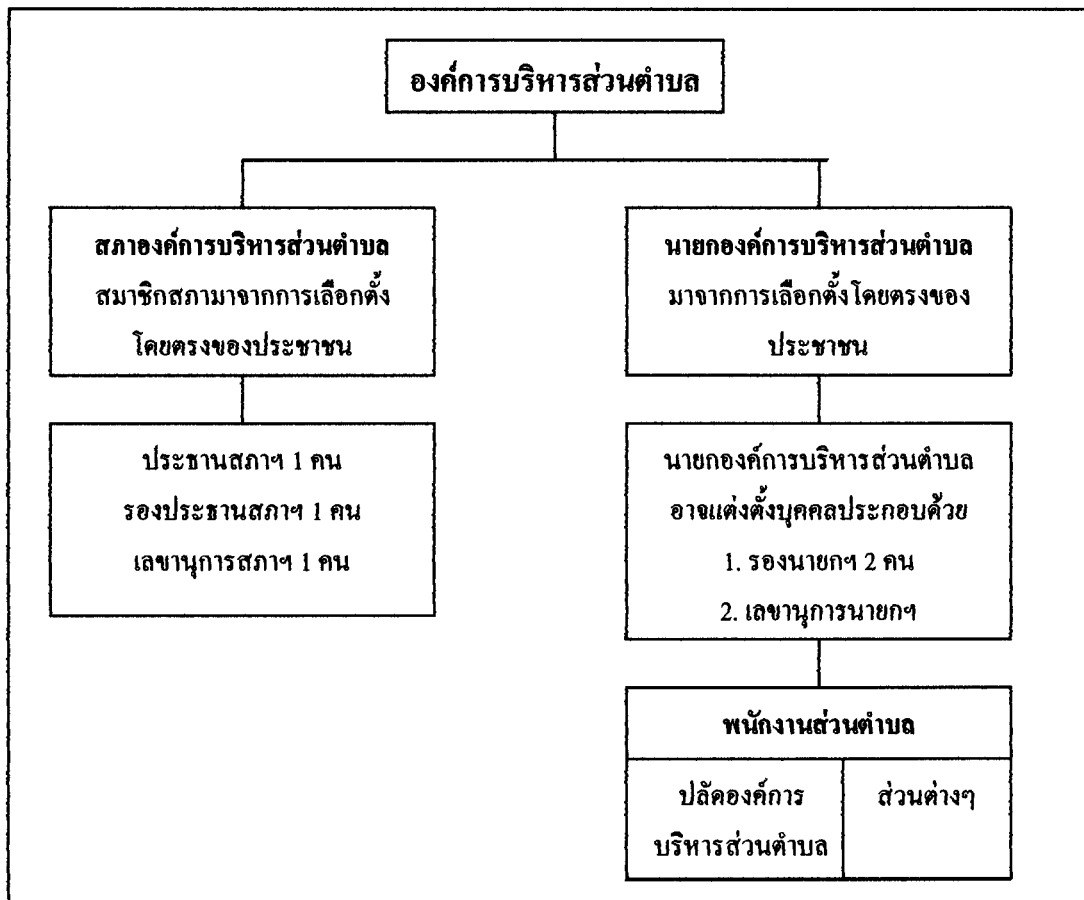
รูปแบบที่ 1 “สภาตำบล” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล อันได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้ โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท

รูปแบบที่ 2 “องค์การบริหารส่วนตำบล” ตั้งขึ้นจากสภาตำบลมีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันเกินสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการส่วนท้องถิ่น

(มาตรา 43) ปัจจุบันได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ.2546

2.2 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 มีโครงสร้างประกอบด้วย 2 ฝ่าย มีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546

2.3 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และมีบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในกฎหมาย โดยบัญญัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (กรมการปกครอง, 2542: 151-152) ดังนี้

- 1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

3) ป้องกันโรค และระงับโรคติดต่อ

4) ป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย

5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ

7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

นอกจากนี้กฎหมายยังกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความสามารถและมีศักยภาพเพียงพออาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล อีกจำนวน 13 ข้อ ดังนี้

1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร

2) ให้มีการบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

3) ให้มีการบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

4) ให้มีการบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ

5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครัวเรือน

7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

12) การท่องเที่ยว

13) การผังเมือง

ทั้งนี้ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวข้างต้นไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือหน่วยงานของรัฐในอันที่จะดำเนินการใดเพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าว ให้

กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐนำความเห็นชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาคำเนินกิจการนั้นด้วย

สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ที่จะดำเนินกิจการพัฒนามากมายหลายอย่าง และแม้แต่หน่วยงานของรัฐ หรือองค์การใดๆ จะไปดำเนินกิจการในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องแจ้งองค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าด้วย นอกจากนี้ในการดำเนินกิจการองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีรายได้อันเป็นงบประมาณของตนเองอีกด้วย

2.4 สภาพองค์การบริหารส่วนตำบล

2.4.1 สภาพองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

2.4.2 สภาพองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 2) พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
- 3) ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามนโยบายแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ
- 4) เลือกประธานสภา รองประธานสภา และเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
- 5) รับทราบนโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ก่อนที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ารับหน้าที่ และรับทราบรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แถลงไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็น ประจำทุกปี
- 6) ในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีสิทธิตั้งกระทู้ถามต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ ได้เสนอข้อบัญญัติเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในปัญหา เกี่ยวกับการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโดยไม่มีการลงมติ
- 7) มีมติให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่ง กรณีมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อย แก่องค์การบริหารส่วนตำบล หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

8) ให้ความเห็นชอบในการทำกิจการนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือให้ความเห็นชอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ทำกิจการเขตองค์การบริหารส่วนตำบลของตน

9) ให้ความเห็นชอบในการกู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม องค์กร หรือนิติบุคคลต่าง ๆ

2.5 อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

2.5.1 ก่อนเข้ารับหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องแถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยไม่มีการลงมติ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งต่อสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกคน และจัดทำรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประจำทุกปี

2.5.2 มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 59 ของพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบายแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

3) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

4) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

5) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล

6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่น ๆ

2.5.3 ควบคุม และรับผิดชอบในการบริหารราชการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมาย และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.5.4 นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย มีสิทธิเข้าประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริงตลอดจนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนต่อที่ประชุม แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

2.5.5 กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธาน และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลถูกยุบ เพราะไม่สามารถจัดให้มีการประชุมครั้งแรกได้ภายใน 15 วัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลครบตามจำนวนแล้ว หรือมีการประชุมแต่ไม่อาจเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของราชการหรือราษฎร นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จะดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นก็ได้

2.5.6 แต่งตั้ง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

2.5.7 เสนอร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย หรือเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติ

2.5.8 เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล

2.5.9 มีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.6 รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

2.6.1 รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.6.2 รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.6.3 รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.6.4 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

2.6.5 เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้

2.6.6 รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้

2.6.7 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

2.6.8 รายได้อื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.7 รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้

2.7.1 เงินเดือน

2.7.2 ค่าจ้าง

2.7.3 เงินค่าตอบแทนอื่นๆ

2.7.4 ค่าใช้สอย

2.7.5 ค่าวัสดุ

2.7.6 ค่าครุภัณฑ์

2.7.7 ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่นๆ

2.7.8 ค่าสาธารณูปโภค

2.7.9 เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น

2.7.10 รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่กฎหมาย หรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

3. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ

3.1 ประวัติความเป็นมา

ในอดีตราษฎรส่วนมากเป็นคนลาวซึ่งอพยพมาจากนครเวียงจันทน์ (กรุงศรีสัตนาคณหุต) การอพยพลงมาสมัยนั้นใช้ ลำน้ำป่าสักเป็นเส้นทางหลัก ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเซตยที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช แห่งกรุงธนบุรี โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (ต่อมาคือพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์) กับ พระยาสุรสีห์ (บุญมา) เป็นแม่ทัพยกกองทัพไทยไปปราบกบฏเวียงจันทน์ เมื่อรบชนะแล้วได้กวาด ด้อนราษฎรจากนครเวียงจันทน์ ลงมาให้พำนักพักสร้างบ้านปลูกเรือน ทำมาหากินอยู่ในเขตเมือง ลพบุรีบ้าง เมืองสระบุรี ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 เมื่อปี พ.ศ. 2369 ประชากรที่แก่งคอยไม่มีมากนัก ท้องที่แห่งนี้เต็มไปด้วยป่าไม้เนื้อใหญ่ และเทือกเขา จะมีคนอาศัยปลูกบ้านเรือนอยู่เฉพาะริมฝั่งแม่น้ำป่าสักเป็นบางแห่งเท่านั้น ที่ใดมีพื้นที่ราบดินอุดม สมบูรณ์ดี ราษฎรก็พากันเข้าไปจับจองบุกเบิกกลางป่า เสาพง ทำนาย ทำไร่ ตั้งบ้านเรือนขึ้นเป็น กลุ่มย่านชุมชน ค่อยเจริญเติบโตขึ้น โดยลำดับ ราษฎรเมืองสระบุรีที่มีอยู่กันหนาแน่น มีอยู่ในแถบ แขวงเสาไห้ ซึ่งเป็นที่ตั้งเมืองสระบุรีในสมัยนั้น

เมื่อชุมชนที่แก่งคอยมีจำนวนมากขึ้น ทางราชการเมืองสระบุรี จึงกำหนดเขตนี้ขึ้น เป็น "แขวง" คงเรียกและให้มีการปกครองกันเองตามลักษณะปกครองหัวเมืองในสมัยนั้น เจ้าเมือง สระบุรีดูแลไม่ทั่วถึงจึง แต่งตั้งลูกหลานลาวอพยพ ที่มีอิทธิพลคนเกรงกลัวในแถบนั้นขึ้น เป็น หัวหน้า ประมาณปี พ.ศ. 2370 จึงตั้งท้าวโนรี ขึ้นเป็นหัวหน้าแขวง (ตำแหน่งเทียบเท่านายอำเภอในปัจจุบัน) ท้าวโนรี ต่อมาทำความดีความชอบได้เป็นที่ยกกระบัตร์และต่อมาได้บรรดาศักดิ์เป็นคุณ หลวง นามว่า หลวงพลกรมราช ตั้งแต่ พ.ศ. 2370-2406 ท่านผู้นี้นับว่าเป็นนายอำเภอคนแรกของ อำเภอแก่งคอย

อนึ่ง ขกกระบัตร์ โนรี หรือหลวงพลกรมราช เจ้าแขวงหรือนายอำเภอแก่งคอยคนนี้ได้เป็น คุณหลวงในรัชกาลที่ 4 เนื่องจากท่านเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงคนหนึ่ง ในการเสาะหาสถานที่ให้ พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว (พระอนุชา ในรัชกาลที่ 4) ซึ่งเสด็จมาหาสถานที่เพื่อสร้าง เมืองหลวงสำรองทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ คุณหลวงพลกรมราช ได้นำเสด็จไปสำรวจเขาคอก และบ้านลีทา เพื่อโปรดเกล้าให้สร้างเป็นวังที่ประทับ กับบริเวณเขาคอกใช้เป็นชัยภูมิขุมพลรบ พลช้าง ป้องกันข้าศึกแบบสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช แห่งกรุงศรีอยุธยา วังที่ตำบลบ้านลีทา ได้โปรดให้สร้างขึ้น มีนามว่า "พระบวรราชวังลีทา" (ปัจจุบันอยู่ในหมู่ที่ 7, 8 ตำบลสองคอน ส่วน เขาคอกซึ่งมี แนวเทือกเขาล้อมรอบตามธรรมชาติเป็นปริมณฑล ปัจจุบันอยู่ในเขตตำบลท่าคล้อ

3. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ

3.1 ประวัติความเป็นมา

ในอดีตราษฎรส่วนมากเป็นคนลาวซึ่งอพยพมาจากนครเวียงจันทน์ (กรุงศรีสัตนาคณหุต) การอพยพลงมาสมัยนั้นใช้ ลำน้ำป่าสักเป็นเส้นทางหลัก ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเฉลยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช แห่งกรุงธนบุรี โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (ต่อมาคือพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์) กับพระยาสุรสีห์ (บุญมา) เป็นแม่ทัพยกกองทัพไทยไปปราบกบฏเวียงจันทน์ เมื่อรบชนะแล้วได้กวาดต้อนราษฎรจากนครเวียงจันทน์ ลงมาให้พำนักพักสร้างบ้านปลูกเรือน ทำมาหากินอยู่ในเขตเมืองลพบุรีบ้าง เมืองสระบุรี ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 เมื่อปี พ.ศ. 2369 ประชากรที่แก่งคอยไม่มีมากนัก ท้องที่แห่งนี้เต็มไปด้วยป่าไม้เนื้อใหญ่ และเทือกเขาจะมีคนอาศัยปลูกบ้านเรือนอยู่เฉพาะริมฝั่งแม่น้ำป่าสักเป็นบางแห่งเท่านั้น ที่ใดมีพื้นที่ราบดินอุดมสมบูรณ์ดี ราษฎรก็พากันเข้าไปจับจองบุกรุกกลางป่า เสาพง ทำนาย ทำไร่ ตั้งบ้านเรือนขึ้นเป็นกลุ่มย่านชุมชน ค่อยเจริญเติบโตขึ้น โดยลำดับ ราษฎรเมืองสระบุรีที่มีอยู่กันหนาแน่น มีอยู่ในแถบแขวงเสาไห้ ซึ่งเป็นที่ตั้งเมืองสระบุรีในสมัยนั้น

เมื่อชุมชนที่แก่งคอยมีจำนวนมากขึ้น ทางราชการเมืองสระบุรี จึงกำหนดเขตนี้ขึ้นเป็น "แขวง" คงเรียกและให้มีการปกครองกันเองตามลักษณะปกครองหัวเมืองในสมัยนั้น เจ้าเมืองสระบุรีดูแลไม่ทั่วถึงจึง แต่งตั้งลูกหลานลาวอพยพ ที่มีอิทธิพลคนเกรงกลัวในแถบนั้นขึ้น เป็นหัวหน้า ประมาณปี พ.ศ. 2370 จึงตั้งท้าวโนรี ขึ้นเป็นหัวหน้าแขวง (ตำแหน่งเทียบเท่านายอำเภอในปัจจุบัน) ท้าวโนรี ต่อมาทำความดีความชอบได้เป็นที่ยกกระบัตรและต่อมาได้บรรดาศักดิ์เป็นคุณหลวง นามว่า หลวงพลกรมราช ตั้งแต่ พ.ศ. 2370-2406 ท่านผู้นี้นับว่าเป็นนายอำเภอคนแรกของอำเภอแก่งคอย

อนึ่ง ยกกระบัตรโนรี หรือหลวงพลกรมราช เจ้าแขวงหรือนายอำเภอแก่งคอยคนนี้ได้เป็น คุณหลวงในรัชกาลที่ 4 เนื่องจากท่านเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงคนหนึ่ง ในการเสาะหาสถานที่ให้พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว (พระอนุชา ในรัชกาลที่ 4) ซึ่งเสด็จมาหาสถานที่เพื่อสร้างเมืองหลวงสำรองทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ คุณหลวงพลกรมราช ได้นำเสด็จไปสำรวจเขาออกและบ้านสิทา เพื่อ โปรดเกล้าให้สร้างเป็นวังที่ประทับ กับบริเวณเขาออกใช้เป็นชัยภูมิขุมนมพลาบพลช้าง ป้องกันข้าศึกแบบสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช แห่งกรุงศรีอยุธยา วังที่ตำบลบ้านสิทาได้โปรดให้สร้างขึ้น มีนามว่า "พระบวรราชวังสิทา" (ปัจจุบันอยู่ในหมู่ที่ 7, 8 ตำบลสองคอน ส่วนเขาออกซึ่งมี แนวเทือกเขาล้อมรอบตามธรรมชาติเป็นปริมณฑล ปัจจุบันอยู่ในเขตตำบลท่าคล้อ

อำเภอแก่งคอย) พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดสถานที่ตั้งกล่าวนี้มาก และเสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2408

คำว่า "อำเภอแก่งคอย" เป็นคำภาษาไทยแท้ อ่านและฟังเข้าใจทันที แต่ถ้าจะแยกคำออกจะได้ 2 พยางค์ ดังนี้

"แก่ง" หมายถึง หินตั้งขวางน้ำ ที่กั้นขวางกระแสน้ำ ขยายความออกไปได้ว่า โขดหินที่โผล่ขึ้นขวางกระแสน้ำที่ปรากฏเห็นตามลำธาร ลำแม่น้ำ

"คอย" หมายถึง รอ รอคอย หรือการรอ การคอย ขยายความออกไปได้ว่าอาจจะเป็นการรอหรือคอยมิตรสหาย รอพาหนะ เดินทางเพื่อขึ้นล่อง ต่อไป

รวมความว่า "แก่งคอย" หมายถึงบริเวณ โขดหิน (แก่ง) ที่คนมานั่งรอคอยเรือโดยสารที่จะขึ้นหรือรองตามลำน้ำป่าสัก (คืนค้นวันที่ 29 กรกฎาคม 2553 จาก

<http://mblog.manager.co.th/saoburi/>)

ตำบลท่าค้อ เดิมเข้าใจว่าคงจะเป็นป่าใหญ่ล้อมรอบด้วยภูเขาสลับซับซ้อน มีเรื่องเล่ากันว่า ในสมัยก่อนบริเวณนี้อุดมสมบูรณ์ไปด้วยไม้ค้อ หรือ ไม้ค้อมากมายกว่าพันธุ์อื่นจึงน่าจะได้อีกตามนี้ ตำบลท่าค้อได้รับการประกาศยกฐานะจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 โดยมีจำนวนหมู่บ้านอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เดิมทั้ง 11 หมู่บ้าน ได้แก่

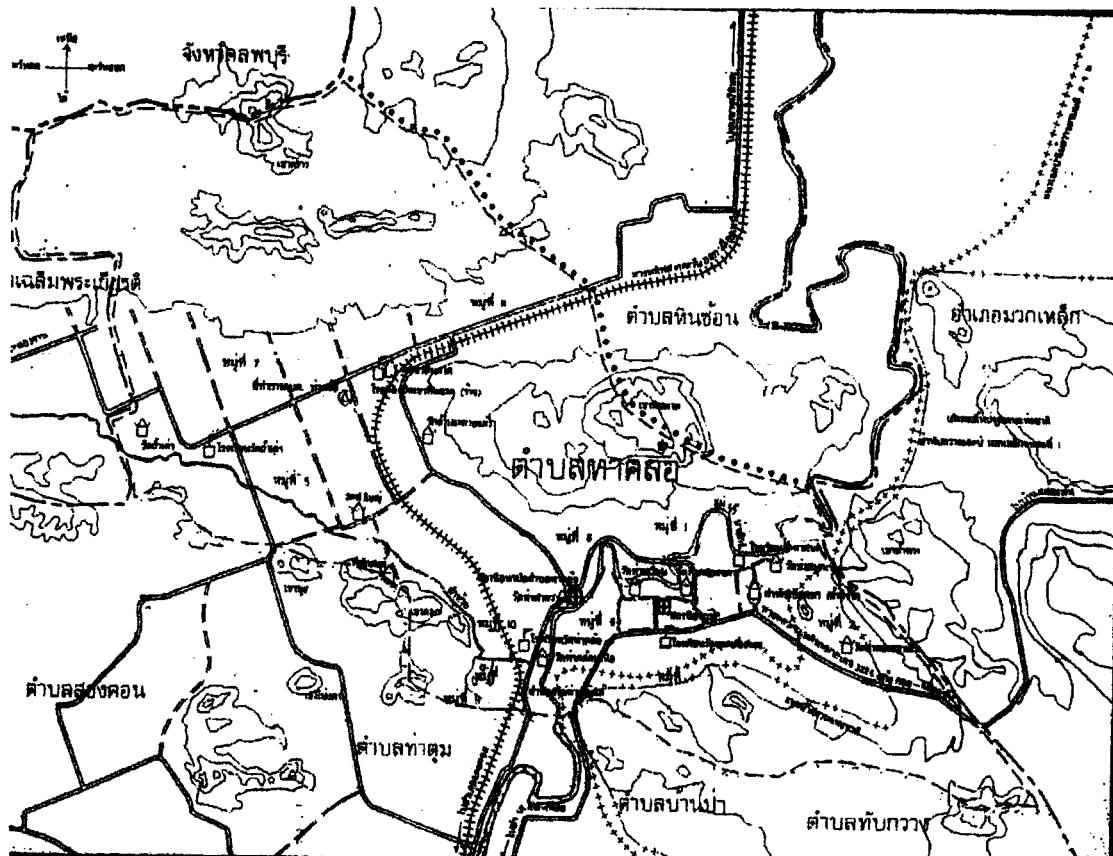
- หมู่ที่ 1 บ้านหาดสองแควเหนือ
- หมู่ที่ 2 บ้านท่าสบก
- หมู่ที่ 3 บ้านท่าค้อกลาง
- หมู่ที่ 4 บ้านหาดสองแควใต้
- หมู่ที่ 5 บ้านคำใหญ่
- หมู่ที่ 6 บ้านท่าเกวียน
- หมู่ที่ 7 บ้านถ้ำเต่า
- หมู่ที่ 8 บ้านท่าศาลา
- หมู่ที่ 9 บ้านท่าค้อใต้
- หมู่ที่ 10 บ้านท่าค้อเหนือ
- หมู่ที่ 11 บ้านเขาหินลาด

3.2 สภาพทั่วไป

3.2.1 ลักษณะที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอแก่งคอย ไปทางทิศเหนือระยะทางประมาณ 13 กิโลเมตร มีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลหินซ้อน และอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลสองคอน และตำบลท่าตูม อำเภอแก่งคอย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลหินซ้อน และตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	เขตอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ 2.2 สถานที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ

3.2.2 พื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ มีพื้นที่ประมาณ 25.96 ตารางกิโลเมตร (หรือประมาณ 16,226 ไร่)

3.2.3 สภาพภูมิประเทศ

พื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ เป็นพื้นที่ราบสลับกับพื้นที่ภูเขา มีเขาครีวออยู่ทางตอนเหนือของตำบล และเขาหินคาคทางทิศตะวันออก เขาหนองกลทางทิศใต้ มีแม่น้ำป่าสักไหลผ่านหลายหมู่บ้าน

3.2.4 จำนวนประชากร

ข้อมูล ณ พ.ศ.2550 องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ มีประชากรทั้งสิ้น 4,973 คน แยกเป็นชาย 2,516 คน หญิง 2,457 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 191 คน/ตารางกิโลเมตร

3.3 สภาพทางเศรษฐกิจ

3.3.1 อาชีพ

ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร นอกนั้นก็ประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมซึ่งตั้งอยู่ในตำบลใกล้เคียง

3.3.2 การเกษตรกรรม

มีพื้นที่ทั้งหมด 16,226 ไร่ พื้นที่การเกษตร 14,074 ไร่ ที่ทำไร่ 12,837 ไร่ ทำสวน 1,237 ไร่ ที่อยู่อาศัย 2,152 ไร่

3.3.3 หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

โรงแรม 2 แห่ง

ปั้มน้ำมัน (หัวจ่าย) 3 แห่ง

ปั้มน้ำมัน (ปั้มหลอด) และก๊าซ 11 แห่ง

โรงเรียนเลี้ยงไก่ 3 ฟาร์ม จำนวน 90 เล้า

โรงเรียนเลี้ยงไก่ระบบเปิดของเกษตรกร จำนวน 2 เล้า

3.4 สภาพทางสังคม

3.4.1 การจัดการด้านการศึกษา

1) โรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่ง ได้แก่

(1) โรงเรียนวัดหาดสองแคว ตั้งอยู่ หมู่ที่ 4 ตำบลท่าคล้อ

(2) โรงเรียนวัดถ้ำเต่า ตั้งอยู่ หมู่ที่ 7

(3) โรงเรียนวัดท่าคล้อ ตั้งอยู่ หมู่ที่ 10

2) ศูนย์การเรียนชุมชน จำนวน 1 แห่ง

3) ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จำนวน 5 แห่ง

3.4.2 สถาบันและองค์กรทางศาสนา

1) มีวัด จำนวน 10 แห่ง ดังนี้

(1) วัดหาดสองแคว ตั้งอยู่ หมู่ที่ 1

(2) วัดท่าสบก ตั้งอยู่ หมู่ที่ 2

(3) วัดคำใหญ่ ตั้งอยู่ หมู่ที่ 5

(4) วัดท่าเกวียน ตั้งอยู่ หมู่ที่ 6

- (5) วัดถ้ำเต่า ตั้งอยู่ หมู่ที่ 7
  - (6) วัดท่าศาลา ตั้งอยู่ หมู่ที่ 8
  - (7) วัดท่าคล้อใต้ ตั้งอยู่ หมู่ที่ 9
  - (8) วัดท่าคล้อเหนือ ตั้งอยู่ หมู่ที่ 10
  - (9) วัดเขาหินลาด ตั้งอยู่ หมู่ที่ 11
  - (10) วัดถ้ำประกายแก้ว ตั้งอยู่ หมู่ที่ 11
- 2) มีสำนักสงฆ์ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่
- (1) สำนักสงฆ์สิงหราชเคหา (ถ้ำสิงห์) ตั้งอยู่ หมู่ที่ 2
  - (2) สำนักสงฆ์นิมิตรมังกร (ถ้ำสะอาค) ตั้งอยู่ หมู่ที่ 11

3.4.3 การสาธารณสุข

- 1) สถานีอนามัยประจำตำบลท่าคล้อ มีจำนวน 2 แห่ง ดังนี้
  - (1) สถานีอนามัยบ้านหาดสองแคว ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 4 ให้การบริการประชาชนในตำบลท่าคล้อจำนวน 4 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1, 2, 4 และ 6
  - (2) สถานีอนามัยบ้านท่าคล้อ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 8 ให้การบริการประชาชนตำบลท่าคล้อ จำนวน 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 3, 5, 7, 8, 9, 10 และ 11
- 2) ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานฯ มีจำนวน 11 แห่ง
- 3) อัตราการมีส่วนร่วมรดน้ำ คิดเป็นร้อยละ 100
- 4) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ ได้จัดให้มีป้อมตำรวจ ตั้งอยู่บริเวณหน้าที่ทำการขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยสถานีตำรวจภูธรตำบลหินซ้อจะจัดส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจมารักษาการณ์ประจำ เพื่อดูแลความปลอดภัย และทรัพย์สินให้แก่ราษฎรในตำบล

3.5 การจัดการบริการขั้นพื้นฐาน

3.5.1 การคมนาคม

การคมนาคมภายในตำบล

- ถนน คสล. จำนวน 12 เส้น ระยะทาง 10.5 กิโลเมตร
- ถนนลาดยาง จำนวน 5 เส้น ระยะทาง 5.5 กิโลเมตร
- ถนนลูกรัง จำนวน 4 เส้น ระยะทาง 6 กิโลเมตร

โดยมีทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3224 (แก่งคอย – แสงพน) ผ่าน และมีทางหลวงท้องถิ่นสาย (หินลาด – หน้าพระลาน) และยังมีถนนลาดยางของ รพช. ถนน คสล. และถนนลูกรัง เชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้าน/ตำบล

3.5.2 การโทรคมนาคม

ประชากรในตำบลมีโทรศัพท์สาธารณะใช้ จำนวน 10 เครื่อง

3.5.3 การไฟฟ้า

มีไฟฟ้าใช้ทุกหมู่บ้าน แต่ยังไม่ครบทุกครัวเรือน เนื่องจากราษฎรได้ปลูกสร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัยขึ้นมาใหม่ และอยู่ห่างไกลจากชุมชน

3.5.4 แหล่งน้ำธรรมชาติ

มีแม่น้ำป่าสักไหลผ่าน หมู่ที่ 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9 และ 10

คลอง 6 แห่ง

หนอง/บึง 1 แห่ง

3.5.5 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

ถังเก็บน้ำฝน 21 แห่ง

ระบบประปาหมู่บ้าน 18 แห่ง

บ่อน้ำตื้น 23 แห่ง

บ่อน้ำบาดาล 31 แห่ง

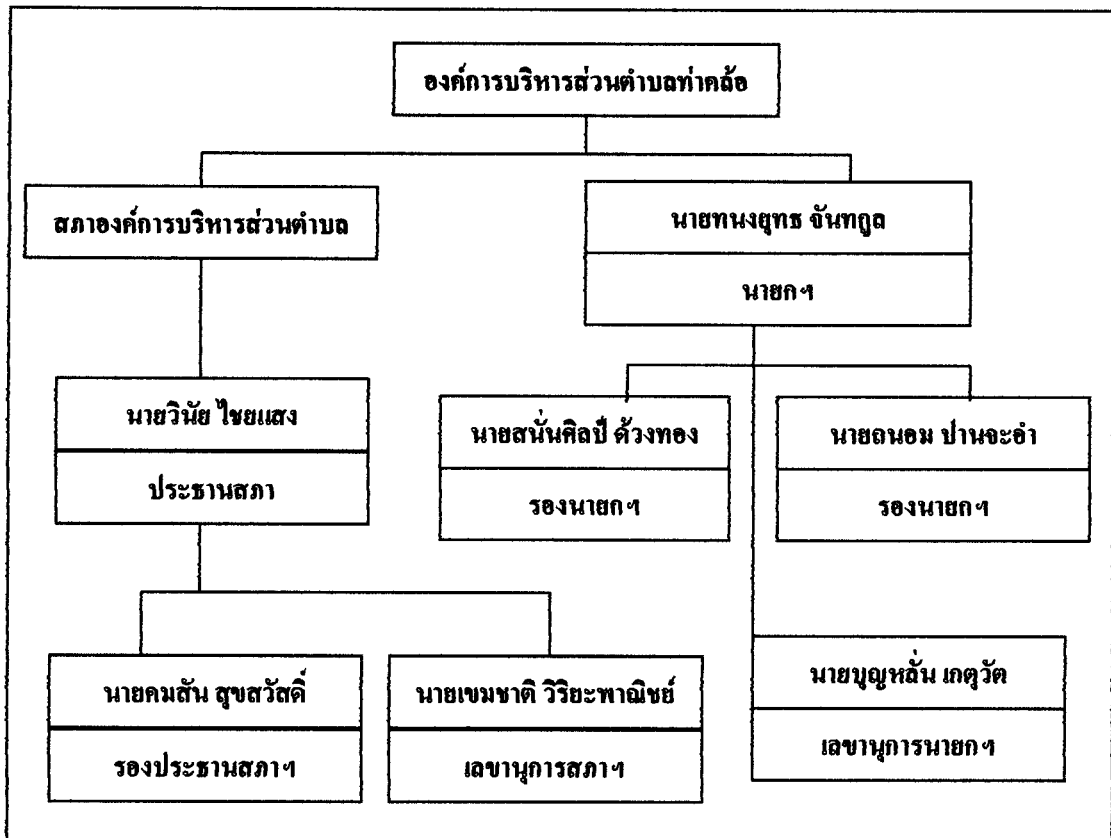
สระน้ำ 10 แห่ง

ฝายน้ำล้น 2 แห่ง

3.6 ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

ตำบลท่าคล้อมีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ เช่น ดินขาว (แร่หินปูน) ซึ่งเป็นวัตถุดิบในการผลิตปูนซีเมนต์ และมีหินดินดานอันเป็นวัตถุดิบในการผลิตกระเบื้องปูพื้น และอุตสาหกรรมเซรามิกทั้งยังมีปริมาณเพียงพอที่จะพัฒนาในเชิงอุตสาหกรรมได้

3.7 โครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ

ภาพที่ 2.3 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน

4.1 สิทธิและหน้าที่ของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ

บททั่วไป

มาตรา 3 อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐ ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม

มาตรา 4 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา 5 ประชาชนชาวไทยไม่ว่าเหล่ากำเนิด เพศ หรือศาสนาใด ย่อมอยู่ในความคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญเสมอกัน

สิทธิและเสรีภาพของประชาชนชาวไทย

มาตรา 26 การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิและเสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

มาตรา 28 บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือจากรัฐ ในการใช้สิทธิตามความในหมวดนี้

ความเสมอภาค

มาตรา 30 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

มาตรา 35 สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัวย่อมได้รับความคุ้มครอง

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากการแสวงประโยชน์โดยมิชอบจากข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน

มาตรา 45 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น

มาตรา 53 บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพมีสิทธิได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างสมศักดิ์ศรี และความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ

สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน

มาตรา 56 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบ และเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชนหรือ ส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 57 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยราชการหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในเรื่องดังกล่าว

การวางแผนพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม การเวนคืน อสังหาริมทรัพย์ การวางผังเมือง การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ในที่ดิน และการออกกฎที่อาจมี ผลกระทบต่อส่วนได้เสียสำคัญของประชาชน ให้รัฐจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของ ประชาชนอย่างทั่วถึงก่อนดำเนินการ

มาตรา 58 บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในการะบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติ ราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน

มาตรา 59 บุคคลย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์และได้รับแจ้งผลการพิจารณาภายในเวลา อันรวดเร็ว

มาตรา 60 บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของ ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานนั้น

มาตรา 62 บุคคลย่อมมีสิทธิติดตาม และร้องขอให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

บุคคลซึ่งให้ข้อมูลโดยสุจริตแก่องค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐหรือหน่วยงาน ของรัฐเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ ของรัฐย่อมได้รับความคุ้มครอง

เสรีภาพในการชุมนุมและการสมาคม

มาตรา 63 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

มาตรา 64 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์กรเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน หรือหมู่คณะอื่น

สิทธิชุมชน

มาตรา 66 บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิ อนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน

มาตรา 67 สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมทั้งกับรัฐและชุมชนในการอนุรักษ์บำรุงรักษา และการได้ ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครองส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความ คุ้มครองตามความเหมาะสม

การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในชุมชน และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียก่อน

สิทธิของชุมชนที่จะฟ้องหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการ ส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัตินี้ ย่อม ได้รับความคุ้มครอง

สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ

มาตรา 68 บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการ ซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

หน้าที่ของชนชาวไทย

มาตรา 70 บุคคลมีหน้าที่พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา 71 บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ รักษาผลประโยชน์ของชาติ และปฏิบัติตามกฎหมาย

มาตรา 72 บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

บุคคลซึ่งไปใช้สิทธิหรือไม่ไปใช้สิทธิโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้มิไม่อาจ ไปใช้สิทธิได้ย่อมได้รับสิทธิหรือเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ

การปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 282 การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็นและมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจนสอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ให้มีการกำหนดมาตรฐานกลางเพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เลือกไปปฏิบัติได้เอง โดยคำนึงถึงความเหมาะสม และความแตกต่างในระดับของการพัฒนาและ ประสิทธิภาพในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบโดยไม่กระทบต่อ ความสามารถในการตัดสินใจดำเนินการตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งจัด ให้มีกลไกตรวจสอบการดำเนินการโดยประชาชนเป็นหลัก

มาตรา 283 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการ สาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่

ของตนเองโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวมด้วย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความเข้มแข็งในการบริหารงานได้โดยอิสระและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาระบบการคลังท้องถิ่นให้จัดบริการสาธารณะได้โดยครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ จัดตั้งหรือร่วมกันจัดตั้งองค์การเพื่อการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเป็นประโยชน์ และให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง

มาตรา 284 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง

คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนหรือมาจากความเห็นชอบของสภาของท้องถิ่น

การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

มาตรา 285 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป ให้มีสิทธิลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ จำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อ การตรวจสอบรายชื่อ และการลงคะแนนเสียง ให้เป็นไปตามกฎหมายบัญญัติ

มาตรา 286 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้

มาตรา 287 ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ด้วย

ในกรณีที่การกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นในสาระสำคัญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อนกระทำการเป็นเวลาพอสมควร และในกรณีที่เห็นสมควรหรือได้รับการร้องขอจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นก่อนการกระทำนั้น หรืออาจจัดให้ประชาชนออกเสียงประชามติเพื่อตัดสินใจก็ได้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรายงานการดำเนินการต่อประชาชนในเรื่องการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่าย และผลการดำเนินการในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและกำกับการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพ ตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น

มาตรา 290 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยต้องประกอบด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

4.2 สิทธิของประชาชนตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546

มาตรา 44 ส่วนราชการต้องจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย แต่ละปีรายการเกี่ยวกับการจัดซื้อหรือจัดจ้างที่จะดำเนินการในปีงบประมาณนั้น ๆ และสัญญาใด ๆ ที่ได้มีการอนุมัติให้จัดซื้อหรือจัดจ้างแล้ว ให้ประชาชนสามารถขอดูหรือตรวจสอบได้ ณ ที่ทำการของส่วนราชการ และระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการ

4.3 สิทธิของประชาชนตามพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 16 ให้เทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

(16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

4.4 สิทธิของประชาชนตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2543

ขอบเขตการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.4.1. รัฐจะกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ อำนาจการตัดสินใจ อำนาจการบริหารจัดการทรัพยากรการเงินการคลัง และบุคลากรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทต่าง ๆ สร้างความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมให้ประชาชนและภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนาระบบตรวจสอบ และการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคประชาสังคม

4.4.2 การถ่ายโอนภารกิจจากราชการบริหารส่วนกลางไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็น ต้องพัฒนาระบบการตรวจสอบ และระบบการติดตามประเมินผลงานที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ประชาชนและภาคประชาสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตรวจสอบและติดตามประเมินผล

4.4.3 ปรับปรุงกลไกการตรวจสอบทางการเงินและการใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งภายนอก และภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละจังหวัด ให้มีประสิทธิภาพและคล่องตัว โดยให้ครอบคลุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบให้มากขึ้น และให้ภาคเอกชนเข้ามาช่วยเสริมการทำงานตรวจสอบของภาครัฐ

4.4.4 ส่งเสริมให้ประชาชน และภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในด้านนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมจัดซื้อจัดจ้างและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและติดตามประเมินผล

กลไกการกำกับดูแลการถ่ายโอนภารกิจและการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนการปฏิบัติการ

1) ให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง และประชาชนโดยทั่วไป เกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจการสร้างระบบประกันคุณภาพบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2). สร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาคุณภาพการให้บริการสาธารณะ โดยมีการแข่งขันกันระหว่างท้องถิ่น โดยรัฐหรือองค์กรกลางเข้ามาทำการประเมินร่วมกับประชาชนและภาคประชาสังคม

4.5 สิทธิของประชาชนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548

องค์กรจัดทำแผนพัฒนา

ข้อ 7 องค์กรจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย

(6) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินหกคน เป็นกรรมการ

ข้อ 10 คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(2) ร่วมจัดทำแผนพัฒนา เสนอแนะแนวทางการพัฒนา และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำร่างแผนพัฒนา

ในการจัดทำร่างแผนพัฒนา ให้เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง นำปัญหาความต้องการจากแผนชุมชนที่เกินศักยภาพของชุมชนที่จะดำเนินการเองได้มาพิจารณาบรรจุไว้ในแผนพัฒนา แต่หากเกินศักยภาพของเทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ให้เสนอปัญหา ความต้องการไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัด และให้้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนำมาพิจารณาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามอำนาจหน้าที่

การจัดทำแผนพัฒนา

ข้อ 16 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาให้ดำเนินการตามระเบียบนี้ โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

(1) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหา ความต้องการ ประเด็นการพัฒนา และประเด็นที่เกี่ยวข้องตลอดจนความช่วยเหลือทางวิชาการ และแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ และข้อมูลในแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

ข้อ 28 ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

(2) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน

5. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

แนวความคิดเรื่องการมีส่วนร่วมนั้น ไพรัตน์ เศษะรินทร์ (2527:38) ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่อง “นโยบายและวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบัน” ว่า นโยบายและรูปแบบที่ค่อนข้างเป็นทางการของการมีส่วนร่วมเกิดขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อกลุ่มประเทศที่ก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และทางการเมืองพยายามสรรหาวิธีการที่จะนำไปใช้กับประเทศเกิดใหม่ ประเทศที่เพิ่งได้เอกราชและประเทศที่ล้าหลัง เพื่อให้ประชาชนของกลุ่มประเทศเหล่านั้นสามารถพัฒนาตนเองโดยไม่รอคอยรัฐบาล และรอการช่วยเหลือจากภายนอกเพียงอย่างเดียว แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมในสมัยนั้น (พ.ศ. 2494) เริ่มเผยแพร่มาทางกลุ่มประเทศเอเชีย โดยองค์การสหประชาชาติและประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศไทยได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมหลายครั้ง

และทางราชการเริ่มนำความคิดมาจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่นในกระทรวงมหาดไทย (พ.ศ. 2499) และโครงการมูลสารศึกษาโดยกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2497) จนกระทั่ง พ.ศ. 2505 จึงได้รวมงานทั้งหมดที่ทำโดยหลายหน่วยงานมาจัดตั้งกรมการพัฒนาชุมชนขึ้น ในกระทรวงมหาดไทย เพื่อรับผิดชอบการทำงานตามรูปแบบและแนวคิดดังกล่าว นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมในแง่มุมต่าง ๆ หลายลักษณะทั้งที่แตกต่างกันและสอดคล้องกัน สรุปได้ดังนี้

5.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชน (people participation) มีความหมายหลากหลายและใช้ภาษาอังกฤษแตกต่างกัน เช่น citizen participation, popular participation, people participation และ public participation ซึ่งต่างก็มีเป้าหมายและเนื้อหาสาระไปในทางเดียวกันแต่ในเอกสารฉบับนี้จะใช้คำว่า people participation เป็นหลัก จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีการให้คำนิยามที่หลากหลายตามแต่บริบทของผู้ที่ศึกษา ดังต่อไปนี้

ประชัน รักพงษ์ (2545) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง การที่ประชาชน หรือชุมชน ได้พัฒนาศักยภาพของตนในการจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

ดวงเดือน นกหวี (2548) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าหมายถึง การที่ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา โดยเริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

สุรัตน์ รัตนะ (2548) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า คือ พฤติกรรมความสนใจ ความนึกคิด ความห่วงกังวล ความเคียดแค้น ความไม่พึงพอใจร่วมกัน การตกลงใจร่วมกันตามความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น

ภักพล ชะบากาญจน์ (2548) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง การที่ประชาชนได้มีโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเริ่มตั้งแต่การคิดค้น นำเสนอเพื่อพิจารณา ร่วมตัดสินใจ ร่วมกำหนดแผนงาน ผู้การลงมือปฏิบัติและร่วมตรวจสอบติดตามประเมินผล ภายใต้ความรับผิดชอบร่วมกัน อันมีผลประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

อรทัย ก๊กผล (2548) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง กระบวนการซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นเพื่อแสวงหาทางเลือก และการตัดสินใจต่างๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ ตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งถึงการติดตาม

และประเมินผลเพื่อให้เกิดความเข้าใจและการรับรู้ เรียนรู้ การปรับเปลี่ยน โครงการร่วมกัน ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

วราคม ยิ้มน้อย (2549) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง
การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เข้ามาร่วมในกิจกรรมด้านต่าง ๆ หรือใน
ขั้นตอนต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ หรือถูกชักจูงตามกฎและข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จลุ่่วง
ไปด้วยดี ก่อเกิดประโยชน์ทั้งในตัวของประชาชนและชุมชนที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ และเป็น
ประโยชน์กับหน่วยงานของรัฐเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาหรือการดำเนินการต่อไป

ชินรัตน์ สมสืบ (2549) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า คือ
การให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจในกระบวนการดำเนินโครงการ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนในทุก
ขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผนการดำเนินการ การใช้ประโยชน์ และการประเมินผล

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2549) ให้ความหมาย
ของ การมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาค
ส่วนของสังคม ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ

รวีวรรณ เศษสุวรรณวงศ์ (2549) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน
ว่า หมายถึง กระบวนการที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอความคิด ร่วมปฏิบัติ
และร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ

ณัชรรัตน์ ชัยก (2550) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง
การที่ประชาชนหรือชุมชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดนโยบายพัฒนาท้องถิ่น
อันเป็นกระบวนการขั้นต้นของการวางแผนในการพัฒนาท้องถิ่น ที่เป็นที่อยู่อาศัยในการดำรงชีวิต
ของตน นอกจากนั้น หลังจากที่ได้กำหนดวัตถุประสงค์ และแผนงานร่วมกัน และปฏิบัติงานตาม
แผนงานของโครงการดังกล่าวร่วมกันแล้ว ยังมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการบริหาร รวมทั้ง
มีส่วนร่วมในการควบคุมประเมินผลโครงการต่าง ๆ ของท้องถิ่น ซึ่งอาจเป็นไปโดยทางอ้อม คือ ผ่าน
กรรมการที่เป็นฝ่ายบริหารงานของหมู่บ้าน หรือเป็นไปโดยตรง คือ ได้เข้าไปมีส่วนร่วมด้วยตนเอง
จากการที่ผู้รู้และนักวิชาการหลายๆ ท่านได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม สามารถสรุปได้ว่าการ
มีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชน หรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าไปกระทำกิจกรรม
ในลักษณะต่างๆ ประกอบด้วย ร่วมในการสำรวจปัญหา ร่วมในการวางแผนร่วมในการดำเนินการ
ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมในการติดตามและประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาในระยะยาว

5.2 หลักการและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน

สมนึก ปัญญาสิงห์ (2532 : 275-276) ได้กำหนดหลักการและแนวทางการพัฒนาการ
มีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังนี้

- 1) ต้องยึดหลักความต้องการ และปัญหาของประชาชนเป็นจุดเริ่มต้นของกิจกรรม หากกิจกรรมที่จะนำไปให้ประชาชนเป็นเรื่องใหม่ ก็ต้องใช้เวลาในการกระตุ้นเร้าความสนใจให้ ความรู้ความเข้าใจ จนประชาชนยอมรับความจำเป็น และประ โยชน์ในการกระทำกิจกรรมเหล่านั้น
- 2) กิจกรรมต้องดำเนินการในลักษณะกลุ่ม เพื่อสร้างพลังกลุ่มในการรับผิดชอบ ร่วมกัน
- 3) แนวทางการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนต้องคำนึงถึงขีดความสามารถของ ประชาชนที่จะดำเนินการต่อไปได้โดยไม่ต้องพึ่งพาทายนอก โดยเฉพาะ ในระยะเริ่มแรกต้องมีการ ทွ่มเทในลักษณะการให้เปล่าโดยสิ้นเชิง ต้องทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกเป็นเจ้าของกิจกรรมและ ต้องสามารถทำต่อไปเองได้เมื่อการช่วยเหลือจากภายนอกสิ้นสุดลง
- 4) กิจกรรมการพัฒนานำเข้าไปในชุมชน ต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมความ พร้อมของชุมชน ความสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน
- 5) การเริ่มต้นกิจกรรมต้องอาศัยผู้นำชุมชน ผู้นำชุมชนโดยทั่วไปจะสามารถรับ ทรรศนะและยอมรับสิ่งใหม่ ๆ ได้เร็ว และเป็นผู้นำที่ชาวบ้านมีความศรัทธาอยู่ในตัวอยู่แล้ว การ เริ่มต้นจากผู้นำจึงเป็นไปได้เร็วกว่าประชาชนทั่วไป
- 6) ขั้นตอนการดำเนินการต่างๆ ต้องให้ประชาชนเข้าร่วมตั้งแต่ขั้นต้น กล่าวคือ ร่วม หาข้อมูล ร่วมหาสาเหตุของปัญหา ร่วมปรึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหา ร่วมตัดสินใจ ร่วมการ วางแผน ร่วมการปฏิบัติงาน ร่วมการติดตามผลงาน จนถึงขั้นการร่วมบำรุงรักษาในระยะยาว

5.3 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน

เป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปในหมู่นักพัฒนาชุมชนว่า การมีส่วนร่วมใน โครงการ พัฒนาด้วยความสมัครใจ หรือเนื่องมาจากการมองเห็นความสำคัญของการพัฒนาเป็นดัชนีที่ชี้ให้เห็น ความสำเร็จของ โครงการพัฒนาดังกล่าวได้เป็นอย่างดี ดังที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง ความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้คล้ายคลึงกัน ดังนี้

อัคทรา (Akhter อ้างถึงใน กิตติ คันทา, 2536:11) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาชนบทในประเทศกำลังพัฒนา พบว่า สาเหตุที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของ ความล้มเหลวของ โครงการพัฒนาชนบทในประเทศกำลังพัฒนา คือ ประชาชนในชนบทไม่ได้ มีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท จึงทำให้ขาดความสำนึกในการเป็นเจ้าของโครงการและยังผลให้ เกิดปัญหาขาดการบำรุงรักษาหลังจากโครงการเสร็จสิ้นแล้ว

ชินรัตน์ สมสืบ (2549, หน้า 254-257) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความ จำเป็นสำหรับความสำเร็จของการบริหารรัฐกิจ รัฐประศาสนศาสตร์จึงให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชน ด้วยเหตุผลดังนี้

1 ความสำคัญต่อประชาชนที่มีส่วนร่วม สิ่งที่จะเกิดแก่ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารรัฐกิจ ได้แก่

1.1 ประชาชนได้เรียนรู้ เนื่องจากกระบวนการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการให้การศึกษาแก่ผู้เข้าร่วม ประชาชนจะได้รับข่าวสารต่างๆ และเกิดความเข้าใจในสถานการณ์

1.2 ประชาชนได้รับการพัฒนาจากการเรียนรู้ที่ประชาชนได้รับ ผลที่ตามมา คือ ประชาชนได้รับการพัฒนา และเปลี่ยนแปลง มีความรับผิดชอบ และมีความตระหนักในความสามารถของตนเอง

1.3 ให้ความสำคัญกับคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา การเข้าร่วมของประชาชนเป็นพื้นฐานสำหรับการปฏิบัติที่นำผลสำเร็จมาสู่โครงการ และแผนงานต่างๆ เพื่อลดการรวมอำนาจ

1.4 ปรับปรุงผลลัพธ์ทางสังคม ผลลัพธ์ทางสังคมจะเกิดการประนีประนอม และหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ดังนี้

1.4.1 ทำลายสถานการณ์ที่ชะงักงันของโครงการต่างๆ

1.4.2 ประชาชนสามารถควบคุมบางส่วนของกระบวนการนโยบายได้

1.4.3 นโยบายและการตัดสินใจปฏิบัติดีขึ้น

1.5 ความสำคัญต่อการบริหารงานภาครัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานภาครัฐไม่ใช่กระบวนการที่ไร้ค่า ทั้งยังเป็นสิ่งที่ผู้บริหารงานภาครัฐจะต้องทำให้เป็นจริง ความสำคัญของการมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานภาครัฐ มีดังนี้

1.5.1 งานสำเร็จมากและเสียค่าใช้จ่ายน้อย ทำให้งานที่ร่วมมือกันสำเร็จในเวลาที่กำหนด โดยไม่มีการประท้วง การเผชิญหน้ากัน การขัดแย้งกัน หรือการฟ้องร้องกัน

1.5.2 เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชน และไวต่อความรู้สึกห่วงกังวล ของประชาชน ความใกล้ชิดกับประชาชนของเจ้าหน้าที่ก็จะมียิ่งขึ้น และได้รับความไว้วางใจจากประชาชน

1.5.3 ส่งเสริมแนวทางพัฒนาจากล่างขึ้นบน การพัฒนาจากล่างขึ้นบนผู้ได้ประโยชน์ จะมีส่วนร่วมและจะสนองตอบความต้องการของประชาชน ภาครัฐจะลดภารกิจต่างๆ ลงไปได้

1.5.4 ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดการการพัฒนาที่ยั่งยืน เครือข่ายเพื่อจัดการ การพัฒนาที่ยั่งยืนจะเป็นเครื่องมือในการวางแผนระยะยาว

ดังนั้น ในการที่จะพัฒนาทักษะอาชีพและคุณภาพของประชาชน นั้น ความสำคัญอย่างยิ่งจึงอยู่ที่การให้ประชาชนได้มีบทบาทหรือมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง และมีส่วนร่วม

ด้วยความสำนึกในการเป็นเจ้าของโครงการ จึงจะทำให้สอดคล้องและตรงกับความต้องการ และความสนใจของประชาชนโดยแท้จริง รวมทั้งจะทำให้เกิดการพัฒนามีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ อรรถ ก๊กผล (2548:32) ยังได้กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังนี้

1. เพิ่มคุณภาพการตัดสินใจ ช่วยให้เกิดการพิจารณาทางเลือกใหม่ ทำให้การตัดสินใจรอบคอบขึ้น
2. การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา เมื่อการตัดสินใจนั้นได้รับการยอมรับจะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างนำไปปฏิบัติ
3. การสร้างฉันทามติ ลดความขัดแย้งทางการเมือง และเกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ
4. เพิ่มความง่ายในการนำไปปฏิบัติ สร้างให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีความกระตือรือร้นในการช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ
5. การมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นสามารถลดการเผชิญหน้าและความขัดแย้งที่รุนแรงได้
6. ช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชน และไวต่อความรู้สึกห่วงกังวลของประชาชน และเกิดความตระหนักในการตอบสนองต่อความกังวลของประชาชน
7. การพัฒนาความเชี่ยวชาญ และความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน ถือว่าเป็นการให้การศึกษาชุมชนเพื่อเรียนรู้กระบวนการตัดสินใจ และเป็นเวทีฝึกผู้นำชุมชนจากการที่ผู้รู้และนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมสามารถสรุปได้ว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน มี 2 ประการ ได้แก่ 1) ความสำคัญต่อประชาชน และชุมชน ประกอบด้วย ประชาชนได้เรียนรู้, ประชาชนได้รับการพัฒนา, เกิดการประนีประนอม/หาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน และมีความสำนึกในการเป็นเจ้าของ 2) ความสำคัญต่อการบริหารงานภาครัฐ ประกอบด้วย งานสำเร็จมากเสียค่าใช้จ่ายน้อย เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชน เป็นเครื่องมือในการพัฒนาที่ยั่งยืน

5.4 ลักษณะการมีส่วนร่วม

จากความหมายของการมีส่วนร่วม ที่หมายถึง การที่ประชาชนหรือองค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนา โดยการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ เพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมพัฒนา นั้น จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมอาจเกิดขึ้นได้หลายลักษณะและหลายรูปแบบ ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายและแสดงความคิดเห็นในด้านลักษณะและรูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้หลายประการ ดังนี้

แคร์รี่ (Cary, Lee J., อ้างถึงใน วัณณู เวียงอำพล, 2548:26) แบ่งลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการคือ

1. การมีความสนใจและเข้าร่วมประชุม
2. การให้การสนับสนุนช่วยเหลือ
3. การเป็นสมาชิกและกรรมการ
4. การเป็นเจ้าหน้าที่

การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในภาครัฐ อาจจะดำเนินการได้ในหลายมิติตามความเหมาะสม และความต้องการพื้นฐานของประชาชนในแต่ละสังคม องค์การที่เรียกตนเองว่า International Association for Public Participation (IAP2) ซึ่งเป็นสถาบันนานาชาติ ได้ศึกษาและกำหนดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 5 ระดับ เพื่อที่ผู้ที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานภาครัฐจะเลือกตัดสินใจออกแบบการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมจากระดับเปิด โอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในภาครัฐ ตั้งแต่ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมน้อยที่สุด ถึงระดับการเข้ามามีส่วนร่วมที่มากขึ้นในระดับที่ 5 มีรายละเอียดดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) , 2551)

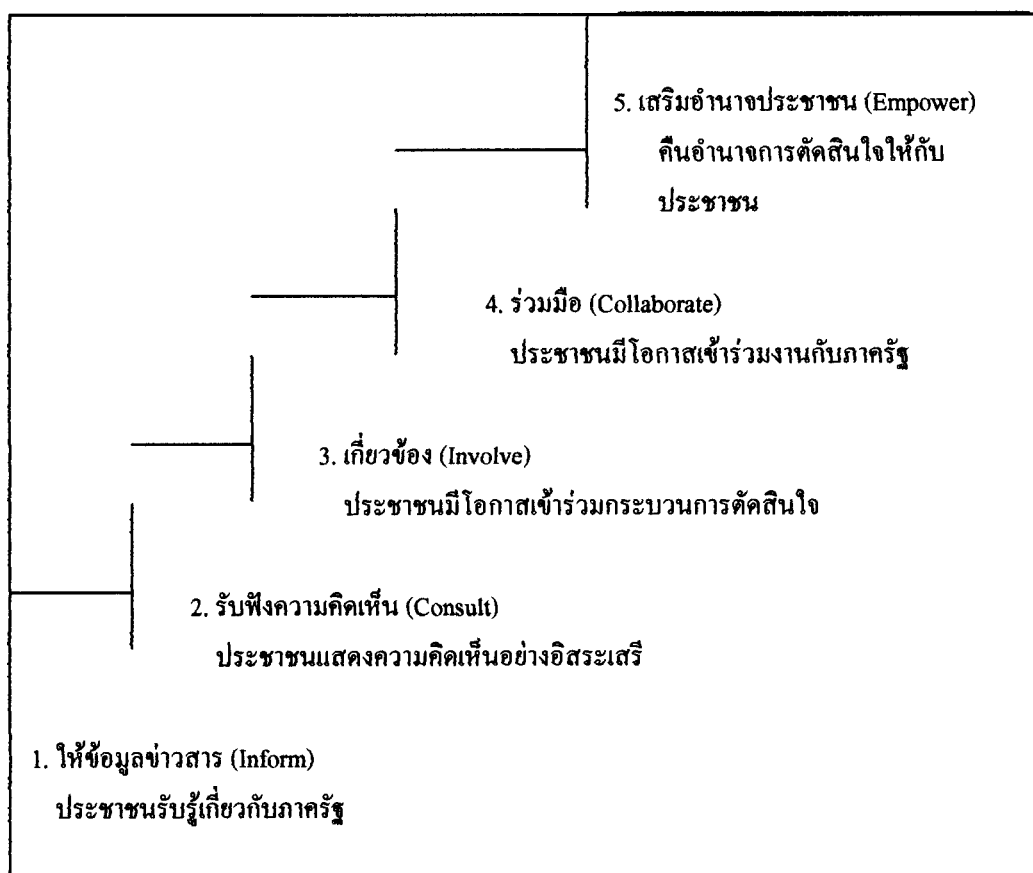
ระดับที่ 1 การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ (To Inform) เป็นระดับที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนน้อยที่สุด ซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานของประชาชนในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานของภาครัฐ โดยหน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริง ถูกต้อง ทันสมัย และประชาชนสามารถเข้าถึงได้

ระดับที่ 2 การเปิดให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการ/การปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐอย่างอิสระและเป็นระบบ โดยหน่วยงานภาครัฐจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือทั้งเป็นทางการและ ไม่เป็นทางการ การนำข้อเสนอแนะความคิดเห็น ประเด็นที่ประชาชนเป็นห่วงไปเป็นแนวทางการปรับปรุงนโยบาย การตัดสินใจ และพัฒนาการปฏิบัติงานในหน่วยงาน (To Consult)

ระดับที่ 3 เป็นระดับที่หน่วยงานภาครัฐเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการกำหนดนโยบาย การวางแผนงาน โครงการ และวิธีการทำงาน โดยหน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่จัดระบบ อำนาจความสะดวก ยอมรับการเสนอแนะและการตัดสินใจร่วมกับภาคประชาชน (To Involve) การมีส่วนร่วมระดับนี้มักดำเนินการในรูปแบบกรรมการที่มีตัวแทนภาคประชาชนเข้าร่วม

ระดับที่ 4 การที่หน่วยงานภาครัฐเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมีบทบาทเป็นหุ้นส่วน หรือภาคี หรือร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ (To Collaborate)

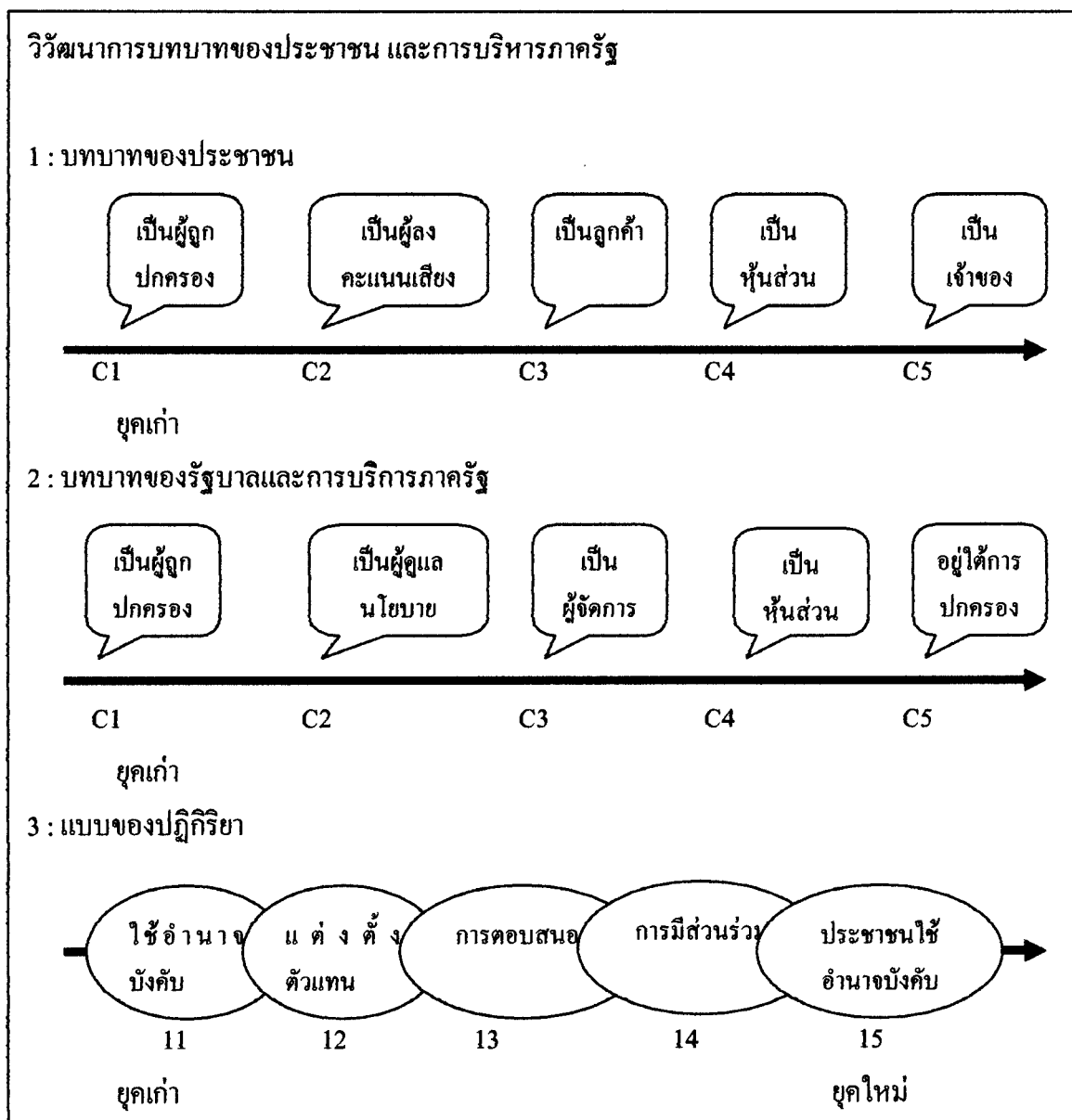
ระดับที่ 5 การเสริมอำนาจประชาชน (To Empower) เป็นระดับที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทเต็มในการตัดสินใจ การบริหารงาน และการดำเนินกิจกรรมใด ๆ เพื่อเข้ามาทดแทนการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ ดำเนินการหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับสูงสุดนี้เน้นให้ประชาชนเป็นเจ้าของดำเนินการกิจ และภาครัฐมีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนเท่านั้น

ภาพที่ 2.4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ที่มา : ดัดแปลงมาจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

สืบค้นจาก www.opdc.go.th เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2551

ภาพที่ 2.5 วิวัฒนาการบทบาทของประชาชนและการบริหารภาครัฐ

ที่มา : Eran Vigoda, University of Haifa, Israel Public Administration Review, September/October 2002

สรุปจากการที่ผู้รู้และนักวิชาการหลายท่านได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับลักษณะและรูปแบบของการมีส่วนร่วม สามารถสรุปลักษณะและรูปแบบการมีส่วนร่วมได้ 2 ลักษณะด้วยกัน คือ

1) มีส่วนร่วมในด้านทรัพยากรที่เป็นวัตถุและไม่ใช่วัตถุ ซึ่ง ได้แก่ เงิน อุปกรณ์ แรงงาน และ

2) มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม ตั้งแต่การร่วมคิด/วางแผน ร่วมตัดสินใจร่วมดำเนินการตามโครงการ โดยการเป็นสมาชิก การเข้าร่วมประชุม การเป็นกรรมการ ร่วมคิดตามและประเมินผลร่วมรับผลประโยชน์ รวมทั้งการสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่างๆ เพื่อให้งานที่ปฏิบัติ นั้นบรรลุผลสำเร็จสูงสุด

5.5 ยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม

โอกเลย์ และมาร์สเดน (Oakley and Marsden, อ้างถึงในวรัญญู เวียงอำพล, 2548:28) พื้นฐานของการมีส่วนร่วมจะเกี่ยวข้องกับ “อำนาจ” กล่าวคือ การมีส่วนร่วมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของอำนาจทางการเมืองของกลุ่มผู้เสียเปรียบ การให้ประชาชนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง เป็นผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จะเป็นแบบฝึกหัดที่ช่วยให้คนจนในชนบทมีเครื่องมือในการเข้าไปเกี่ยวข้องในโครงการพัฒนานั้น ซึ่งหมายความว่า การมีส่วนร่วมนั้นจะต้องให้ประชาชนมีพลังความสามารถที่จะเข้าไปเกี่ยวข้อง ในการทำงานพัฒนา องค์ประกอบที่ทำให้การมีส่วนร่วมมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

1. การร่วมในกระบวนการทำงานพัฒนาของโครงการ
2. การแยกกลุ่มคนจน และกลุ่มที่มีสถานะทางสังคม และเศรษฐกิจแตกต่างกัน
3. การระดมความคิดเห็นจากประชาชนแบบล่างขึ้นบน (Bottom up)
4. การใช้หลักของการพึ่งตนเองแทนการพึ่งพา
5. การพัฒนาโดยใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาของชุมชน
6. กิจกรรมของ โครงการพัฒนามีการควบคุม โดยกลุ่ม

5.6 กระบวนการ ขั้นตอน และวิธีการมีส่วนร่วม

องค์การอนามัยโลก (WHO, 1978:41-49) ได้เสนอรูปแบบของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาว่า มี 4 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญ ตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีติดตามประเมินผลและประการสำคัญคือ ต้องตัดสินใจด้วยตัวเอง
2. การดำเนินกิจกรรม ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการและบริหารการใช้ทรัพยากร มีความรับผิดชอบในการจัดสรรควบคุมทางการเงิน
3. การใช้ประโยชน์ โดยประชาชนต้องมีความสามารถในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้
4. การได้รับประโยชน์ โดยประชาชนต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชน ในพื้นฐานที่เท่าเทียมกัน

โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen and Uphoff, 1980: อ้างถึงในวรัญญ เวียงอำพล, 2548, หน้า 13) กล่าวว่า ในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่จะกำหนดปัญหา และความต้องการด้วยตนเองโดยเฉพาะในขั้นตอนของการวางแผนแก้ไขปัญหา โดยแบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 แบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ประกอบด้วย การเริ่มตัดสินใจ คำนึงการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนทรัพยากร การบริหาร การประสานความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ประกอบด้วย การร่วมผลประโยชน์ ทั้งด้านวัสดุ ด้านสังคม และส่วนบุคคล
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

อคิน รพีพัฒน์ (2531:49) ได้กล่าวถึงกระบวนการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการพัฒนา ซึ่งมี 5 ระดับคือ

1. ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา การพิจารณาปัญหา และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
2. ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุแห่งปัญหา
3. ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการค้นหาและพิจารณาแนวทางในการแก้ปัญหา
4. ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา
5. ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการประเมินผลของกิจกรรมการพัฒนา

จากคำอธิบายของผู้รู้และนักวิชาการหลายๆท่านที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุป ความหมายและลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนหรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าไปกระทำกิจกรรมในลักษณะต่างๆ ประกอบด้วย ร่วมในการสำรวจปัญหา ร่วมในการวางแผน ร่วมในการดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมในการติดตามและประเมินผล ร่วมในการสำรวจปัญหา หมายถึง การที่ประชาชน ศึกษาเรียนรู้สภาพของชุมชน ค้นหาปัญหาและความต้องการ และค้นหาสาเหตุของปัญหาของชุมชนร่วมในการวางแผน หมายถึง การที่ประชาชน แสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะในการจัดลำดับความเร่งด่วน/กำหนดนโยบาย กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดวิธีการ กำหนดแนวทาง และกำหนดทรัพยากรที่จะต้องใช้ในการดำเนินการกิจกรรม/โครงการ ร่วมในการดำเนินการ หมายถึง การที่ประชาชนร่วมกิจกรรม ร่วมบริหาร การใช้ทรัพยากร รวมทั้งการสนับสนุนแรงงาน วัสดุอุปกรณ์ และ ทุนทรัพย์ และขอรับการช่วยเหลือจากภายนอก

ร่วมรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนนำเอาผลจากการดำเนินการมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ ในพื้นฐานที่เท่าเทียมกันของบุคคล และตั้งคัมร่วมติดตามและประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนร่วมสังเกตการณ์ ดูแล สอบถาม และตัดสินใจว่าการดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง โปร่งใส มีประโยชน์ และมีคุณค่าอย่างแท้จริงต่อชุมชน ร่วมบำรุงรักษาในระยะยาว หมายถึง การที่ประชาชนมีความสำนึกในการเป็นเจ้าของผลการดำเนินการที่เสร็จสิ้นแล้ว ยังผลให้เกิดการ ดูแล ระมัดระวัง ป้องกัน ให้อยู่ในสภาพที่ดีอย่างยั่งยืนกระบวนการมีส่วนร่วมเกิดจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก สำหรับปัจจัยภายใน เกิดจากทัศนคติภายในตัวบุคคล มีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม ส่วนกระบวนการมีส่วนร่วมที่เกิดจากปัจจัยภายนอก มาจากอำนาจหรือบารมีของบุคคลที่สามารถผลักดันให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน จนทำให้การดำเนินกิจกรรมประสบความสำเร็จ (ประชัน รักพงษ์, 2545:8) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยทัศนคติ ปัจจัยผู้นำและภาวะผู้นำ มีรายละเอียดดังนี้

5.7 ปัจจัยผู้นำและภาวะผู้นำ

5.7.1 ความหมายของผู้นำและภาวะผู้นำ

วราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ และคณะ (2551:23) ได้สรุปเกี่ยวกับผู้นำและภาวะผู้นำไว้ดังนี้

ผู้นำ (leader) คือผู้ที่ทำหน้าที่ควบคุม บังคับบัญชา ประสาน กระตุ้น จูงใจ ให้บุคคลอื่นปฏิบัติตามเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์

ซึ่งสามารถสรุปความหมายของผู้นำได้ 2 ลักษณะ คือ

1) ผู้ที่ทำหน้าที่ควบคุม ปกครองบังคับบัญชา มีอิทธิพลและบทบาทเหนือผู้อื่น กำกับให้ผู้อื่นปฏิบัติตามที่ตนต้องการ

2) ผู้ที่ทำหน้าที่ประสานกิจกรรมต่างๆ ผูกพันกลุ่มเข้าด้วยกัน มีความสามารถในการชักจูงให้ผู้อื่นปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ กระตุ้นให้สมาชิกแสดงความสามารถเพื่อสร้างผลงานให้เต็มที่

ภาวะผู้นำ (leadership) หมายถึง กระบวนการหรือพฤติกรรมการใช้อิทธิพล เพื่อควบคุมสั่งการ เคลี้ยกล่อม จูงใจให้ผู้ตามหรือกลุ่มปฏิบัติตามเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ซึ่งพอจะสรุปความหมายของภาวะผู้นำได้ 2 ลักษณะ เช่นกัน คือ

1) กระบวนการหรือพฤติกรรมการใช้อิทธิพลเพื่อควบคุม กำกับ สั่งการ บังคับให้ปฏิบัติตาม หรือมีพฤติกรรมตามที่ผู้นำต้องการ เพื่อการบรรลุเป้าหมาย

2) กระบวนการหรือพฤติกรรมกรรมการประสาน เกือบล้อม จูงใจ กระตุ้น หรือการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ตาม เพื่อให้ผู้ตามเกิดความสนใจที่จะแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เพื่อการบรรลุเป้าหมาย

พิทยา บวรวัฒนา (2546:68) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำ (leadership) หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการมีอิทธิพลต่อคนอื่นในกลุ่มให้มุ่งมั่นทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย ส่วนรวม ผู้นำมีทั้งผู้นำอย่างเป็นทางการตามตำแหน่งหน้าที่ในองค์กร และยังมีผู้นำอย่างไม่เป็นทางการอีกด้วย

กวี วงศ์พูน (2550:17) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำ (leadership) คือการที่ผู้นำใช้อิทธิพลในความสัมพันธ์ซึ่งมีอยู่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการและอำนาจการ โดยใช้กระบวนการติดต่อซึ่งกันและกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

สรุป ผู้นำ (leader) หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งขึ้น หรือได้รับการยกย่องขึ้นให้เป็นหัวหน้า เนื่องจากมีความสามารถในการปกครองบังคับบัญชา ประสาน โน้มน้าว จูงใจ ให้บุคคลอื่น ปฏิบัติตามที่ตนต้องการ

ส่วน ภาวะผู้นำ (leadership) หมายถึง กระบวนการหรือพฤติกรรม ในการใช้อิทธิพล เพื่อควบคุม สั่งการ เกือบล้อม บังคับ ให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคล มีพฤติกรรมหรือปฏิบัติตามที่พึงประสงค์ เพื่อการบรรลุเป้าหมาย

5.7.2 ปัจจัยที่เกื้อกูลให้ผู้นำสามารถมีอิทธิพลในกลุ่มได้

เฟรด อี เฟดเลอร์ (Fred E. Fiedler) (อ้างใน พิทยา บวรวัฒนา, 2546:79) เสนอว่า ปัจจัยสถานการณ์ที่เกื้อกูลให้ผู้นำสามารถคุมเกมส์ และมีอิทธิพลในกลุ่มได้ที่สำคัญ มี 3 ปัจจัย ได้แก่

- 1) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและสมาชิก หมายถึง ความไว้วางใจ และความนับถือที่ลูกน้องมีต่อผู้นำ
- 2) โครงสร้างของงาน ซึ่งหมายถึงว่า การมอบหมายงานนั้นมีการจัดระบบไว้หรือไม่อย่างชัดเจน และ
- 3) อำนาจของตำแหน่งที่ผู้นำมีในเรื่องเกี่ยวกับการจ้าง การลงโทษ การขึ้นเงินเดือน การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง และการไล่คนออกจากงาน ซึ่งจะทำให้ลูกน้องเชื่อฟังผู้นำ

5.7.3 คุณลักษณะของผู้นำ

การเป็นผู้นำประกอบด้วยปัจจัยหลาย ๆ ด้าน ที่ทำให้เกิดความยอมรับนับถือ ยกย่องให้เป็นผู้นำ แต่การเป็นผู้นำที่ดีได้นั้น จะต้องมีความพร้อมทั้งคุณลักษณะพื้นฐานของผู้นำ และคุณลักษณะผู้นำที่ดี ดังนี้

1) คุณลักษณะพื้นฐานของผู้นำ

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2550:10-14) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะพื้นฐานของผู้นำ ดังนี้

(1) สุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง ถือเป็นคุณลักษณะพื้นฐานอันดับแรกของผู้นำทุกคน เพราะถ้ามีร่างกายที่พร้อมแล้ว ก็จะทำให้ปัจจัยอื่น ๆ ตามมา เช่น ในด้านของจิตใจสติปัญญา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นต้น

(2) สติปัญญาเฉลียวฉลาดเป็นเลิศและมีไหวพริบดี ผู้นำต้องใช้ความคิดในการนำผู้อื่น จึงจำเป็นต้องมีสติปัญญาดีเพื่อจะสามารถกำหนดทิศทางในการไปสู่เป้าหมายให้ประสบผลสำเร็จได้

(3) มีความสามารถในการวิเคราะห์ ผู้นำต้องรู้จักวิเคราะห์จำแนกแยกแยะประเภทเหตุการณ์ สถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

(4) มีความรอบรู้และมีความคิดริเริ่ม กล่าวคือต้องเป็นผู้เริ่มต้นทำในสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ กล้าได้กล้าเสีย

(5) เป็นที่พึ่งแก่ผู้อื่น และเชื่อถือไว้ใจได้ ผู้นำต้องเป็นเสาหลัก ทำตัวให้เป็นแบบอย่างให้แก่ผู้ตาม สร้างความไว้วางใจให้กับผู้ตาม ไม่ทำให้ผู้ตามต้องผิดหวังในตัวผู้นำ

(6) มีจิตใจและอารมณ์ที่มั่นคง ผู้นำต้องมีความมั่นคงทางจิตใจ ไม่ตัดสินใจเรรวน และควรมีวุฒิภาวะทางอารมณ์

(7) รู้จักปรับตัวและเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม ผู้นำควรปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อม และเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

(8) มีคุณลักษณะและความประพฤติส่วนตัวดี ผู้นำควรมีความประพฤติดีวางตัวได้เหมาะสม เสมอต้นเสมอปลาย นำเอื้อมโศกเศร้า

2) คุณลักษณะผู้นำที่ดี

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2550:10-19) ได้นำเสนอว่าผู้นำที่ดีควรมีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

(1) มีความกล้าหาญในการตัดสินใจ เพราะว่าบางครั้งการเปลี่ยนแปลงย่อมก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่บุคคลในองค์กร หรือในสังคม ซึ่งบางคนอาจจะพอใจและไม่พอใจ แต่ผู้นำจะต้องกล้าหาญการกระทำ

(2) มีวิสัยทัศน์ เพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจนสำหรับการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

(3) มีการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศข้อเท็จจริง ผู้นำจำนวนมากอาจจะยึดกับสไตล์การบริหารงานแบบเดิม ๆ คือการใช้สามัญสำนึก โดยอาจจะละเลยต่อการใช้สารสนเทศที่เป็นข้อเท็จจริง (facts) ในการประกอบการตัดสินใจ จึงทำให้เกิดความผิดพลาด หรืออาจทำให้งานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

(4) มีความสามารถในการสื่อสาร ผู้นำจะต้องมีการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น โดยใช้สื่อในการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง และตรงตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง ผู้นำจึงต้องมีความสามารถในการพูด การเขียน และการแสดงออกโดยการกระทำ เพื่อสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ

(5) ทักษะในการฟัง เนื่องจากการฟังเป็นการจับใจความของผู้พูด และสามารถวิเคราะห์ถึงความรู้สึกนึกคิดในเบื้องลึก ตลอดจนสิ่งที่ผู้พูดมีความกังวลอยู่ และรวมถึงพฤติกรรมที่อาจจะเกิดขึ้นเนื่องจากเรื่องราวต่างๆ ผู้นำจึงมักจะต้องฟังมากกว่าพูด เพื่อที่จะสามารถเอาใจมาใส่ใจเราให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

(6) มีความเข้าใจในวัฒนธรรมองค์กร เพราะว่สิ่งที่ยึดถือประเพณีปฏิบัติในองค์กร อาทิ ความซื่อสัตย์สุจริต ตรงต่อเวลา เป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งผู้นำจะต้องวิเคราะห์ และเข้าใจ ตลอดจนพร้อมที่จะประยุกต์ใช้ ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์การ

(7) มีการมอบอำนาจ ผู้นำจะต้องมีความเชื่อมั่นในตัวผู้ตาม และไว้วางใจในการทำงาน โดยมีการมอบอำนาจการตัดสินใจให้แก่ผู้ตามควบคู่ไปกับการมอบหมายงานด้วย

(8) มีความสามารถในการสร้างผู้รุ่นใหม่ ผู้นำจะต้องสร้างให้ผู้อื่นเป็นผู้นำด้วย ในทุกๆ ลำดับชั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความเชื่อมโยงและประสานความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันได้ดี เรียกได้ว่าเก่งเป็นทีม ย่อมดีกว่าเก่งคนเดียว

(9) มีการพัฒนาองค์การให้มีการเรียนรู้ตลอด ผู้นำจะต้องเสริมสร้างบรรยากาศให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ เพื่อเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ในหมู่สมาชิกขององค์การ อันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความรักสามัคคีในหมู่คณะ และยังเป็นพลังร่วมขององค์การอีกด้วย

(10) มีความใจกว้าง ผู้นำต้องเป็นผู้ฟังที่ดี สามารถเข้าใจและรับฟังความต้องการของคนอื่น ให้เกียรติผู้อื่น คิดแบบ ชนะ - ชนะ

5.7.4 การปฏิบัติตัวของผู้นำกับประชาชน

นอกจากคุณลักษณะของผู้นำแล้ว ในการปฏิบัติตัวของผู้นำ โดยเฉพาะผู้นำในภาครัฐกิจที่จะต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับประชาชนด้วยแล้ว ผู้นำควรตระหนักในการปฏิบัติตนกับประชาชนที่มาติดต่อ ดังนี้ (รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2550:10-14)

- (1) ตำรวมกิริยาวาจา มีความสุภาพเรียบร้อย ผู้นำต้องให้เกียรติแก่ประชาชน ผู้มาติดต่อขอใช้บริการ เช่น การพูด การกระทำ และพฤติกรรมที่แสดงออก
- (2) เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าพบ และร้องเรียนได้ง่าย ผู้นำต้องไม่ถือตัว อย่างวางตัวแบบเจ้าขุนมูลนาย หรือวางตัวเป็นนายประชาชน
- (3) ช่วยเหลือประชาชนอย่างจริงใจ ผู้นำต้องเต็มใจที่จะช่วยเหลือประชาชน มีใจที่จะให้บริการอย่างแท้จริง
- (4) ให้ความเสมอภาคแก่ประชาชนผู้มาติดต่อ ผู้นำจะต้องไม่เลือกปฏิบัติต่อประชาชน ให้ความยุติธรรมแก่ประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง
- (5) อย่าทำตนเป็นคนเห็นแก่ได้ ผู้นำจะต้องเสียสละบางสิ่งบางอย่างให้กับประชาชนบ้าง เช่น เสียสละเวลา เสียสละความสุขส่วนตัว เพื่อที่จะทุ่มเทการทำงานให้แก่ประชาชน และสังคม เป็นต้น

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบล พบว่างานวิจัยที่น่าสนใจมีดังนี้

ประสาตร์ สิทธิเลิศ (2537 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของ คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.) ในการจัดทำแผนพัฒนา ตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสิงห์บุรี ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษา ความเข้าใจในการ จัดทำแผนพัฒนาตำบล การประสานงานภายใน คปต. ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ คปต. ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลแต่ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ คปต. และการมีกิจกรรมร่วมกันในตำบล หมู่บ้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของ คปต. ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

ไพศาล วิมลรัตน์ (2539 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ชนบทของคณะกรรมการสภาตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีคณะกรรมการสภาตำบล ในอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการ สภาตำบล ได้แก่ การร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมสนับสนุน โดยคณะกรรมการสภาตำบลเห็นด้วยใน ด้านการมีโอกาสได้แสดงออกสูงสุด อันได้แก่ การเสนอปัญหาหรือความต้องการไม่เป็นการผูกขาด หรือชี้มาจากคนใดคนหนึ่ง ในการทำกิจกรรมใดๆ ของตำบลกรรมการสภาตำบลมีโอกาสร่วมตัดสินใจ ด้วย และกรรมการสภาตำบลสามารถทำงานได้อย่างเต็มที่เพราะ ได้รับมอบหมายให้ช่วยเหลือในงาน ที่มีความถนัด นอกจากนี้คณะกรรมการสภาตำบลยังเห็นด้วยในด้านการมีอุดมการณ์ร่วมสูงสุดอัน

ได้แก่ การจัดทำแผน/โครงการต่างๆควรยึดถือเอาประโยชน์ที่ตำบล/หมู่บ้านจะได้รับ เป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาควรทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้น และในการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ก็ตามควรคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการสภาตำบล ได้แก่ รายได้ และ โอกาสได้แสดงออก

จำเนียร ศิลปะอาษา (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกัน และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ คือ ความคาดหวังถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมในการป้องกัน และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ โดยที่ความคาดหวังถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมสูง มีผลทำให้การมีส่วนร่วมในการป้องกัน และรักษาทรัพยากรธรรมชาติสูงด้วย

จรูญรัตน์ หิรัญบุษยะ (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อลักษณะการมีส่วนร่วมของราษฎรในโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนที่สูงในกลุ่มน้ำห้วยของผา จังหวัดกาญจนบุรี จากประชากรตัวอย่าง 113 ราย พบว่า ราษฎรส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมของการวางแผน และการปฏิบัติตามโครงการวนศาสตร์ชุมชนพื้นที่สูงในกลุ่มน้ำระดับค่อนข้างดี โดยปัจจัยที่มีนัยสำคัญต่อการมีส่วนร่วมด้านต่าง ๆ คือ การร่วมวางแผน ได้แก่ รายได้ การร่วมมือทางสังคมและการได้รับข่าวสารสำหรับดำเนินการปฏิบัติตามโครงการฯ ได้แก่ ระยะเวลาการอยู่อาศัย และการร่วมมือทางสังคม

รักษาติ วัฒนาประชากุล (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสวนป่ากลางดง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยสอบถามหัวหน้าครัวเรือน จำนวน 155 คน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมอย่างชัดเจนคือ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยของราษฎร การเป็นสมาชิกกลุ่ม การได้รับข่าวสาร ตามลำดับ

สมหมาย กิตยากุล (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชากรในการอนุรักษ์พื้นที่ลุ่มน้ำแม่สรวย จังหวัดเชียงราย เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานต่อการนำไปวางแผนการจัดการลุ่มน้ำแม่สรวย โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนจำนวน 360 คน พบว่า เพศชายจะมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง อาชีพทำนามีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ค้าขายและอื่นๆ รายได้สูงมีส่วนร่วมมากกว่ารายได้ต่ำระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชนนานกว่ามีส่วนร่วมมากกว่า ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชนไม่นาน การได้รับข่าวสารมากกว่ามีส่วนร่วมมากกว่าการได้รับข่าวสารน้อยกว่า การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรมากกว่า มีส่วนร่วมมากกว่ามีความรู้ความเข้าใจน้อยกว่า

สมบุรณ์ อำพนพนารัตน์ (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกัน ไฟป่า : กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติเขาสามหลัน จังหวัดสระบุรี พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมี

ส่วนร่วม ได้แก่ รายได้ ระดับการศึกษา ความรู้เกี่ยวกับไฟฟ้า การเข้ารับการฝึกอบรมและการติดต่อกับเจ้าหน้าที่

วาริณ วังชัย (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัดเพชรบุรี พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 89.0 มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) คิดเป็นร้อยละ 11.0 โดยมีส่วนร่วมมากที่สุด 3 อันดับแรกในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างการเข้าซื้อเสนอข้อบังคับตำบล และการเข้าซื้อถอดถอนคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมตามวิธีการมีส่วนร่วมตรวจสอบการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) พบว่า ร้อยละ 53.3 มีส่วนร่วมในระดับต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ย โดยวิธีการที่กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในระดับสูงกว่าคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับแรกคือ การขอรับทราบข้อมูลข่าวสาร การเข้าซื้อถอดถอนและการร้องเรียนนายอำเภอ กรณีที่กรรมการบริหารไม่สนใจต่อคำคัดค้านการจัดทำข้อบังคับตำบลตามลำดับ ในขณะที่วิธีการที่กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในระดับต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 อันดับแรก คือ การเข้าซื้อเพื่อเสนอข้อบังคับตำบล การเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง และการเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

ผลการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) พบว่า

1) คุณลักษณะของประชาชน ที่มีผลต่อความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ การเป็นสมาชิกกลุ่มในตำบล ความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) การรับรู้วิธีการในการตรวจสอบการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) การติดต่อสื่อสาร การออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และทัศนคติของผู้บริหารท้องถิ่น

2) คุณลักษณะของประชาชน ที่ไม่มีผลต่อความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระยะเวลาอยู่อาศัยในตำบล ความรู้ความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง และความสัมพันธ์ทางเครือญาติ

นอกจากนี้ ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่างในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) พบว่า ระดับการมีส่วนร่วม

ของประชาชนตามวิธีการตรวจสอบการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีความแตกต่างกัน ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมตรวจสอบพฤติกรรม ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นวิธีการที่มีปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนมากที่สุด คือ การเป็นสมาชิกกลุ่มในตำบล การรับรู้วิธีการในการตรวจสอบการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) การออกกฎ ระเบียบ และข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และทัศนคติของผู้บริหารท้องถิ่น

2) การมีส่วนร่วมร้องเรียนต่อนายอำเภอ กรณีที่คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ไม่สนใจคำคัดค้านการจัดทำข้อบังคับตำบล และการมีส่วนร่วมเข้าชื่อถอดถอนคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นวิธีการที่ไม่มีปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประชัน รักพงษ์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การส่งเสริมเครือข่ายสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการกระจายสู่ท้องถิ่น กรณีศึกษา : เครือข่ายป่าชุมชนกลุ่มน้ำแม่ปิงตอนบน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า องค์กรเครือข่ายป่าชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ชุมชนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้นำเครือข่ายป่าชุมชนที่มีความจริงใจและเสียสละ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าร่วมเป็นกรรมการป่าชุมชน ผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จะเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมขององค์กรเครือข่ายป่าชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ถ้าหากผู้นำชุมชนขัดแย้งกับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้มีอิทธิพลท้องถิ่น แสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ระบบราชการครอบงำองค์การบริหารส่วนตำบล และความไม่ชัดเจนของกฎหมายป่าชุมชนเกี่ยวกับสิทธิชุมชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะในเขตอนุรักษ์ จะเป็นอุปสรรคปัญหาในการมีส่วนร่วมขององค์กรเครือข่ายป่าชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ดังนั้นการที่ผู้บริหาร อบต. ปลัด อบต. และสมาชิก อบต. เข้าร่วมในเวทีป่าชุมชนตำบลย่อมจะนำไปสู่การมีทัศนคติที่ดีต่อกัน ระหว่างผู้นำด้านการปกครองท้องถิ่น คือ กำนันผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการป่าชุมชน กับผู้นำด้านการพัฒนา คือ ฝ่าย อบต. ซึ่งจะเปิดโอกาสให้องค์กรชุมชนและประชาชนซึ่งรวมตัวกันดำเนินการเรื่องป่าชุมชนได้มีโอกาสร่วมความคิดเห็นจัดทำแผนการจัดการป่าชุมชน เสนอเข้าสู่แผนพัฒนาของ อบต. ซึ่งจะเป็นกิจกรรมนำร่องที่ทำให้องค์กรชุมชนอื่น ๆ ในชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวทางการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นต่อไป (หน้า 58)

สุรัตน์ รัตนะ (2548: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ อาชีพ และรายได้ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม ส่วนเพศ การศึกษา ปัจจัยด้านสังคม การเป็นสมาชิกกลุ่มระยะเวลาในการเข้ามาอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ระดับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ได้แก่ การค้นหาปัญหา ร่วมในการดำเนินการ และร่วมในการวางแผน ยกเว้นร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมตรวจสอบ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

วราคม ยิ้มน้อย (2549: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ความรู้ความเข้าใจในแผนพัฒนาตำบลไทยสามัคคีของประชาชนส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมเป็นบางครั้ง และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ ภูมิฐานะเดิมนอกพื้นที่ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่และการได้รับรู้ข่าวสาร โดยโครงการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการมาก ได้แก่ โครงการอบรมสมาชิกกองทุนหมู่บ้านร้อยละ 82.3 และโครงการที่มีส่วนร่วมน้อยสุด ได้แก่ โครงการจัดซื้อเตาเผาขยะ ร้อยละ 5.8 ขณะที่โครงการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ที่ดิน ได้แก่ โครงการประปาหมู่บ้านและโครงการปรับปรุงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ประชาชนมีส่วนร่วมร้อยละ 70.5 และ 51.8 ตามลำดับ

วราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ และคณะ (2551: บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนารูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารองค์การส่วนท้องถิ่นจังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า

1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนลักษณะการมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า การมีส่วนร่วมในลักษณะการร่วมรับประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก การร่วมดำเนินการร่วมติดตามตรวจสอบ และการร่วมประชุม/วางแผน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

2) ประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม มีประสิทธิภาพในด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม และการให้การสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

3) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยปัจจัย 6 ด้าน ตามลำดับนำหน้าปัจจัย คือ (1) ด้านระดับความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม (2) ด้านแรงจูงใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม (3) ด้านความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วม (4) ด้านการคาดหวังผลตอบแทนจากการมีส่วนร่วม (5) ด้านการได้รับข้อมูลข่าวสาร (6) ด้านภาวะผู้นำ โดยนำหนักทั้ง 6 ปัจจัย สามารถร่วมกันอธิบายเหตุผลได้ ร้อยละ 61.809

4) รูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ (1) ปัจจัยหลัก ประกอบด้วย การให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม การกระตุ้น ปลุกฝังค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม เพื่อเป็นตัวเสริมแรง (empowerment) การสร้างความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วม การให้ความสำคัญ และความเสมอภาค และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร (2) ปัจจัยเสริม ประกอบด้วย คุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ คุณลักษณะของผู้นำชุมชน และบทบาทของผู้นำชุมชน

5) สรุปผลการติดตามผลการพัฒนารูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่ารูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สามารถสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เกิดขึ้นกับประชาชนได้ ประกอบด้วย การกระตุ้น/ปลุกฝังค่านิยม การมีส่วนร่วม การสร้างความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วม การให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม การให้ความสำคัญ/รับฟังความคิดเห็นของประชาชน การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับชุมชน และคุณลักษณะที่เหมาะสมของผู้นำ

จากผลการวิจัยเท่าที่ผู้วิจัยได้ศึกษามา สามารถสรุปปัจจัยที่มีความสัมพันธ์/ส่งผล/มีผล/มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้ดังตารางที่ 2.1

จากการศึกษาจากแนวคิด หลักการ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา ผลงานวิจัยของนักวิชาการ จำนวน 12 ท่าน พบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนจำนวน 16 ปัจจัยย่อย

สำหรับปัจจัยการเป็นสมาชิกกลุ่ม ผู้วิจัยได้ผนวกรวมไว้เป็นส่วนหนึ่งใน ปัจจัยการมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน

ปัจจัยทัศนคติ ซึ่ง วราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ และคณะ (2551, หน้า 4) ได้นิยามทัศนคติ ต่อการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง ผลรวมของความรู้สึกรู้สึกของประชาชน ที่มีต่อการมีส่วนร่วม ซึ่งทำให้เกิดการที่จะ โต้ตอบในทางบวก หรือทางลบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่า ปัจจัย ทัศนคติต่อการมีส่วนร่วม นั้น สามารถเปลี่ยนแปลงไปในทางบวก หรือทางลบ อันมีผลมาจากการ ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่น ๆ อีก 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน ปัจจัยการคาดหวังผลตอบแทน ปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่รัฐ และปัจจัยการได้รับข่าวสารจึง ไม่นำมาศึกษาในครั้งนี้

อีกปัจจัยหนึ่ง คือ ปัจจัยแรงจูงใจ วราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ และคณะ (2551, หน้า 4) ให้ความหมายแรงจูงใจต่อการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนมีพลังผลักดันทำให้เกิดการมีส่วนร่วมและทำให้บรรลุผล ซึ่งเป็นพลังจากภายในที่ตนได้รับประโยชน์ และพลังจากภายนอก คือ การชักชวนจากผู้อื่น ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่าสอดคล้องกับปัจจัยหลัก ปัจจัยอื่นๆ ปัจจัยย่อย การคาดหวังผลตอบแทน และปัจจัยย่อยภาวะผู้นำ ผู้ที่วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะไว้แล้ว จึงสามารถ ยุบรวมกันได้

ดังนั้น ผู้วิจัยสามารถกำหนดปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนได้จำนวน 13 ปัจจัยย่อย สามารถกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดัง ตารางที่ 2.2

ตัวแปรอิสระ

ภาพที่ 2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี” ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้มีวิธีดำเนินการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งดำเนินการรวบรวมข้อมูล โดยครอบคลุมเรื่องตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสัญชาติไทยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ จำนวน 11 หมู่บ้าน ซึ่งประกอบไปด้วย หมู่ที่ 1 บ้านหาดสองแควเหนือ, หมู่ที่ 2 บ้านท่าสบก, หมู่ที่ 3 บ้านท่าคล้อกลาง, หมู่ที่ 4 บ้านหาดสองแควใต้, หมู่ที่ 5 บ้านคำใหญ่, หมู่ที่ 6 บ้านท่าเกวียน, หมู่ที่ 7 บ้านถ้ำเต่า, หมู่ที่ 8 บ้านท่าศาลา, หมู่ที่ 9 บ้านท่าคล้อใต้, หมู่ที่ 10 บ้านท่าคล้อเหนือ, หมู่ที่ 11 บ้านเขาหินลาด มีจำนวนประชากรทั้งหมด 3,394 คน (ประกาศผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี เรื่อง บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น, ผู้บริหารท้องถิ่น วันที่เลือกตั้ง 22 มิถุนายน 2551)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane) (เทพศักดิ์ บุญรัตพันธุ์. 2550:107) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 358 คน โดยสูตรการคำนวณมีดังนี้

ขั้นตอนที่ 2 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ในแต่ละหมู่บ้านจนครบ ทั้ง 11 หมู่บ้าน ตามจำนวนตัวอย่างที่กำหนด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 อันได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครอง ส่วนท้องถิ่น ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอยจังหวัดสระบุรี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเนื้อหาแบบสอบถามประกอบด้วย 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษาอาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน โดยผู้วิจัยสร้างเป็นคำถามชนิดให้เลือกตอบ (checklist) จำนวน 5 ข้อ และเติมคำในช่องว่าง ในข้อ 2 คำถาม อายุ และข้อ 7 ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในตำบล/หมู่บ้าน จำนวน 2 ข้อ รวมจำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 ปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน การคาดหวังผลตอบแทน ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่รัฐ โอกาสในการแสดงออก การมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน การได้รับข่าวสาร และภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ โดยผู้วิจัยสร้างเป็นคำถามชนิดให้เลือกตอบ (checklist) จำนวน 10 ข้อ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของ ลิเกิร์ต (Likert's Scale) จำนวน 16 ข้อ รวมจำนวน 26 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ จำนวน 26 ข้อ ประกอบด้วยลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนใน 6 ลักษณะ คือ ร่วมสำรวจปัญหา ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมติดตามและประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาในระยะยาว ซึ่งผู้วิจัยสร้างเป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของ ลิเกิร์ต (Likert's Scale) คือ

5	หมายความว่า	มีส่วนร่วมมากที่สุด
4	หมายความว่า	มีส่วนร่วมมาก
3	หมายความว่า	มีส่วนร่วมปานกลาง
2	หมายความว่า	มีส่วนร่วมน้อย
1	หมายความว่า	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วยคำถามปลายเปิด (Open ended) จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ 1) ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ พร้อมข้อเสนอแนะ หรือแนวทางแก้ไข เพื่อลดหรือขจัดปัญหาและอุปสรรคฯ 2) ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อส่งเสริม/สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมฯ มากขึ้น

2.2 วิธีการสร้างเครื่องมือวิจัย

2.2.1 ศึกษา ค้นคว้าความรู้ทางวิชาการ โดยการทบทวนวรรณกรรม ในเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67 - 1.00 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง) และทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ เพื่อหาความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability) ได้ค่า $\alpha = .9797$ (รายละเอียดปรากฏตามผนวก จ) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

$$\text{จากสูตร} \quad \alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{\sum S_x^2} \right)$$

เมื่อ α คือ ความเชื่อมั่น

k คือ จำนวนข้อคำถาม

S_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ

S_x^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวม

$$\text{จากสูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}, \quad S^2 = \frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N}$$

เมื่อ X คือ คะแนน

$\bar{X}$ คือ คะแนนเฉลี่ย

N คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยของหนังสือจากประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ขอความร่วมมือจากผู้นำหมู่บ้าน เพื่อขอทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในหมู่บ้าน

3.3 แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 11 หมู่บ้าน พร้อมขอความกรุณาตอบแบบสอบถามในทันที หากผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อสงสัยประการใด ผู้วิจัยสามารถอธิบายชี้แจงทำความเข้าใจได้

3.4 ผู้วิจัย รับผิดชอบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่างในคราวเดียวกัน และตรวจสอบความถูกต้องด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 358 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 ช่วงเวลาเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนธันวาคม 2552

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 และตอนต้นที่ 2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

กำหนดการแปลผลข้อมูล เรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน โดยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายดังนี้

ตอบถูก (ข้อ)	คิดเป็นร้อยละ	การแปลผล
7 - 8	80.00 - 100.00	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชนมากที่สุด
6	70.00 - 79.99	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชนมาก
5	60.00 - 69.99	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชนปานกลาง
4	50.00 - 59.99	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชนน้อย
1 - 3	0.00 - 49.99	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชนน้อยที่สุด

แบบสอบถามในตอนที 3 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean, $\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.)

แบบสอบถามในตอนที 4 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วจัดระบบและหมวดหมู่ของคำตอบที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกัน หลังจากนั้นทำการแจกแจงนับความถี่ เรียงลำดับและนำเสนอจากความถี่มากไปหาน้อย

การแปลผลข้อมูล โดยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีส่วนร่วมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีส่วนร่วมมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีส่วนร่วมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

การทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์โดยใช้สถิติทดสอบ t (t - test) สถิติทดสอบ F (F - test) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และ 2) เพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ในส่วนนี้ได้ศึกษาข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ จำนวน 11 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านหาดสองแควเหนือ หมู่ที่ 2 บ้านท่าสบก หมู่ที่ 3 บ้านท่าคล้อกลาง หมู่ที่ 4 บ้านหาดสองแควใต้ หมู่ที่ 5 บ้านคำใหญ่ หมู่ที่ 6 บ้านท่าเจริญ หมู่ที่ 7 บ้านถ้ำเต่า หมู่ที่ 8 บ้านท่าศาลา หมู่ที่ 9 บ้านท่าคล้อใต้ หมู่ที่ 10 บ้านท่าคล้อเหนือ และหมู่ที่ 11 บ้านเขาหินคาค โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ใน 5 ประเด็น คือ คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยภายในตัวบุคคลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ปัจจัยภายนอกตัวบุคคลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ และผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 4.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	186	52.0
	หญิง	172	48.0
	รวม	358	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ	อายุ 31-40 ปี		
	อายุ 41-50 ปี		
	อายุ 21 – 30 ปี		
	อายุ 51 – 60 ปี		
	อายุ 18 – 20 ปี		
	อายุมากกว่า 60 ปี		
	อายุต่ำสุด 18 ปี สูงสุด 77 ปี อายุเฉลี่ย 38.42ปี		
	รวม	258	100.0
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	118	33.0
	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช	78	21.8
	ปริญญาตรี	61	17.0
	มัธยมศึกษาตอนต้น	53	14.8
	อนุปริญญา/ปวส.	40	11.2
	สูงกว่าปริญญาตรี	8	2.2
	รวม	358	100
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	5,000-10,000 บาท	135	37.7
	ต่ำกว่า 5,000 บาท	127	35.5
	10,001-15,000 บาท	71	19.8
	15,001-20,000 บาท	16	4.5
	20,001 บาทขึ้นไป	9	2.5
	รวม	358	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ			
	รับจ้างทั่วไป	95	26.5
	ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	54	15.1
	อาชีพส่วนตัว	53	14.8
	พนักงานภาคเอกชน	47	13.1
	เกษตรกร	37	10.3
	ไม่ได้ประกอบอาชีพ	21	5.9
	นักเรียน/นักศึกษา	18	5.0
	ลูกจ้างส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ	17	4.7
	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	16	4.5
	รวม	358	100.0
สถานภาพ			
	สมรส	241	67.3
	โสด	101	28.2
	หม้าย/หย่าร้าง	16	4.5
	รวม	358	100.0
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน			
	31 - 40 ปี		
	21 - 30 ปี		
	11 - 20 ปี		
	มากกว่า 40 ปี		
	1 - 10 ปี		
	ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่ำสุด 1 ปี		
	สูงสุด 77 ปี ระยะเวลาเฉลี่ย 29 ปี		
	รวม	358	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 52.0 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 48.0 อยู่ในช่วงอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 27.4 รองลงมาคือ ช่วงอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 26.0 และช่วงอายุ 21 – 30 ปี ร้อยละ 22.9 อายุต่ำสุด 18 ปี สูงสุดอายุ 77 ปี อายุเฉลี่ย 38 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 33.0 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ร้อยละ 21.8 และ ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 17.0 ตามลำดับ มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 5,000 – 10,000 บาท ร้อยละ 37.5 รองลงมา อยู่ในช่วงต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 35.5 อาชีพของประชาชน ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 26.5 รองลงมา ร้อยละ 15.1 เป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ และร้อยละ 14.8 ประกอบอาชีพส่วนตัว ร้อยละ 67.3 สถานภาพสมรส ร้อยละ 28.2 โสด ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนส่วนใหญ่คือ 31 – 40 ปี ร้อยละ 23.2 รองลงมา ได้แก่ 21-30 ปี ร้อยละ 21.5 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 77 ปี ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนเฉลี่ย 29 ปี

ตารางที่ 4.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน	จำนวน	ร้อยละ
ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน		
มาก	161	45.0
มากที่สุด	90	25.1
ปานกลาง	49	13.7
น้อยที่สุด	32	8.9
น้อย	26	7.3
รวม	358	100.0

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน	ตอบถูก จำนวน	ร้อยละ	การแปลผล
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน			
1. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา อบต.	315	88.0	มากที่สุด
2. ปัญหาที่เกินศักยภาพได้ถูกบรรจุในแผนพัฒนา อบต.	313	87.4	มากที่สุด
3. มีสิทธิที่ได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจาก อบต.	307	85.8	มากที่สุด
4. มีสิทธิติดตามและร้องขอ ให้ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ ของผู้บริหาร อบต. สมาชิก และพนักงาน อบต.	299	83.5	มากที่สุด
5. สามารถเข้าชื่อถอดถอนผู้บริหาร และ สมาชิก อบต. ได้	294	82.1	มากที่สุด
6. มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	294	82.1	มากที่สุด
7. ไม่สามารถได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลอื่นได้	117	32.7	น้อยที่สุด
8. สามารถขอคู่มือหรือตรวจสอบเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย	110	30.7	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชนในระดับมากที่สุด ร้อยละ 48.0 รองลงมาคือ ระดับมาก ร้อยละ 29.3 และระดับปานกลาง ร้อยละ 18.2

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา อบต. ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 88.0 รองลงมา ได้แก่ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาที่เกินศักยภาพได้ถูกบรรจุในแผนพัฒนา อบต. ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 87.4 และประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีสิทธิที่ได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจาก อบต. ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 85.8 และประชาชนมีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด 2 ข้อ คือ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสามารถขอคู่มือหรือตรวจสอบเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย ในระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 30.7 รองลงมาคือ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไม่สามารถได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลอื่นได้ ในระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 32.7

ตารางที่ 4.3 การคาดหวังผลตอบแทน

การคาดหวังผลตอบแทน	จำนวน	ร้อยละ
1. ได้รับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	248	69.3
2. ได้รับสิทธิ ผลประโยชน์ของตนเอง	38	10.6
3. ไม่คาดหวังผลตอบแทน	27	7.5
4. ได้รับเงินตอบแทน	23	6.4
5. ได้รับเกียรติยศ ชื่อเสียงเป็นที่ยกย่อง	22	6.1
รวม	358	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคาดหวังได้รับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ร้อยละ 69.3 รองลงมาคือ คาดหวังได้รับสิทธิ ผลประโยชน์ของตนเอง ร้อยละ 10.6 และไม่คาดหวังผลตอบแทน ร้อยละ 7.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่รัฐ

ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่รัฐ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ผู้บริหาร หรือสมาชิก หรือพนักงาน อบต.ท่าคล้อ เคยมี ส่วนร่วมในการทำงานหรือมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ในกิจกรรมที่ชุมชนหรือประชาชนจัดให้มีขึ้น	3.88	.837	มาก
2. คู่ขนานกับผู้บริหาร หรือสมาชิก หรือพนักงาน อบต.ท่า คล้อ	3.77	.750	มาก
3. ผู้บริหาร หรือสมาชิก หรือพนักงาน อบต.ท่าคล้อ เคยร่วม กิจกรรมหรืองานที่ชุมชน หรือประชาชนจัดให้มีขึ้น	3.75	.881	มาก
4. เคยติดต่อกับผู้บริหาร หรือสมาชิก หรือพนักงาน อบต. ท่าคล้อ	3.58	.859	มาก
รวมเฉลี่ย	3.745	0.652	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารหรือ

สมาชิก หรือพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ เคยมีส่วนร่วมในการทำงาน หรือมีส่วนร่วมในการดำเนินการในกิจกรรมที่ชุมชนหรือประชาชนจัดให้มีขึ้น เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันลอยกระทง วันสงกรานต์ ฯลฯ บ่อยครั้งในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$) รองลงมา ได้แก่ ประชาชนคุ้นเคยกับผู้บริหาร หรือสมาชิก หรือพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$) และผู้บริหาร หรือสมาชิก หรือพนักงาน องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ เคยเข้าร่วมกิจกรรมหรืองานที่ชุมชน หรือประชาชน จัดให้มีขึ้น เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันลอยกระทง แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ อุปสมบท งานศพ ฯลฯ บ่อยครั้ง ในระดับมากเช่นเดียวกัน ($\bar{x} = 3.75$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โอกาสในแสดงออกของประชาชน

โอกาสในแสดงออกของประชาชน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหา เช่น จัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน/ตำบล	3.70	.946	มาก
2. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ เปิดโอกาสหรือช่องทางให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาหมู่บ้าน / ตำบล	3.70	.767	มาก
3. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	3.67	.829	มาก
4. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ เปิดโอกาสให้ประชาชนใช้ประโยชน์หรือใช้บริการ ในผลการดำเนินการ	3.67	.868	มาก
5. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ เปิดโอกาสให้ท่านมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินการ	3.58	.945	มาก
รวมเฉลี่ย	3.66	0.718	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหา เช่น จัดประชุม

ประชามหมู่บ้าน/ตำบล ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$) ซึ่งเท่ากับ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ เปิดโอกาสหรือช่องทาง ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล อยู่ใน ระดับมากเช่นเดียวกัน ($\bar{x} = 3.70$) และรองลงมา องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ เปิดโอกาสให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$) ซึ่งเท่ากับ องค์การบริหารส่วน ตำบลท่าคล้อเปิดโอกาสให้ประชาชน ใช้ประโยชน์หรือใช้บริการ ในผลการดำเนินการ อยู่ใน ระดับมากเช่นเดียวกัน ($\bar{x} = 3.67$)

ตารางที่ 4.6 การเป็นสมาชิกกลุ่ม

การเป็นสมาชิกกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
การเป็นสมาชิกกลุ่ม		
ไม่เป็นสมาชิก	227	63.4
เป็นสมาชิก	131	36.6
รวม	358	100.0

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามเป็นสมาชิกกลุ่ม ร้อยละ 36.6 ไม่เป็น สมาชิกกลุ่ม ร้อยละ 63.4

ตารางที่ 4.7 ประเภทของกลุ่มที่เป็นสมาชิก

การเป็นสมาชิกกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ	ระยะเวลาการเป็น สมาชิกเฉลี่ย
ประเภทของสมาชิกกลุ่ม			
1. กลุ่มอาชีพ	84	57.5	5.68 ปี
2. กลุ่มสังคม	43	29.5	7.12 ปี
3. กลุ่มอื่นๆ	12	8.2	5.5 ปี
4. กลุ่มอนุรักษ์	7	4.8	3.14 ปี
รวม	146	100.0	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มสังคม ระยะเวลาการเป็นสมาชิกเฉลี่ย 7.12 ปี รองลงมาเป็นกลุ่มอาชีพ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกเฉลี่ย 5.68 ปี

กลุ่มอื่นๆ เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน ระยะเวลาการเป็นสมาชิกเฉลี่ย 5.5 ปี และกลุ่มอนุรักษ์ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกเฉลี่ย 3.14 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 การมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน

การมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. เคยเข้าร่วมงานเพื่อนบ้าน เช่น แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ อุปสมบท งานศพ ฯลฯ	3.97	.807	มาก
2. เคยเข้าร่วมงานบุญประเพณี เทศกาล ที่ท้องถิ่นจัดให้มี ขึ้น	3.89	.879	มาก
3. เคยเข้าร่วมงานสาธารณะ เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับปัญหา สิ่งแวดล้อม (ขยะ/ฝุ่นละออง/เสียง/น้ำเสีย)	3.61	.871	มาก
รวมเฉลี่ย	3.82	0.693	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนเคยเข้าร่วมงานเพื่อนบ้าน เช่น แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ อุปสมบท งานศพ ฯลฯ บ่อยครั้งในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$) รองลงมาได้แก่ ประชาชนเคยเข้าร่วมงานบุญประเพณี เทศกาล ที่ท้องถิ่นจัดให้มีขึ้น บ่อยครั้งในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$) และ ประชาชนเคยเข้าร่วมงานสาธารณะ เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม (ขยะ/ฝุ่นละออง/เสียง/น้ำเสีย) บ่อยครั้งในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$)

ตารางที่ 4.9 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ

ประเภทของข่าวสาร	ระดับการได้รับข่าวสาร					$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. เสียงตามสาย	98 (27.4)	107 (29.9)	117 (32.7)	28 (7.8)	8 (2.2)	3.72	1.020	มาก
2. ผู้นำชุมชน	97 (27.1)	104 (29.1)	127 (35.5)	23 (6.4)	7 (2.0)	3.73	.994	มาก
3. บุคลากรของ อบต.	63 (17.6)	106 (29.6)	161 (45.0)	17 (4.7)	11 (3.1)	3.54	.939	มาก
4. หอกระจายข่าว	74 (20.7)	99 (27.7)	148 (41.3)	18 (5.0)	19 (5.3)	3.53	1.041	มาก
5. แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์	40 (11.2)	82 (22.9)	186 (52.0)	28 (7.8)	22 (6.1)	3.25	.969	ปานกลาง
6. วิทยุกระจายเสียง	26 (7.3)	100 (27.9)	170 (47.5)	35 (9.8)	27 (7.5)	3.18	.970	ปานกลาง
7. อื่น ๆ	11 (3.1)	82 (22.9)	221 (61.7)	25 (7.0)	19 (5.3)	3.11	.789	ปานกลาง
8. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	18 (5.0)	76 (21.2)	166 (46.4)	54 (15.1)	44 (12.3)	2.92	1.026	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย						3.37	.626	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อจากสื่อต่าง ๆ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.37$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เสียงตามสาย ผู้นำชุมชน บุคลากรของ อบต. หอกระจายข่าว และระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ วิทยุกระจายเสียง อื่น ๆ และหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนได้

ข่าวสารที่ได้รับเกี่ยวกับ	จำนวน	ร้อยละ
1. การเชิญชวนให้เข้าร่วมประชุมเพื่อสำรวจปัญหา	295	82.4
2. การเชิญชวนให้ร่วมรับประโยชน์	270	75.4
3. การประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ	268	74.9
4. การเชิญชวนให้เข้าร่วมติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินโครงการ/กิจกรรม	256	71.5
5. การเชิญชวนให้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น	235	65.6
6. อื่น ๆ	222	62.0
7. การเชิญชวนให้เข้าร่วมวางแผนดำเนินโครงการ/กิจกรรม	196	54.7

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อที่ประชาชนได้รับมากที่สุดเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเชิญชวนให้เข้าร่วมประชุมเพื่อสำรวจปัญหา (ร้อยละ 82.4) รองลงไปเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเชิญชวนให้ร่วมรับประโยชน์ (ร้อยละ 75.4) การประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ (ร้อยละ 74.9) การเชิญชวนให้เข้าร่วมติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินโครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ 71.5) การเชิญชวนให้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น (ร้อยละ 65.6) อื่นๆ (ร้อยละ 62.0) และการเชิญชวนให้เข้าร่วมวางแผนดำเนินโครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ 54.7) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะ/พฤติกรรมของผู้บริหาร
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ

คุณลักษณะ/พฤติกรรมของผู้บริหาร	ระดับของคุณลักษณะของผู้บริหาร		
	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. มีมนุษยสัมพันธ์ดี	3.96	.917	มาก
2. มีบุคลิกภาพดี	3.95	.830	มาก
3. มีน้ำใจ เสียสละ ช่วยเหลือสังคม	3.95	.886	มาก
4. มีความรู้ความสามารถ	3.91	.807	มาก
5. มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ	3.90	.884	มาก
6. มีความซื่อสัตย์สุจริต	3.87	.866	มาก
7. ใช้การประสาน เกื้อกัลล่อม กระตุ้น จูงใจให้ผู้ปฏิบัติตาม	3.44	.902	ปานกลาง
8. ใช้อำนาจควบคุม กำกับ สั่งการ บังคับให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม	3.44	.917	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.80	.643	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ มีคุณลักษณะที่ดีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การมีมนุษยสัมพันธ์ดี การมีบุคลิกภาพดี การมีน้ำใจ เสียสละ ช่วยเหลือ สังคม การมีความรู้ความสามารถ การมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ การมีความซื่อสัตย์สุจริต และส่วนที่เห็นว่าผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ มีคุณลักษณะที่ดีอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การใช้การประสาน เกื้อกัลล่อม กระตุ้น จูงใจให้ผู้ปฏิบัติตาม และการใช้อำนาจควบคุม กำกับ สั่งการ บังคับให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ

ตารางที่ 4.12 แสดงลักษณะและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ

ลักษณะของการมีส่วนร่วมในการบริหาร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. การมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหา	3.70	.753	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.65	.766	มาก
3. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาในระยะยาว	3.61	.788	มาก
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	3.54	.812	มาก
5. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	3.53	.746	มาก
6. การมีส่วนร่วมในการวางแผน	3.49	.761	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.59	.640	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.59$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า เกือบทุกประเด็นมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหา การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาในระยะยาว การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ยกเว้นการมีส่วนร่วมในการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง

3.1 การมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหา

ตารางที่ 4.13 แสดงลักษณะและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสำรวจปัญหาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ

ลักษณะของการมีส่วนร่วม ในการสำรวจปัญหา	เคข/ระดับการมีส่วนร่วม					$\bar{x}$	S.D.	การ แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อ ศึกษาเรียนรู้สภาพของชุมชน	83 (23.2)	140 (39.1)	119 (33.2)	14 (3.9)	2 (0.6)	3.80	.857	มาก
2. ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อ ค้นหาปัญหา และความต้องการของ ชุมชน	54 (15.1)	163 (45.5)	118 (33.0)	18 (5.0)	5 (1.4)	3.68	.840	มาก
3. ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อ ค้นหาสาเหตุของปัญหาของชุมชน	61 (17.0)	147 (41.1)	111 (31.0)	34 (9.5)	5 (1.4)	3.63	.922	มาก
ค่าเฉลี่ย						3.70	.753	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหา ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ทุกประเด็นมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

3.2 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

ตารางที่ 4.14 แสดงลักษณะและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ

ลักษณะของการมีส่วนร่วม ในการวางแผน	เลข/ระดับการมีส่วนร่วม					$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อจัดลำดับความเร่งด่วนของปัญหา	68 (19.0)	120 (33.5)	130 (36.3)	32 (8.9)	8 (2.2)	3.58	.969	มาก
2. ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดทรัพยากรที่จะต้องใช้ในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ	58 (16.2)	117 (32.7)	140 (39.1)	34 (9.5)	9 (2.5)	3.51	.958	มาก
3. ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบายของกิจกรรม/โครงการ	44 (12.3)	132 (36.9)	140 (39.1)	33 (9.2)	9 (2.5)	3.47	.912	ปานกลาง
4. ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรม/โครงการ	44 (12.3)	134 (37.4)	135 (37.7)	37 (10.3)	8 (2.2)	3.47	.916	ปานกลาง
5. ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดวิธีการของกิจกรรม/โครงการ	36 (10.1)	130 (36.3)	156 (43.6)	30 (8.4)	6 (1.7)	3.45	.848	ปานกลาง
6. ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินกิจกรรม/โครงการ	43 (12.0)	131 (36.6)	135 (37.7)	42 (11.7)	7 (2.0)	3.45	.918	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย						3.49	.761	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผน ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อจัดลำดับความเร่งด่วนของปัญหา ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดทรัพยากร ที่จะต้องใช้ในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ และมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบายของกิจกรรม/โครงการ ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรม/โครงการ ประชาชนได้เข้าร่วม

ประชุมเพื่อกำหนดวิธีการของกิจกรรม/โครงการ และประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินกิจกรรม/โครงการ

3.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

ตารางที่ 4.15 แสดงลักษณะและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ

ลักษณะของการมีส่วนร่วม ในการดำเนินการ	เคย/ระดับการมีส่วนร่วม					$\bar{x}$	S.D.	การ แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. ประชาชนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ อบต. ท่าคล้อ จัดขึ้น	87 (24.3)	131 (36.6)	109 (30.4)	27 (7.5)	4 (1.1)	3.75	.944	มาก
2. ประชาชนร่วมบริหารการใช้ทรัพยากร (งบประมาณวัสดุอุปกรณ์) ในการ ดำเนินการ	65 (18.2)	120 (33.5)	130 (36.3)	31 (8.7)	12 (3.4)	3.54	.994	มาก
3. ประชาชนสนับสนุนแรงงานในการ ดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่น	52 (14.5)	133 (37.2)	133 (37.2)	32 (8.9)	8 (2.2)	3.53	.925	มาก
4. ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับความ ช่วยเหลือจากภายนอก	60 (16.8)	102 (28.5)	148 (41.3)	38 (10.6)	10 (2.8)	3.46	.983	ปาน กลาง
5. ประชาชนสนับสนุนทุนทรัพย์ ในการ ดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่น	48 (13.4)	119 (33.2)	147 (41.1)	33 (9.2)	11 (3.1)	3.45	.942	ปาน กลาง
6. ประชาชนสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ ใน การดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่น	43 (12.0)	116 (32.4)	154 (43.0)	39 (10.9)	6 (1.7)	3.42	.897	ปาน กลาง
ค่าเฉลี่ย						3.53	.746	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$)

จากการพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ อบต. ท่าคล้อจัดขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$) รองลงมา คือ ประชาชนร่วมบริหารการใช้ทรัพยากร (งบประมาณวัสดุอุปกรณ์) ในการดำเนินการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$) ประชาชนสนับสนุนแรงงานในการดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$) ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับความช่วยเหลือจากภายนอก อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.46$) ประชาชนสนับสนุนทุนทรัพย์ ในการดำเนินกิจกรรม

ของท้องถิ่น อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.45$) และประชาชนสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ ในการ
ดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.42$)

3.4 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ตารางที่ 4.16 แสดงลักษณะ และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับผลประโยชน์ในการ
บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ

ลักษณะของการมีส่วนร่วม ในการรับผลประโยชน์	เคย/ระดับการมีส่วนร่วม					$\bar{x}$	S.D.	การ แปล ผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. ผลการดำเนินการของ อบต. ที่เป็น ถาวรวัตถุ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม เป็นส่วนรวม	95 (26.5)	134 (37.4)	104 (29.1)	17 (4.7)	8 (2.2)	3.81	.956	มาก
2. ผลการดำเนินการของ อบต. ก่อก่อให้เกิดประโยชน์สุขทางจิตใจ	60 (16.8)	141 (39.4)	133 (37.2)	15 (4.2)	9 (2.5)	3.64	.896	มาก
3. ประชาชนคิดว่าสาธารณะประโยชน์ที่ อบต. จัดสร้างขึ้นในชุมชน ประชาชน ทั่วทั้งตำบลสามารถมาใช้ประโยชน์ได้ อย่างเท่าเทียมกัน	59 (16.5)	138 (38.5)	132 (36.9)	21 (5.9)	8 (2.2)	3.61	.906	มาก
4. ประชาชนคิดว่าชุมชนได้รับการ จัดสรรงบประมาณในแผนพัฒนา อบต. เท่าเทียมกับชุมชนอื่น	58 (16.2)	131 (36.6)	141 (39.4)	21 (5.9)	7 (2.0)	3.59	.896	มาก
5. ประชาชนคิดว่าสาธารณะประโยชน์ที่ อบต. จัดสร้างขึ้นในชุมชนอื่น ก็ สามารถ ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่า เทียมกัน	61 (17.0)	130 (36.3)	129 (36.0)	30 (8.4)	8 (2.2)	3.58	.943	มาก
ค่าเฉลี่ย						3.65	.766	มาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ของประชาชน
ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$)

หากพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า ผลการดำเนินการของ อบต. ที่เป็นถาวรวัตถุ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมเป็นส่วนรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$) ผลการดำเนินการของ อบต. ก่อให้เกิดประโยชน์สุขทางจิตใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$) ประชาชนคิดว่าสาธารณะประโยชน์ที่ อบต. จัดสร้างขึ้นในชุมชน ประชาชนทั่วทั้งตำบลสามารถมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมกัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$) ประชาชนคิดว่าชุมชนได้รับการจัดสรรงบประมาณในแผนพัฒนา อบต. เท่าเทียมกับชุมชนอื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.59$) และประชาชนคิดว่าสาธารณะประโยชน์ที่ อบต. จัดสร้างขึ้นในชุมชนอื่น สามารถไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมกัน ($\bar{x} = 3.58$)

3.5 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ตารางที่ 4.17 แสดงลักษณะ และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามและประเมินผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ

ลักษณะของการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	เคย/ระดับการมีส่วนร่วม					$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ประชาชนได้ร่วมสังเกตการณ์ ดูแลการดำเนินการของ อบต. ท่าคล้อ	66 (18.4)	121 (33.8)	140 (39.1)	24 (6.7)	7 (2.0)	3.60	.929	มาก
2. ประชาชนมีส่วนในการประเมิน หรือตัดสินใจว่าการดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง โปร่งใส มีประโยชน์และมีคุณค่า อย่างแท้จริงต่อชุมชน	45 (12.6)	145 (40.5)	127 (35.5)	31 (8.7)	10 (2.8)	3.51	.919	มาก
3. ประชาชนได้ติดตาม สอบถาม การดำเนินการของ อบต. ท่าคล้อ	42 (11.7)	145 (40.5)	126 (35.2)	38 (10.6)	7 (2.0)	3.49	.904	ปานกลาง
เฉลี่ย						3.54	.812	มาก

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผล ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนได้ร่วมสังเกตการณ์ ดูแลการดำเนินการของ อบต. ท่าคล้อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$) รองลงมาคือ ประชาชนมีส่วนในการประเมิน หรือตัดสินใจว่าการดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง โปร่งใส มีประโยชน์ และมีคุณค่า อย่างแท้จริง

ต่อชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.51$) และลำดับสุดท้าย คือ ประชาชนได้ติดตาม สอบถาม การดำเนินการของ อบต. ทำคถ้อย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$)

3.6 การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาในระยะยาว

ตารางที่ 4.18 แสดงลักษณะและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบำรุงรักษาในระยะยาว

ลักษณะของการมีส่วนร่วม ในการบำรุงรักษาในระยะยาว	เคย/ระดับการมีส่วนร่วม					$\bar{x}$	S.D.	การ แปล ผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกัน ผลการดำเนินการที่เสร็จสิ้นแล้ว มิให้ ถูกทำลายจากผู้ไม่หวังดี	62 (17.3)	133 (37.2)	137 (38.3)	21 (5.9)	5 (1.4)	3.63	.885	มาก
2. ประชาชนมีส่วนร่วมในการ ระมัดระวังผลการดำเนินการที่เสร็จ สิ้นแล้วมิให้เสียหายจากการใช้งานที่ ผิดประเภท หรือการใช้งานที่ผิดวิธี	56 (15.6)	141 (39.4)	132 (36.9)	23 (6.4)	6 (1.7)	3.61	.884	มาก
3. ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแล รักษาผลการดำเนินการที่เสร็จสิ้นแล้ว ให้มีสภาพที่ดีพร้อมใช้งานได้ดีอยู่ เสมอ	62 (17.3)	131 (36.6)	132 (36.9)	27 (7.5)	6 (1.7)	3.60	.916	มาก
ค่าเฉลี่ย						3.61	.788	มาก

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาในระยะยาว ของ ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$)

หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันผลการดำเนินการ ที่เสร็จสิ้นแล้ว มิให้ถูกทำลายจากผู้ไม่หวังดี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$) รองลงมา คือ ประชาชนมี ส่วนร่วมในการระมัดระวังผลการดำเนินการที่เสร็จสิ้นแล้วมิให้เสียหายจากการใช้งานที่ผิดประเภท หรือการใช้งานที่ผิดวิธี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$) และลำดับสุดท้าย คือ ประชาชนมีส่วนร่วมใน การดูแลรักษาผลการดำเนินการที่เสร็จสิ้นแล้ว ให้มีสภาพที่ดีพร้อมใช้งานได้ดีอยู่เสมอ อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$)

4. การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 ประชาชนที่มีปัจจัยเพศต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ จำแนกตามเพศ ดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารตำบลท่าคล้อจำแนกตามปัจจัยเพศ

ปัจจัยเพศ	n	$\bar{x}$	S.D.	t-test	P
ชาย	186	3.57	.667	-.378	.705
หญิง	172	3.60	.612		

จากตารางที่ 4.19 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารตำบลท่าคล้อระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่า การมีส่วนร่วมของเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศชาย โดยพบว่า เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และเพศชายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ t-test พบว่า เพศชาย และเพศหญิง มีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารตำบลท่าคล้อ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2 ประชาชนที่มีปัจจัยอายุต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ จำแนกตามปัจจัยอายุ ดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหาร
ตำบลท่าคล้อจำแนกตามปัจจัยอายุ

ปัจจัยอายุ	n	$\bar{x}$	S.D.	F-test	P
อายุ 18 – 20 ปี	26	3.55	.616	.403	.847
อายุ 21 – 30 ปี	82	3.61	.629		
อายุ 31 – 40 ปี	98	3.52	.649		
อายุ 41 – 50 ปี	93	3.63	.622		
อายุ 51 – 60 ปี	41	3.64	.626		
อายุ 60 ปีขึ้นไป	18	3.55	.839		

จากตารางที่ 4.20 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารตำบลท่าคล้อจำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 51-60 มีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 รองลงมา คือ ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 กลุ่มอายุระหว่าง 21-30 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 กลุ่มอายุระหว่าง 18-20 ปี และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 และประชาชนที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมน้อยที่สุดเท่ากับ 3.52 ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ F-test พบว่า อายุต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3 ประชาชนที่มีปัจจัยการศึกษาต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต่างกัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ จำแนกตามปัจจัยการศึกษา ดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหาร
ตำบลท่าคล้อจำแนกตามปัจจัยระดับการศึกษา

ปัจจัยระดับการศึกษา	n	$\bar{x}$	S.D.	F-test	P
ประถมศึกษา	118	3.63	.702	1.677	.139
มัธยมศึกษาตอนต้น	53	3.60	.622		
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	78	3.43	.597		
อนุปริญญา/ปวส.	40	3.54	.631		
ปริญญาตรี	61	3.69	.579		
สูงกว่าปริญญาตรี	8	3.83	.552		

จากตารางที่ 4.21 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารตำบลท่าคล้อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 รองลงมาคือ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 กลุ่มที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 กลุ่มที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 กลุ่มที่มีระดับการศึกษอนุปริญญา/ปวส. มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 และกลุ่มที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมน้อยที่สุดเท่ากับ 3.43 ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ F-test พบว่า การศึกษาต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.4 ประชาชนที่มีปัจจัยรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ จำแนกตามปัจจัยรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารตำบล
ท่าคล้อ จำแนกตามปัจจัยรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ปัจจัยรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	n	$\bar{x}$	S.D.	F-test	P
ต่ำกว่า 5,000 บาท	127	3.61	.705	.276	.893
5,000 – 10,000 บาท	135	3.60	.590		
10,001 – 15,000 บาท	71	3.52	.600		
15,001 – 20,000 บาท	16	3.56	.677		
20,001 บาทขึ้นไป	9	3.57	.765		

จากตารางที่ 4.22 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารตำบลท่าคล้อจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท มีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 รองลงมาคือ กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 5,000-10,000 บาท มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 20,001 บาท ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 15,001-20,000 บาท มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-15,000 บาท มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมน้อยที่สุดเท่ากับ 3.52 ส่วน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ F-test พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.5 ประชาชนที่มีปัจจัยอาชีพต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ จำแนกตามปัจจัยอาชีพ ดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหาร
ตำบลท่าคล้อจำแนกตามปัจจัยอาชีพ

ปัจจัยอาชีพ	n	$\bar{x}$	S.D.	F-test	P
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	54	3.59	.671	1.585	.128
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	16	3.46	.423		
พนักงานภาคเอกชน	47	3.37	.540		
ลูกจ้างส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ	17	3.68	.501		
อาชีพส่วนตัว	53	3.53	.575		
เกษตรกร	37	3.52	.830		
รับจ้างทั่วไป	95	3.67	.647		
นักเรียน/นักศึกษา	18	3.86	.642		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	21	3.68	.672		

จากตารางที่ 4.23 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารตำบลท่าคล้อจำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนที่เป็นนักเรียน/นักศึกษามีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 รองลงมาคือ กลุ่มลูกจ้างส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ และกลุ่มที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 กลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 กลุ่มข้าราชการ/พนักงานของรัฐ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 กลุ่มอาชีพส่วนตัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 กลุ่มเกษตรกร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 กลุ่มพนักงานรัฐวิสาหกิจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 และกลุ่มพนักงานภาคเอกชน มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมน้อยที่สุดเท่ากับ 3.46 ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ F-test พบว่า อาชีพต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.6 ประชาชนที่มีปัจจัยระยะเวลาอยู่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ จำแนกตามปัจจัยระยะเวลาอยู่อาศัยในชุมชน ดังตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารตำบล
ท่าคล้อ จำแนกตามปัจจัยระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน

ปัจจัยระยะเวลาอยู่อาศัยในชุมชน	n	$\bar{x}$	S.D.	F-test	P
1 – 10 ปี	46	3.62	.640	.063	.993
11 – 20 ปี	76	3.58	.619		
21 – 30 ปี	77	3.60	.659		
31 – 40 ปี	83	3.56	.721		
มากกว่า 40 ปี	76	3.59	.560		

จากตารางที่ 4.24 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารตำบลท่าคล้อจำแนกตามระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลาระหว่าง 1-10 ปี มีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 รองลงมา คือ กลุ่มที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลาระหว่าง 21-30 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 กลุ่มที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลามากกว่า 40 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 กลุ่มที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลาระหว่าง 11-20 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 และกลุ่มที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลาระหว่าง 31-40 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมน้อยที่สุดเท่ากับ 3.56 ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ F-test พบว่า ระยะเวลาอยู่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีปัจจัยภาวะผู้นำต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีปัจจัยโอกาสในการแสดงออกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีปัจจัยการมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชนต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต่างกัน

สมมติฐานที่ 6 ประชาชนที่มีปัจจัยการได้รับข่าวสารต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต่างกัน

สมมติฐานที่ 7 ประชาชนที่มีปัจจัยความรู้ความเข้าใจในบทบาทของประชาชนต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต่างกัน

สมมติฐานที่ 8 ประชาชนที่มีปัจจัยการคาดหวังผลตอบแทนต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ จำแนกตามปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน ดังตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี (n=358)

ตัวแปรอิสระ	การมีส่วนร่วม	
	r	p
ปัจจัยภาวะผู้นำ	.585**	.000
ปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน	.531**	.000
ปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ	.449**	.000
ปัจจัยการมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน	.447**	.000
ปัจจัยการได้รับข่าวสาร	.441**	.000
ปัจจัยความรู้ความเข้าใจในบทบาทของประชาชน	.241**	.000
ปัจจัยการคาดหวังผลตอบแทน	.030	.567

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.25 จะเห็นว่าปัจจัยภาวะผู้นำ ปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน ปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ปัจจัยการมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน ปัจจัยการได้รับข่าวสาร

และปัจจัยความรู้ความเข้าใจในบทบาทของประชาชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ในทางบวก โดยเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายด้าน ตามลำดับแล้วพบว่า

1. ปัจจัยภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ในระดับปานกลาง ($r = 0.585$) อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ในระดับปานกลาง ($r = 0.531$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ในระดับปานกลาง ($r = 0.449$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ปัจจัยการมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ในระดับปานกลาง ($r = 0.447$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5. ปัจจัยการได้รับข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ในระดับปานกลาง ($r = 0.441$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

6. ปัจจัยความรู้ความเข้าใจในบทบาทของประชาชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ในระดับน้อย ($r = 0.241$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ในรูปแบบคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน

สมการพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังแสดง ในตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ของสมการถดถอยพหุคูณ

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	R ² adj	b	Beta	t	p
ปัจจัยภาวะผู้นำ	.585	.342	.340	.297	.339	6.338	.000
ปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน	.625	.390	.387	.142	.168	2.905	.004
ปัจจัยการได้รับข่าวสาร	.644	.415	.410	.167	.171	3.710	.000
ปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ	.654	.428	.421	.131	.144	2.831	.005
Constant				.909		5.273	.000

R = .654 R² = .428 R² adj = .421 F = 65.909

จากตารางที่ 4.26 ผลจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ด้วยตัวแปรปัจจัยความรู้ความเข้าใจในบทบาทของประชาชน ปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน ปัจจัยการมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน ปัจจัยการได้รับข่าวสาร และปัจจัยภาวะผู้นำ พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำเข้าสู่สมการเป็นอันดับแรก โดยพบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำ สามารถบอกอำนาจการพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ได้ร้อยละ 34.20 (R² = .342) ตัวแปรที่เพิ่มเข้าสู่สมการเป็นอันดับที่ 2 คือ ปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน ทำให้อำนาจพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 39.0 (R² = .390) และตัวแปรที่เพิ่มเข้าสู่สมการเป็นอันดับที่ 3 คือ ปัจจัยการได้รับข่าวสาร ทำให้อำนาจพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 41.5 (R² = .415) ตัวแปรสุดท้ายที่เข้าสู่สมการ คือ ปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำให้อำนาจพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 42.8 (R² = .428) ตัวแปรที่ไม่เข้าสู่สมการการพยากรณ์ คือ ปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน และปัจจัยการมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน สำหรับความแปรปรวนของการถดถอยพหุคูณ พบว่า ค่า F = 65.909, p = 0.000

แสดงว่า สมการที่ได้เป็นสมการถดถอย หรือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี อธิบายได้จากปัจจัยภาวะผู้นำ ปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน ปัจจัยการได้รับข่าวสาร และปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในช่อง t (t = 6.338, 2.905, 3.710 และ 2.831 ตามลำดับ) และ $p < 0.05$ แสดงว่า สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรปัจจัยด้านต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำ ปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน ปัจจัยการได้รับข่าวสาร และปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสรุปได้ว่าสมการถดถอยพหุคูณที่ได้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้

โดยสมการถดถอย สามารถสรุปได้ดังนี้

1) สมการในรูปคะแนนดิบ

รูปแบบสมการในรูปของคะแนนดิบ

$$\hat{y} = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4$$

โดยที่ $\hat{y}$ = การมีส่วนร่วม

a = ค่าคงที่

b_1 = ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของปัจจัยภาวะผู้นำ

b_2 = ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน

b_3 = ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของปัจจัยการได้รับข่าวสาร

b_4 = ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

X_1 = คะแนนปัจจัยภาวะผู้นำ

X_2 = คะแนนปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน

X_3 = คะแนนปัจจัยการได้รับข่าวสาร

X_4 = คะแนนปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

สรุปสมการพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ในรูปคะแนนดิบ คือ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี = $0.909 + .297$ ปัจจัยภาวะผู้นำ + $.142$ ปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน + $.167$ ปัจจัยการได้รับข่าวสาร + $.131$ ปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ)

จากสมการ พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำ ปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน ปัจจัยการได้รับข่าวสาร และปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี โดยอธิบายได้ว่า เมื่อควบคุมปัจจัยอื่นๆ ให้คงที่ ปัจจัยภาวะผู้นำเพิ่มขึ้น 1 หน่วยคะแนนจะทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เพิ่มขึ้น $.297$ หน่วยคะแนน และเมื่อควบคุมปัจจัยอื่นๆ ให้คงที่ ปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน เพิ่มขึ้น 1 หน่วยคะแนน จะทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เพิ่มขึ้น $.142$ หน่วยคะแนน เมื่อควบคุมปัจจัยอื่นๆ ให้คงที่ ปัจจัยการได้รับข่าวสาร เพิ่มขึ้น 1 หน่วยคะแนนจะทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เพิ่มขึ้น $.167$ หน่วยคะแนน และเมื่อควบคุมปัจจัยอื่นๆ ให้คงที่ ปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพิ่มขึ้น 1 หน่วยคะแนน จะทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เพิ่มขึ้น $.131$ หน่วยคะแนน

2) สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

จากตารางที่ 4.26 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณในรูปของคะแนนมาตรฐาน (Beta) พบว่า ตัวพยากรณ์ที่มีค่า Beta สูงสุดคือ ปัจจัยภาวะผู้นำ = $.339$ ส่วนปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน มีค่า Beta = $.168$ ปัจจัยการได้รับข่าวสาร มีค่า Beta = $.171$ และปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีค่า Beta = $.144$

แสดงว่า ปัจจัยภาวะผู้นำมีน้ำหนักสูงสุดในการพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และนำมาสร้างเป็นสมการในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

รูปแบบสมการในรูปของคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{z} = \beta_1 Z_1 + \beta_2 Z_2 + \beta_3 Z_3 + \beta_4 Z_4$$

โดยที่ $\hat{z}$ = การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

β_1 = ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยที่เป็นคะแนนมาตรฐานของปัจจัยภาวะผู้นำ

β_2 = ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยที่เป็นคะแนนมาตรฐานของปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน

β_3 = ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยที่เป็นคะแนนมาตรฐานของปัจจัยการได้รับข่าวสาร

β_4 = ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยที่เป็นคะแนนมาตรฐานของปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่

ของรัฐ

Z_1 = ค่าคะแนนมาตรฐานของปัจจัยภาวะผู้นำ

Z_2 = ค่าคะแนนมาตรฐานของปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน

Z_3 = ค่าคะแนนมาตรฐานของปัจจัยการได้รับข่าวสาร

Z_4 = ค่าคะแนนมาตรฐานของปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

สมการพยากรณ์การมีส่วนร่วมในรูปคะแนนมาตรฐานเขียนได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอ
แก่งคอย จังหวัดสระบุรี = .339 ปัจจัยภาวะผู้นำ + .168 ปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน
+ .171 ปัจจัยการได้รับข่าวสาร + .144 ปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

จากสมการ อธิบายได้ว่า หากปรับค่าตัวแปรในสมการให้เป็นค่ามาตรฐานที่ระดับความ
มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 แล้วเพิ่มปัจจัยภาวะผู้นำ 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้การมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น
.339 หน่วยมาตรฐาน ถ้าเพิ่มปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำ
ให้การมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น .168 หน่วยมาตรฐาน ถ้าเพิ่มปัจจัยการได้รับข่าวสาร 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำ
ให้การมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น .171 หน่วยมาตรฐาน และถ้าเพิ่มปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ
1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้การมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น .141 หน่วยมาตรฐาน

กล่าวโดยสรุป ผลการวิเคราะห์สมการการถดถอยแบบขั้นตอน เพื่อพยากรณ์ปัจจัยที่มี
ผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย
จังหวัดสระบุรี ด้วยตัวแปรปัจจัยความรู้ความเข้าใจในบทบาทของประชาชน ปัจจัยความสัมพันธ์
กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน ปัจจัยการมีกิจกรรมร่วมกันใน
ชุมชน ปัจจัยการได้รับข่าวสาร และปัจจัยภาวะผู้นำ พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำเข้าสู่สมการเป็นอันดับแรก
โดยพบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำ สามารถบอกอำนาจการพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ได้ร้อยละ 34.20 ($R^2 = .342$)
ตัวแปรที่เพิ่มเข้าสู่สมการเป็นอันดับที่ 2 คือ ปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน ทำให้
อำนาจการพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ
อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรีเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 39.0 ($R^2 = .390$) และตัวแปรที่เพิ่มเข้าสู่สมการ
เป็นอันดับที่ 3 คือ ปัจจัยการได้รับข่าวสาร ทำให้อำนาจการพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ

41.5 ($R^2 = .415$) ตัวแปรสุดท้ายที่เข้าสู่สมการคือ ปัจจัยความสัมพันธ์ กับเจ้าหน้าที่ของรัฐทำให้อำนาจพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 42.8 ($R^2 = .428$) ตัวแปรที่ไม่เข้าสู่สมการการพยากรณ์ คือ ปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน และปัจจัยการมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน

5. ปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ จากแบบสอบถามปลายเปิด

มีผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด จำนวนทั้งสิ้น 55 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.36 โดยผู้วิจัยได้รวบรวมความคิดเห็นของประชาชน จากคำถามปลายเปิดในแบบสอบถามเฉพาะส่วนที่มีความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกัน นำมาวิเคราะห์เนื้อหา และสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 ปัญหา และอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

5.1.1 ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหา มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น 50 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.97

1) ในการจัดประชุมส่วนใหญ่จะจัดประชุมที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ทำให้ประชาชนที่อยู่หมู่บ้านห่างไกลไม่ค่อยมีโอกาสเข้าร่วมประชุมมีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น 48 ราย

2) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ประชาสัมพันธ์ข่าวสารไม่ทั่วถึง ไม่ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่ม ส่วนมากไม่ทราบการดำเนินการ บางครั้งล่าช้า ไม่ทันเหตุการณ์ มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น 50 ราย

3) ประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทในการมีส่วนร่วมการบริหารองค์การส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น 37 ราย

4) ประชาชนไม่กล้านำเสนอปัญหากับผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น 18 ราย

5.1.2 ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการวางแผน มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น 55 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.97

1) ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีอำนาจต่อรองกับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ อำเภอกำแพงคอย จังหวัดสระบุรี ในการจัดลำดับความเร่งด่วน แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ อำเภอกำแพงคอย จังหวัดสระบุรี ให้ได้รับการจัดสรรลงในหมู่บ้านของตนเอง มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น 19 ราย

2) ประชาชนไม่ทราบถึงบทบาท ขั้นตอน วิธีการ ในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ อำเภอกำแพงคอย จังหวัดสระบุรี มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น 53 ราย

3) ประชาชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในการวางแผน มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น 55 ราย

5.1.3 ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น 43 ราย คิดเป็น ร้อยละ 12.01

1) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ อำเภอกำแพงคอย จังหวัดสระบุรี จะให้ความสำคัญต่อความคิดเห็นของประชาชนที่เป็นฐานคะแนนเสียง เป็นลำดับต้น ๆ ทำให้ประชาชนบางส่วนมีความรู้สึกที่ไม่ได้รับการตอบสนอง ส่งผลให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการน้อยตามไปด้วย มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น 26 ราย

2) ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จึงไม่มีเวลาในการมีส่วนร่วมในการดำเนินการเนื่องจากต้องประกอบอาชีพเลี้ยงตนตั้งแต่เช้าถึงค่ำ และไม่มีวันหยุดเหมือนภาครัฐ และเอกชน มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น 40 ราย

5.1.4 ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.61

1) สาธารณประโยชน์ที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ อำเภอกำแพงคอย จังหวัดสระบุรี จัดสร้างขึ้น เกิดประโยชน์ต่อประชาชนเฉพาะกลุ่ม ไม่เกิดประโยชน์ต่อประชาชนทั่วทั้งตำบล

5.1.5 ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผล มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น 48 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.41

1) ผลประโยชน์ของการได้มาจากการเก็บภาษีโรงงานต่าง ๆ ประชาชนคิดว่าไม่โปร่งใส เนื่องจากไม่มีการชี้แจงต่อสาธารณะ มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น 45 ราย

2) การจัดตั้งคณะกรรมการตรวจรับสาธารณประโยชน์ส่วนใหญ่จะเป็นคนใกล้ชิด กับผู้บริหาร สมาชิก หรือพนักงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ อำเภอกำแพงคอย จังหวัดสระบุรี มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น 43 ราย

3) ประชาชนเกิดความเกรงกลัว ไม่กล้าเข้าไปตรวจสอบในเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการเงิน มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น 41 ราย

5.1.6 ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาในระยะยาว มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.94

1) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ไม่มีการจัดทำแผนการบำรุงรักษาสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์ ตามระยะเวลาที่ชัดเจน ส่วนใหญ่จะทำแบบไม่ยั่งยืน และทิ้งช่วงระยะเวลาในการบำรุงรักษานานเกินไป ทำให้ประชาชนใช้สอยสาธารณประโยชน์ ไม่เกิดประโยชน์สูงสุด มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น 21 ราย

2) ประชาชนไม่มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ ในสาธารณประโยชน์ที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จัดสร้างขึ้น เนื่องจากขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนส่วนรวมอย่างแท้จริง มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น 30 ราย

สรุป การวิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรคจากคำถามปลายเปิด พบว่าปัญหาในการมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ส่วนใหญ่ จะพบว่าประชาชน ที่ไม่มีส่วนร่วมในด้านการสำรวจปัญหา ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ เนื่องจากไม่ทราบข่าวสาร หรือถ้าทราบก็ล่าช้า ไม่ทันต่อเหตุการณ์ ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการประกอบอาชีพเลี้ยงตนมากกว่า ส่งผลให้ในการมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อน้อยลงไปด้วย ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่ใกล้ชิดกับผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ หรือพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ส่งผลให้ความคิดเห็นของประชาชนที่ไม่ใช่คนใกล้ชิด ไม่ได้ได้รับความสนใจจากผู้มีอำนาจตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เท่าที่ควร จากการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ทำให้ประชาชนขาดสำนึกในการเป็นเจ้าของในสาธารณประโยชน์ ส่งผลต่อการติดตามประเมินผลการดำเนินการ และการบำรุงรักษาในระยะยาว

5.2. แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

5.2.1 แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหามีผู้ให้แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะทั้งสิ้น 50 ราย

1) การจัดประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี แต่ละครึ่งสมควรมหวนเวียนไปยังหมู่บ้านอื่นๆ จะทำให้ประชาชนที่อยู่ห่างไกล มีส่วนร่วมมากขึ้น มีผู้ให้แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะทั้งสิ้น 41 ราย

2) ปรับปรุงงานด้านประชาสัมพันธ์ ให้ครอบคลุมและเข้าถึงประชาชนในทุกอาชีพ ทุกกลุ่ม รวดเร็ว ทันเวลา มีผู้ให้แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะทั้งสิ้น 32 ราย

3) แนะนำประชาชน ให้ทราบถึงบทบาท อำนาจหน้าที่ ที่สามารถกระทำได้ในการมีส่วนร่วมในการบริหาร การวางแผนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี มีผู้ให้แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะทั้งสิ้น 18 ราย

4) จัดเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เพื่อสำรวจปัญหาของประชาชนในช่วงนอกเวลาราชการ หรือวันหยุด เนื่องจากในเวลาปกติประชาชนต้องประกอบอาชีพเลี้ยงคน จะทำให้พบปัญหาและตรงความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง มีผู้ให้แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะทั้งสิ้น 12 ราย

5.2.2 แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผน มีผู้ให้แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะทั้งสิ้น 47 ราย

1) ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต้องลงพื้นที่พบประชาชนให้มากขึ้น เพื่อสัมผัสประชาชนโดยตรง จะได้ทราบปัญหาอย่างแท้จริง มีผู้ให้แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะทั้งสิ้น 12 ราย

2) แนะนำประชาชน ให้ทราบถึงบทบาท อำนาจหน้าที่ ที่สามารถกระทำได้ในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี มีผู้ให้แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะทั้งสิ้น 34 ราย

5.2.3 แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีผู้ให้แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะทั้งสิ้น 43 ราย

1) รับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกกลุ่ม เพื่อลดช่องว่างระหว่างประชาชน มีผู้ให้แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะทั้งสิ้น 19 ราย

2) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต้องใช้ภาวะผู้นำในการ โน้มน้าว เชิญชวนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อให้เกิดความรัก ห่วงเห่น ในสาธารณประโยชน์ ซึ่งส่งผลให้มีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาระยะยาวด้วย มีผู้ให้แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะทั้งสิ้น 37 ราย

5.2.4 แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีผู้ให้แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะทั้งสิ้น 27 ราย

1) แต่งตั้งให้ประชาชนเป็นคณะกรรมการร่วมตรวจรับสาธารณประโยชน์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยไม่แต่งตั้งเฉพาะคนที่เป็นฐานคะแนนเสียงของตนเอง

5.2.5 แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีผู้ให้แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะทั้งสิ้น 44 ราย

1) แต่งตั้งประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยให้ครอบคลุมทุกอาชีพ ทุกกลุ่มกรรมการแต่ละชุดไม่ควรซ้ำกัน หมุนเวียนให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมมากที่สุด และไม่ใช้แต่งตั้งเฉพาะคนที่เป็นฐานคะแนนเสียงของตนเอง มีผู้ให้แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะทั้งสิ้น 33 ราย

2) แต่งตั้งให้ประชาชนร่วมตรวจสอบการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม หลีกเลียงคนที่เป็นฐานคะแนนเสียงของตนเอง มีผู้ให้แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะทั้งสิ้น 26 ราย

3) ชี้แจงรายรับ รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ให้ประชาชนได้รับทราบ มีผู้ให้แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะทั้งสิ้น 24 ราย

4) เปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการเงิน มีผู้ให้แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะทั้งสิ้น 36 ราย

5.2.6 แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาในระยะยาว มีผู้ให้แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะทั้งสิ้น 28 ราย

1) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ทุกขั้นตอนแล้ว จะทำให้ประชาชนเกิดความรัก ห่วงแหน และรู้สึกเป็นเจ้าของผลการดำเนินการนั้น ทำให้ใช้สาธารณประโยชน์อย่าง ทรนถนอม มีผู้ให้แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะทั้งสิ้น 15 ราย

3) ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ต้องใช้ภาวะผู้นำในการโน้มน้าว เชิญชวน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาในระยะยาว พร้อมจัดทำแผนการซ่อมบำรุงสาธารณประโยชน์เป็นวงรอบที่แน่นอนและชัดเจน มีผู้ให้แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะทั้งสิ้น 8 ราย

4) แต่งตั้งประชาชนในพื้นที่ หมุนเวียนเป็นคณะกรรมการรับผิดชอบ ดูแลบำรุงรักษา อย่างจริงจัง และเป็นรูปธรรม อย่างแท้จริง มีผู้ให้แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะทั้งสิ้น 16 ราย

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอกำแพงคอย จังหวัดสระบุรี” เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอกำแพงคอย จังหวัดสระบุรี และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ท่าคล้อ อำเภอกำแพงคอย จังหวัดสระบุรี โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เครื่องมือในการวิจัย ซึ่งได้ผลสรุปการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอกำแพงคอย จังหวัดสระบุรี

1.1.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ท่าคล้อ อำเภอกำแพงคอย จังหวัดสระบุรี

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรที่ศึกษา (Population) ในการศึกษาครั้งนี้ประชากร คือ ประชาชนผู้มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสัญชาติไทยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ จำนวน 11 หมู่บ้าน รวม 3,394 คน กลุ่มตัวอย่าง 358 คน

1.2.2 เครื่องมือการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์/ส่งผล/มีผล/มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

1.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean, $\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้สถิติทดสอบ t (t - test) สถิติทดสอบ

F (F - test) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการทดสอบสมมติฐาน

1.3 สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี” ได้ดังนี้

1.3.1 ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 52.0 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 48.0 อยู่ในช่วงอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 27.4 รองลงมา คือ ช่วงอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 26.0 และช่วงอายุ 21 – 30 ปี ร้อยละ 22.9 อายุต่ำสุด 18 ปี สูงสุดอายุ 77 ปี อายุเฉลี่ย 38 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 33.0 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ร้อยละ 21.8 และระดับปริญญาตรี ร้อยละ 17.0 ตามลำดับอาชีพของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 26.5 รองลงมา ร้อยละ 15.1 เป็นข้าราชการ หรือพนักงานของรัฐ และร้อยละ 14.8 ประกอบอาชีพส่วนตัว มีรายได้ต่อเดือน อยู่ในช่วง 5,000 – 10,000 บาท ร้อยละ 37.5 รองลงมาอยู่ในช่วงต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 35.5 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนส่วนใหญ่ คือ 31 – 40 ปี ร้อยละ 23.2 รองลงมาได้แก่ 21-30 ปี ร้อยละ 21.5 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 77 ปี ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนเฉลี่ย 29 ปี

1.3.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$) การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาในระยะยาว ($\bar{x} = 3.61$) การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ($\bar{x} = 3.54$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{x} = 3.53$) มีเพียงการมีส่วนร่วมในการวางแผน ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$)

1) ระดับการมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหา

ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหาของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อศึกษาเรียนรู้สภาพของชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$) รองลงมา คือ ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อค้นหาปัญหา และความต้องการของชุมชน อยู่ในระดับมาก

($\bar{x} = 3.68$) และประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหาของชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$) ตามลำดับ

2) ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผน

ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผน ของประชาชน ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อจัดลำดับความเร่งด่วนของปัญหา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.58$) รองลงมา คือ ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดทรัพยากรที่จะต้องใช้ในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.51$) ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบายของกิจกรรม/โครงการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.47$) เท่ากับ ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรม/โครงการ ($\bar{x} = 3.47$) และประชาชนได้เข้าร่วมประชุม เพื่อกำหนดวิธีการของกิจกรรม/โครงการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.45$) ซึ่งเท่ากับ ประชาชนได้เข้าร่วมประชุม เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินกิจกรรม/โครงการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.45$)

3) ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ของประชาชน ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$) จากการพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ อบรม.ทำคัลลิ่ง จัดขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$) รองลงมา คือ ประชาชนร่วมบริหารการใช้ทรัพยากร (งบประมาณวัสดุ,อุปกรณ์) ในการดำเนินการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$) ประชาชนสนับสนุนแรงงานในการดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$) ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับความช่วยเหลือจากภายนอก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.46$) ประชาชนสนับสนุนทุนทรัพย์ ในการดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.45$) และประชาชนสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.42$)

4) ระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$) หากพิจารณาตามรายข้อ พบว่า ผลการดำเนินการของ อบต. ที่เป็นถาวรวัตถุก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมเป็นส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$) ผลการดำเนินการของ อบต. ก่อให้เกิดประโยชน์สุขทางจิตใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$) ประชาชนคิดว่าสาธารณะประโยชน์ที่ อบต. จัดสร้างขึ้นในชุมชน ประชาชนทั่วทั้งตำบลสามารถมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมกันอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$) ประชาชนคิดว่า ชุมชนได้รับการจัดสรรงบประมาณในแผนพัฒนา อบต. เท่าเทียมกับชุมชนอื่นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.59$) และประชาชนคิดว่าสาธารณะประโยชน์ที่ อบต. จัดสร้างขึ้นในชุมชนอื่นสามารถไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมกัน ($\bar{x} = 3.58$)

5) ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ผลการศึกษาพบว่า ระดับของการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าประชาชนได้ร่วมสังเกตการณ์ ดูแลการดำเนินการของ อบต. ท้าคล้อ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$) รองลงมาคือ ประชาชนมีส่วนในการประเมินหรือตัดสินว่าการดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง โปร่งใส มีประโยชน์ และมีคุณค่าอย่างแท้จริงต่อชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.51$) และลำดับสุดท้ายคือ ประชาชนได้ติดตาม สอบถามการดำเนินการของ อบต. ท้าคล้อ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$)

6) ระดับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาในระยะยาว

ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาในระยะยาวของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันผลการดำเนินการที่เสร็จสิ้นแล้ว มิให้ถูกทำลายจาก ผู้ไม่หวังดีอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$) รองลงมา คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการระมัดระวังผลการดำเนินการที่เสร็จสิ้นแล้วมิให้เสียหายจากการใช้งานที่ผิดประเภท หรือการใช้งานที่ผิดวิธีอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$) และลำดับสุดท้ายคือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาผลการดำเนินการที่เสร็จสิ้นแล้ว ให้มีสภาพที่ดีพร้อมใช้งานได้ดีอยู่เสมอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$)

1.3.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

1) ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลทั้งอายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ของประชาชน ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท้าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

2) ปัจจัย ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท้าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำ ปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน ปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ปัจจัยการมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน ปัจจัยการได้รับข่าวสาร และปัจจัยความรู้ความเข้าใจในบทบาทของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านการคาดหวังผลตอบแทน ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเมื่อวิเคราะห์สมการการถดถอยแบบขั้นตอน เพื่อพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท้าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำ สามารถบอกอำนาจการพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท้าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ได้ร้อยละ 34.20 ($R^2 = .342$) ตัวแปรที่เพิ่มเข้าสู่สมการ เป็นอันดับที่ 2 คือ ปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน ทำให้อำนาจพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท้าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรีเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 39.0 ($R^2 = .390$) และตัวแปรที่เพิ่มเข้าสู่สมการเป็น

อันดับที่ 3 คือ ปัจจัยการได้รับข่าวสาร ทำให้อำนาจพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 41.5 ($R^2 = .415$) ตัวแปรสุดท้ายที่เข้าสู่สมการคือ ปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐทำให้อำนาจพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 42.8 ($R^2 = .428$) ตัวแปรที่ไม่เข้าสู่สมการการพยากรณ์คือ ปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน และปัจจัยการมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน

2. การอภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย 6 ประเด็นตามน้ำหนักระดับการมีส่วนร่วม ได้แก่ (1) การมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหา (2) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (3) การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาในระยะยาว (4) การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล (5) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (6) การมีส่วนร่วมในการวางแผน

2.1.1 ระดับการมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหา คือ ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อจัดลำดับความเร่งด่วนของปัญหา ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดทรัพยากรที่จะต้องใช้ในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบายของกิจกรรม/โครงการ ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของ กิจกรรม/โครงการ ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดวิธีการของกิจกรรม/โครงการ และประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินกิจกรรม/โครงการ

2.1.2 ระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ คือ ผลการดำเนินการของ อบต. ที่เป็นถาวรวัตถุ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมเป็นส่วนรวม ผลการดำเนินการของ อบต. ก่อให้เกิดประโยชน์สุขทางจิตใจ ประชาชนคิดว่าสาธารณะประโยชน์ที่ อบต. จัดสร้างขึ้นในชุมชน ประชาชนทั่วทั้งตำบลสามารถมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมกัน ประชาชนคิดว่าชุมชนได้รับการจัดสรรงบประมาณในแผนพัฒนา อบต. เท่าเทียมกับชุมชนอื่น และประชาชนคิดว่าสาธารณะประโยชน์ที่ อบต. จัดสร้างขึ้นในชุมชนอื่น สามารถไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมกัน

2.1.3 ระดับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาในระยะยาว คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันผลการดำเนินการที่เสร็จสิ้นแล้ว มิให้ถูกทำลายจากผู้ไม่หวังดี ประชาชนมีส่วนร่วมในการระมัดระวังผลการดำเนินการที่เสร็จสิ้นแล้วมิให้เสียหายจากการใช้งานที่ผิดประเภทหรือการใช้งานที่ผิดวิธี และประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาผลการดำเนินการที่เสร็จสิ้นแล้ว ให้มีสภาพที่ดีพร้อมใช้งานได้คืออยู่เสมอ

2.1.4 ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล คือ ประชาชนได้ร่วมสังเกตการณ์ ดูแลการดำเนินการของ อบต. ทำคล้อ ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมิน หรือ ตัดสินว่าการดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง โปร่งใส มีประโยชน์ และมีคุณค่า อย่างแท้จริงต่อชุมชน และประชาชนได้ติดตาม สอบถามการดำเนินการของ อบต. ทำคล้อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.1.5 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ คือ ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อศึกษาเรียนรู้สภาพของชุมชน ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อค้นหาปัญหา และความต้องการของชุมชน และประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหาของชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.1.6 ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผน คือ ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อจัดลำดับความเร่งด่วนของปัญหา ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดทรัพยากรที่จะต้องใช้ในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบายของกิจกรรม/โครงการ ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรม/โครงการ ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดวิธีการของกิจกรรม/โครงการ และประชาชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินกิจกรรม/โครงการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ตามนี้หน้าปัจจัย คือ (1) ปัจจัยภาวะผู้นำ (2) ปัจจัยโอกาสในการแสดงออกของประชาชน (3) ปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ (4) ปัจจัยการมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน (5) ปัจจัยการได้รับข่าวสาร (6) ปัจจัยความรู้ความเข้าใจในบทบาทของประชาชน ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อแล้ว สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.2.1 ปัจจัยภาวะผู้นำ พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ซึ่งภาวะผู้นำมีความหมาย 2 ลักษณะ คือ (1) กระบวนการหรือพฤติกรรมการใช้อิทธิพลเพื่อควบคุม กำกับ สั่งการ บังคับ ให้ผู้ปฏิบัติตาม หรือมีพฤติกรรมตามที่ผู้นำต้องการเพื่อการบรรลุเป้าหมาย และ (2) กระบวนการหรือพฤติกรรมการประสาน เคลี้ยกล่อม จูงใจ กระตุ้น หรือการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ตาม เพื่อให้ผู้ตามเกิดความสมัครใจที่จะแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์

เพื่อการบรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวารสาร ณ รุ่งเรืองกลกิจ และคณะ พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การส่วนท้องถิ่นจังหวัดนนทบุรี, วาริติน วังชัย ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัดเพชรบุรี และประชัน รักพงษ์ ที่ทำการศึกษาเรื่อง การส่งเสริมเครือข่ายสนับสนุนการมีส่วนร่วม และการกระจายสู่ท้องถิ่น กรณีศึกษา: เครือข่ายป่าชุมชนลุ่มน้ำแม่ปิงตอนบน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้นำเครือข่ายป่าชุมชนที่มีความจริงใจ และเสียสละ จะเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมขององค์การเครือข่ายป่าชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2.2 ปัจจัยโอกาสในการแสดงออก พบว่า โอกาสในการแสดงออกมีผลต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ ไพศาล วิมลรัตน์ ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการสภาตำบล : ศึกษา เฉพาะ กรณี คณะ กรรมการสภาตำบลในอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี แล้ว พบว่า คณะกรรมการสภาตำบลเห็นด้วยในด้านการมี โอกาสได้แสดงออก สูงสุด และ โอกาสในการแสดงออกเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท ของ คณะกรรมการสภาตำบล และต่างก็พบว่า โอกาสในการแสดงออกมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.2.3 ปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่รัฐ พบว่าเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี มากที่สุด เนื่องจากว่าหากผู้บริหาร สมาชิก และพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอยจังหวัดสระบุรี มีความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน จะเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ อำนวยรัตน์ พบว่า การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันไฟป่า และประชัน รักพงษ์ ที่พบว่าผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จะเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมขององค์กรเครือข่ายป่าชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ถ้าหากผู้นำชุมชนขัดแย้งกับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จะเป็นอุปสรรคปัญหาในการมีส่วนร่วมขององค์กรเครือข่ายป่าชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2.4 ปัจจัยการมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน พบว่า ปัจจัยการมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้ออำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสาทร์ สิทธิเลิศ พบว่าการมีกิจกรรม

ร่วมกันในตำบล หมู่บ้าน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ของคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.) ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล, จรูญรัตน์ หิรัญ-รุพพะ ที่พบว่าความร่วมมือทางสังคม มีผลต่อลักษณะการมีส่วนร่วมของราษฎรในโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนที่สูงในลุ่มน้ำห้วยของเผาะ จังหวัดกาญจนบุรี และสมบูรณ์ อำพนพนารัตน์ซึ่งพบว่าการเข้ารับการศึกษาอบรมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกัน ไฟป่า : กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติเขาสามหลั่น จังหวัดสระบุรี

2.2.5 ปัจจัยการได้รับข่าวสาร พบว่าเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เป็นลำดับรองลงมา เนื่องจากการได้รับข่าวสารมากกว่ามีส่วนร่วมมากกว่าการได้รับข่าวสารน้อยกว่า จะทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจในสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ และคณะ พบว่าการได้รับข่าวสารเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจังหวัดนนทบุรี, จรูญรัตน์ หิรัญรุพพะ พบว่าการได้รับข่าวสารสำหรับด้านการปฏิบัติตามโครงการวนศาสตร์ชุมชนบนที่สูงในลุ่มน้ำห้วยของเผาะ จังหวัดกาญจนบุรี มีผลต่อลักษณะการมีส่วนร่วมของราษฎร, รักษาติ วัฒนาประชากุล ซึ่งพบว่าปัจจัยการได้รับข่าวสารเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมอย่างชัดเจนในการจัดการสวนป่ากลางดง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา, สมหมาย กิตยากุล ที่พบว่าการได้รับข่าวสารเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชากรในการอนุรักษ์พื้นที่ลุ่มน้ำแม่สรวย จังหวัดเชียงราย กล่าวคือ การได้รับข่าวสารมากกว่ามีส่วนร่วมมากกว่าการได้รับข่าวสารน้อยกว่า, และวราคม ยิ้มน้อย พบว่าการได้รับข่าวสารเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

2.2.6 ปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน พบว่า ปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ และคณะ ที่พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจังหวัดนนทบุรี, ประศาสตร์ สิทธิเลิศ ซึ่งพบว่าความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ คปต. เป็นปัจจัยที่มีผลต่อ การมีส่วนร่วมของคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.) ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล, สมหมาย กิตยากุล พบว่า ที่พบว่าการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชากรในการอนุรักษ์พื้นที่ลุ่มน้ำแม่สรวย จังหวัดเชียงราย กล่าว คือ การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรมากกว่า มีส่วนร่วมมากกว่ามีความรู้ความเข้าใจน้อยกว่า,

สมบูรณ์ อำพนพนารัตน์ พบว่า ความรู้เกี่ยวกับไฟฟ้าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของ ประชากรในการอนุรักษ์พื้นที่ลุ่มน้ำแม่สรวาย จังหวัดเชียงราย และวาริลิน วังชัย ที่พบว่า ความรู้ ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่าง ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัดเพชรบุรี

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีระดับต่ำสุดคือ ระดับการมีส่วนร่วมในการ วางแผน เห็นควรให้องค์การบริหารส่วนตำบลทำคสล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี รมรงค์ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนมากยิ่งขึ้น รวมทั้ง ผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลทำคสล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต้องลงพื้นที่พบประชาชนให้ มากขึ้น เพื่อสัมผัสประชาชนโดยตรง จะได้ทราบปัญหาอย่างแท้จริง แนะนำประชาชน ให้ทราบถึง บทบาท อำนาจ หน้าที่ ที่สามารถกระทำได้ในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหาร ส่วนตำบลทำคสล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และรับฟังความคิดเห็นของ ประชาชนทุกกลุ่ม เพื่อลดช่องว่างระหว่างประชาชน

3.1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการของประชาชน ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก จากการพิจารณารายข้อ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วม ในการรับความช่วยเหลือจากภายนอก อยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนสนับสนุนทุนทรัพย์ในการ ดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง และประชาชนสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ ในการ ดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นระดับต่ำสุด เห็นควรให้ผู้บริหารองค์การ บริหารส่วนตำบลทำคสล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ต้องใช้ภาวะผู้นำในการโน้มน้าว เชิญชวน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อให้เกิดความรัก ห่วงเห่น ในสาธารณประโยชน์ซึ่งส่งผล ให้มีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาระยะยาวด้วย

3.1.3 จากผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผล ของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ลำดับสุดท้าย คือ ประชาชนได้ติดตาม สอบถามการดำเนินการของ อบต. ทำคสล้อ อยู่ในระดับปานกลางเห็นควร ให้แต่งตั้งประชาชน ร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับโครงการ/กิจกรรมที่จัดสร้างขึ้น หรือร่วม

ตรวจสอบการดำเนินการของ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ให้ครอบคลุมทุกอาชีพ ทุกกลุ่ม กรรมการแต่ละชุดไม่ควรซ้ำกัน หมุนเวียนให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมมากที่สุด รวมทั้งชี้แจงรายรับ รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ให้ประชาชนได้รับทราบ และเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ในทุกๆด้าน โดยเฉพาะด้านการเงิน

3.1.4 นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ปัจจัยความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่รัฐ และการได้รับข่าวสาร ได้มีผลต่อ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ดังนั้น ทางเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ควรพยายามสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน และประชาสัมพันธ์ การบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ให้เพิ่มมากขึ้น

3.1.5 จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด 2 ข้อ คือ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับทราบและเข้าถึงข้อมูลของทางราชการ และประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับทราบและเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลอื่น เห็นควรให้องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี แนะนำประชาชน ให้ทราบถึงบทบาท อำนาจ หน้าที่ ที่สามารถกระทำได้ใน การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยไม่ละเมิดสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น

3.2 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ กับองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ใกล้เคียง หรือในพื้นที่ที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน เพื่อให้ทราบว่า ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างไร และมีปัจจัยที่มีผลทำให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างไร แล้วนำไปประยุกต์ใช้ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารมากยิ่งขึ้น

3.2.2 งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งงานจะสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นหากมีการทำการศึกษาเชิงคุณภาพในรายละเอียดเพิ่มเติม

3.2.3 ควรมีการศึกษาถึงประเภท และรูปแบบของสื่อที่จะเข้าถึงประชาชน ตลอดจนทั้งการออกแบบสื่อเพื่อเสริมความรู้ และให้ประชาชนเข้าใจในรายละเอียดของโครงการ อันจะช่วย ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อมากยิ่งขึ้น

3.2.4 ควรศึกษาความพึงพอใจของประชาชน หรือประเมินผลสัมฤทธิ์ในการบริหาร
ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผล ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการให้บริการประชาชนต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กวี วงศ์พุ่ม (2550) *ภาวะผู้นำ* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กิตติ คันทา (2536) “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการพัฒนาชนบท ศึกษาเฉพาะกรณีของอำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น” *วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*
- โกวิท กระจำจรรยา (2524) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน. *วารสารสังคมพัฒนา* ปี 9, 8, (พ.ย.-ธ.ค.): 98
- กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข “เอกสารประกอบการประชุม วันที่ 21 กันยายน 2549” สืบค้นวันที่ 15 กรกฎาคม 2551 จาก <http://www.moph.go.th>
- จงรัก จันทวงศ์ (2546) “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนห้วยยางวิทยา อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” *วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต*
- จำเนียร ศิลปอาษา (2540) “การมีส่วนร่วมของผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี” *วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*
- จรัญญา วงษ์พรหม (2536) *การบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในสหกรณ์ร้านค้า* รวมบทความและข้อเขียนในวาระครบ 60 รอบ ม.ร.ว. อकिन รพีพัฒน์ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- จรัญรัตน์ หิรัญรุฬพะ (2542) “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรในโครงการวนศาสตร์ ชุมชนบนพื้นที่สูงในกลุ่มน้ำห้วยองผะ จังหวัดกาญจนบุรี” *วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*
- เฉลิมพงษ์ มีสมนัย (2547) “ระบบบริหารราชการและโครงสร้างส่วนราชการ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารภาครัฐ* หน่วยที่ 3 : 127-172 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชินรัตน์ สมสืบ (2549) “รัฐประศาสนศาสตร์กับการมีส่วนร่วม” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาแนวคิดทฤษฎีและหลักการรัฐประศาสนศาสตร์* หน่วยที่ 12 : 258-267 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชวงค์ ฉายะบุตร (2539) *การปกครองส่วนท้องถิ่น* กรุงเทพมหานคร กรมการปกครอง

- ฉัตรรัตน์ ขยัก (2550) “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนา
ท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วน
ตำบลปง อำเภอปง จังหวัดพะเยา” วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(พัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ดวงเดือน นกทวี (2548) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลนครภูเก็ต”
วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชา
การจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ทวีทอง หงส์วิวัฒน์ (บรรณาธิการ) (2527) *การมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบปัจจุบัน*
กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล
- ธงชัย โอสถหงส์ (2543) “การศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวของประจําการกองทัพกเพื่อการพัฒนา
ประเทศ: กรณีศึกษากรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- นิภา แก้วศรีงาม (2532) *จิตวิทยาองค์การ* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- แนว โสทธิพันธ์ (2534) “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในชนบท : ศึกษาเฉพาะ
กรณีในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลา
-นครินทร์
- บุญศรี ยี่หะ (2551) *การปกครองท้องถิ่นไทย* กรุงเทพมหานคร แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บุญชู แก้วประสิทธิ์ (2543) *การศึกษาเฉพาะกรณีการปรับลดกำลังพลกองทัพอากาศ* วิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ประชัน รักพงษ์ (2545) “การส่งเสริมเครือข่ายสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจสู่
ท้องถิ่นกรณีศึกษา : เครือข่ายป่าชุมชน กลุ่มแม่น้ำปิงตอนบน อำเภอยางชุมน้อย
จังหวัดเชียงใหม่” โครงการวิจัยการส่งเสริมเครือข่ายสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการ
กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2550) *ทัศนคติ : การจัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย* กรุงเทพมหานคร
ไทยวัฒนาพานิช
- ประศาสตร์ สิทธิเลิศ (2537) “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการ
พัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.) ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี
จังหวัดสิงห์บุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

- วีระเทพ เครือเทพ (2548) *แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2543*
ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พิทยา บวรวัฒนา (2546) *ทฤษฎีองค์การสาธารณะ* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (2527) *นโยบาย และกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์รูปแบบ
ปัจจุบัน ใน ทวีทอง หงส์วิวัฒน์ (บรรณาธิการ) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
พัฒนา กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล*
- ไพศาล วิมลรัตน์ (2539) “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการ
สภาพัฒนาการศึกษาระดับกรมการสภาพัฒนาการในอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกริก
- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการศึกษาระดับกรมการสภาพัฒนาการ พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5)
พ.ศ. 2546
- ภักพล ชบากาญจน์ (2548) “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา
องค์การบริหารส่วนตำบลลานสกา อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช”
วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- รวิวรรณ เตชะสุวรรณวงศ์ (2549) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอโยธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต่อการอนุรักษ์มรดกโลกทางวัฒนธรรม” วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- รศ.น.ธ. รัตน์เสริมพงศ์ (2549) “แนวคิดและหลักการบริหารท้องถิ่น” *เอกสารการสอนชุดวิชาการ
บริหารส่วนท้องถิ่น* หน่วยที่ 1 นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- รักษาดิ วัฒนาประชากุล (2542) “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสวนป่ากลางดง อำเภอ
ปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2550) *ภาวะผู้นำในองค์การ ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารองค์การ*
หน่วยที่ 10 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
- วรัญญา เวียงอำพล (2546) “การจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

- วาริติน วังชัย (2545) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)ในจังหวัดเพชรบุรี” วิทยานิพนธ์พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วราคม ชีมน้อย (2549) “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ. และคณะ (2548). “การพัฒนารูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี” รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วรรณดี แสงประทีปทอง (2549). เครื่องมือวิจัย และการตรวจสอบคุณภาพ *ประมวลสาระชุดวิชา วิทยานิพนธ์ 2 หน่วยที่ 8 นนทบุรี* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ศรีสุภางค์ ปิณฑานนท์ (2550) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน : กรณีศึกษาโครงการจัดซื้อรถเกี่ยวข้าวของสองหมู่บ้านในตำบลคอนขมิ้นอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- สมนึก ปัญญาสิงห์ (2532) “รูปแบบชุมชน” ขอนแก่น: *ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*
- สมบูรณ์ อำพนพนารัตน์ (2542) “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันไฟป่ากรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติเขาสามหลั่น จังหวัดสระบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สมศรี นวรัตน์ (2546) “กระบวนการมีส่วนร่วมในโครงการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยในเครือข่ายบริการโรงพยาบาลบ้านลาด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สมหมาย กิตยากุล (2542) “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์พื้นที่ลุ่มน้ำแม่สรวย จังหวัดเชียงราย” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุชา จันทร์เอม (2533) *จิตวิทยาทั่วไป พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช*
- สุรัตน์ รัตนะ (2548) “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- สุริยันต์ สุวรรณราช (2548) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทย” รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) *การเปิดระบบราชการสู่กระบวนการประชาธิปไตย* คำนวณที่ 6 กันยายน 2551 จาก <http://www.opdc.go.th>.
- อภินันท์ รพีพัฒน์ (2537) “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย” และทำไมต้องพูดถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน” ใน *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา* ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์, บรรณาธิการ กรุงเทพมหานคร ศักดิ์โสภณการพิมพ์
- อรทัย ก๊กผล (2548) “การมีส่วนร่วมของประชาชน” *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน* มูลนิธิปริญญาโทนักบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์บริการประชาชน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- Eran Vigoda, (2002). University of Haifa, Israel. “From Responsiveness to Collaboration: Governance, Citizens, and the Next Generation of Public Administration” *Public Administration Review* (PAR).
- World Health Organization. (1991). *Community Participation*. Health for all by the year 2000.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อ	ตำแหน่งและสังกัด
1. ดร. สิंहทอง บัวชุม	ผู้อำนวยการ บริษัท เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์ อินเทอร์เน็ตกรุ๊ป จำกัด
2. นายภานุพงศ์ ทิพยเสวต	รองนายกเทศมนตรีเมืองสระบุรี
3. นายมนัสพันธ์ ธนาสุภาพันธ์	ปลัดอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ประวัติและผลงานของผู้ทรงคุณวุฒิ

ลำดับที่..... ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้าน.....
 ลำดับที่..... ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้าน.....

1. ข้อมูลส่วนตัว

1.1 ชื่อ/นามสกุล ดร. สิงห์ทอง บัวชุม

1.2 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการบริษัทเดอะเบสท์ เซ็นเตอร์ อินเทอร์เน็ตกรุ๊ป จำกัด

1.3 อายุ 47 ปี

สถานที่ทำงาน 2145/7 ซอยรามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง หัวหมาก บางกะปิ กทม.10240

โทร.023186868

2. วุฒิต่างการศึกษา

2.1 ชื่อปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม ปี พ.ศ. ที่จบ 2544

นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปี พ.ศ. ที่จบ 2539

2.2 ชื่อปริญญาเอก (Ph.D) สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (รุ่นที่ 1) ปี พ.ศ.ที่จบ 2549

รัฐประศาสนศาสตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

(รุ่นที่ 1) ปี พ.ศ. ที่จบ 2550

รัฐประศาสนศาสตร UNIVERSITY OF NORTHERN PHILIPPINES

ปี พ.ศ. ที่จบ 2550

3. ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องวิทยานิพนธ์

3.1 อาจารย์ด้านกฎหมายและกรรมการที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต
 มหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย (มวก.) (พ.ศ. 2548 - 2551)

3.2 อาจารย์ประจำ หลักสูตรปริญญาเอก รัฐประศาสนศาสตร มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
 (พ.ศ. 2551)

3.3 อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (พ.ศ. 2550)

3.4 อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยเกริก (พ.ศ. 2550)

4. ผลงานทางวิชาการ (ชื่อผลงาน/ปี พ.ศ.)

- 4.1 การบริหารงานของพรรคการเมืองไทยตามแนวทางปฏิรูปการเมืองไทยภายใต้รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 (พ.ศ. 2550)
- 4.2 การเกิดขึ้นและการล่มสลายของพรรคการเมืองไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2475 - 2547 (พ.ศ. 2550)
- 4.3 บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) : ศึกษากรณีเกี่ยวกับธรรมาภิบาลและการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ (พ.ศ. 2549)
- 4.4 อิทธิพลของกลุ่มธุรกิจกับพรรคการเมือง ศึกษาเฉพาะกรณีพรรคประชาธิปัตย์ และพรรคไทยรักไทย (สิงห์ทอง บัวชุม และคณะ) (พ.ศ. 2546)
- 4.5 การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา แผนปฏิบัติการ กำหนดขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สิงห์ทอง บัวชุม และคณะ) (พ.ศ. 2545)
- 4.6 ปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (พ.ศ. 2543)

ประวัติและผลงานของผู้ทรงคุณวุฒิ

ลำดับที่..... ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้าน.....

ลำดับที่..... ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้าน.....

1. ข้อมูลส่วนตัว

- 1.1 ชื่อ/นามสกุล นายภานุพงศ์ ทิพยเสวต
- 1.2 ตำแหน่งทางบริหาร/วิชาการ รองนายกเทศมนตรีเมืองสระบุรี
- 1.3 อายุ 47 ปี สถานที่ทำงาน เทศบาลเมืองสระบุรี

2. วุฒิทางการศึกษา

- 2.1 ชื่อปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ ปี พ.ศ. ที่จบ 2547
- 2.2 ชื่อปริญญาเอก..... สาขา ..... ปี พ.ศ. ที่จบ.....

3. ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องวิทยานิพนธ์ เป็นระดับผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ประวัติและผลงานของผู้ทรงคุณวุฒิ

ลำดับที่..... ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้าน.....

ลำดับที่..... ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้าน.....

1. ข้อมูลส่วนตัว

- 1.1 ชื่อ/นามสกุล นาย มนัสพนธ์ ธนาสุภาพันธุ์
- 1.2 ตำแหน่งทางบริหาร/วิชาการ ปลัดอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
- 1.3 อายุ 54 ปี สถานที่ทำงาน ที่ว่าการอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

2. วุฒิทางการศึกษา

- 2.1 ชื่อปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นโยบายสาธารณะ
ปี พ.ศ. ที่จบ 2548
- 2.2 ชื่อปริญญาเอก..... สาขา ..... ปี พ.ศ. ที่จบ.....

3. ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องวิทยานิพนธ์

ปลัดอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นที่ตั้งของ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ

ภาคผนวก ข

สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ทดสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศษ 0522.17/บ 10 14

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2. แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย พันเอก โดมศักดิ์ คำใสแสง นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี” ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่ส่งมาพร้อมนี้

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยจากท่าน ซึ่งเป็นผู้บริหารรวมทั้งประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ จำนวน 11 หมู่บ้านที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป จำนวน 30 คน ทั้งนี้เพื่อให้ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา และขอขอบพระคุณล่วงหน้า
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์อัจฉรา ชิวะตระกูลกิจ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. 02-5048182,8184

โทรสาร. 02-5033612

ภาคผนวก ค

สำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ที่ ศษ 0522.17/บ ๗12

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๖ พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายกองดีการบริหาร ส่วนตำบลท่าคล้อ

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. โครงการวิทยานิพนธ์	จำนวน	1 ชุด
	2. แบบสอบถาม	จำนวน	ชุด

เนื่องด้วย พันเอก โคมศักดิ์ ศำใสแสง นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี" ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่ส่งมาพร้อมนี้

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากท่าน ซึ่งเป็นผู้บริหารรวมทั้งบุคลากรในหน่วยงาน จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการขออนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามรายละเอียดในแบบสอบถามของนักศึกษาแนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา และขอขอบพระคุณล่วงหน้า
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ฉัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. 02-5048182,8184

โทรสาร. 02-5033612

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม**เรื่อง**

**“ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
ท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี”**

คำชี้แจง

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนและปัจจัยที่มีผลต่อ การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากท่านที่อยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างได้กรุณาตอบแบบสอบถาม โดยให้ข้อมูลที่เป็นจริงให้มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อจะสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ทุกความคิดเห็นของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับและจะนำเสนอในลักษณะภาพรวมเท่านั้น

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ได้สละเวลา และตอบแบบสอบถามด้วยความตั้งใจ

พันเอกโดมศักดิ์ คำใสแสง
นักศึกษามหาบัณฑิต
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

แบบสอบถาม

เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ
อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี”

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่มีข้อความตรงกับสถานภาพและความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ _____ ปี
3. การศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. อนุปริญญา/ปวส.
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
 ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,000-10,000 บาท
 10,001-15,000 บาท 15,001-20,000 บาท
 20,001 บาทขึ้นไป
5. อาชีพ ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 พนักงานภาคเอกชน ลูกจ้างส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 อาชีพส่วนตัว เกษตรกร
 รับจ้างทั่วไป นักเรียน/นักศึกษา
 ไม่ได้ประกอบอาชีพ อื่นๆ ระบุ _____
6. สถานภาพ โสด สมรส หม้าย/หย่าร้าง
7. ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในตำบล/หมู่บ้านนี้ _____ ปี

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

คำชี้แจง ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่มีข้อความตรงกับความคิดเห็นของท่าน

● ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของประชาชน

1. ท่านสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา อบต. โดยประชาคมหมู่บ้านเสนอปัญหาและความต้องการให้ อบต. เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนา อบต. ต่อไป
 ใช่ ไม่ใช่
2. แผนพัฒนา อบต. ที่ดีจะต้องนำมาจากปัญหาและความต้องการของประชาชนที่เกินศักยภาพของหมู่บ้านที่จะดำเนินการเองได้มาพิจารณาบรรจุไว้ในแผน อบต.
 ใช่ ไม่ใช่
3. ท่านมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจาก อบต. ก่อนการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใด ที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต
 ใช่ ไม่ใช่
4. ท่านสามารถได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นได้
 ใช่ ไม่ใช่
5. ท่านสามารถดำเนินการเข้าชื่อถอดถอนผู้บริหาร และสมาชิก อบต. ให้พ้นจากตำแหน่งหากปฏิบัติงานไม่ถูกต้อง ตามระเบียบ กฎหมาย หรือ มีการทุจริต จนไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปได้
 ใช่ ไม่ใช่
6. ท่านไม่สามารถขอหรือตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายแต่ละปี โดยเฉพาะเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง และสัญญาใดๆ เนื่องจากเป็นความลับของทางราชการ
 ใช่ ไม่ใช่
7. ท่านมีสิทธิติดตามและร้องขอให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหาร สมาชิก และพนักงาน อบต.
 ใช่ ไม่ใช่

8. ท่านสามารถมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนา อบต.

ใช่

ไม่ใช่

● การคาดหวังผลตอบแทน

9. ท่านคาดหวังผลตอบแทนจากการมีส่วนร่วม ในเรื่องใดเป็นอันดับแรก

ได้รับเงินตอบแทน

ได้รับเกียรติยศ ชื่อเสียงเป็นที่ยกย่อง

ได้รับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ได้รับสิทธิ ผลประโยชน์ของตนเอง

ไม่คาดหวังผลตอบแทน

● ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่รัฐ

10. ท่านคุ้นเคย กับผู้บริหาร หรือสมาชิก หรือพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ ในระดับใด

มากที่สุด

มาก

ปานกลาง

น้อย

น้อยที่สุด

11. ท่านเคยติดต่อ กับผู้บริหาร หรือสมาชิก หรือพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ ในระดับใด

มากที่สุด

มาก

ปานกลาง

น้อย

น้อยที่สุด

12. ผู้บริหาร หรือสมาชิก หรือพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ เคยเข้าร่วมกิจกรรมหรืองานที่ชุมชนหรือประชาชนจัดให้มีขึ้น เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันลอยกระทง แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ อุปสมบท งานศพ ฯลฯ บ่อยครั้งในระดับใด

มากที่สุด

มาก

ปานกลาง

น้อย

น้อยที่สุด

13. ผู้บริหาร หรือสมาชิก หรือพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ เคยมีส่วนร่วมในการทำงาน หรือมีส่วนร่วมในการดำเนินการในกิจกรรมที่ชุมชนหรือประชาชนจัดให้มีขึ้น เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันลอยกระทง วันสงกรานต์ ฯลฯ บ่อยครั้งในระดับใด

มากที่สุด

มาก

ปานกลาง

น้อย

น้อยที่สุด

● โอกาสในการแสดงออกของประชาชน

14. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหา เช่น คประชุมประชาคมหมู่บ้าน/ตำบล ในระดับใด

มากที่สุด

มาก

ปานกลาง

น้อย

น้อยที่สุด

15. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ เปิดโอกาสหรือช่องทางให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน / ตำบล ในระดับใด
- มากที่สุด   มาก   ปานกลาง   น้อย   น้อยที่สุด
16. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ในระดับใด
- มากที่สุด   มาก   ปานกลาง   น้อย   น้อยที่สุด
17. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ เปิดโอกาสให้ประชาชนให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์หรือใช้บริการ ที่เกิดจากการดำเนินการ ในระดับใด
- มากที่สุด   มาก   ปานกลาง   น้อย   น้อยที่สุด
18. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินการในระดับใด
- มากที่สุด   มาก   ปานกลาง   น้อย   น้อยที่สุด

● **การมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชน**

19. การเป็นสมาชิกกลุ่ม   ไม่เป็น   เป็น   โปรดระบุกลุ่ม (ระบุได้มากกว่า 1 กลุ่ม)
- กลุ่มอาชีพ   ระยะเวลาการเป็นสมาชิก.....ปี
- กลุ่มสังคม   ระยะเวลาการเป็นสมาชิก.....ปี
- กลุ่มอนุรักษ์   ระยะเวลาการเป็นสมาชิก.....ปี
- กลุ่มอื่น ๆ   โปรดระบุ..... ระยะเวลาการเป็นสมาชิก.....ปี
20. ท่านเคยเข้าร่วมงานเพื่อนบ้าน เช่น แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ อุปสมบท งานศพ ฯลฯ บ่อยครั้งในระดับใด
- มากที่สุด   มาก   ปานกลาง   น้อย   น้อยที่สุด
21. ท่านเคยเข้าร่วมงานบุญประเพณี เทศกาล ที่ท้องถิ่นจัดให้มีขึ้น บ่อยครั้งในระดับใด
- มากที่สุด   มาก   ปานกลาง   น้อย   น้อยที่สุด
22. ท่านเคยเข้าร่วมงานสาธารณะ เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม (ขยะ/ฝุ่นละออง/เสียง/น้ำเสีย) บ่อยครั้งในระดับใด
- มากที่สุด   มาก   ปานกลาง   น้อย   น้อยที่สุด

● การได้รับข่าวสาร

23. ท่านได้รับข่าวสารเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อจากสื่อใดต่อไปนี้ ในระดับใด
- 23.1 หนังสือพิมพ์ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
ท้องถิ่น
- 23.2 วิทยุกระจายเสียง มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
- 23.3 หอกระจายข่าว มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
- 23.4 แผ่นป้าย มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
ประชาสัมพันธ์
- 23.5 บุคลากรของ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
อบต.
- 23.6 ผู้นำชุมชน มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
- 23.7 เสียงตามสาย มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
- 23.8 อื่น ๆ โปรดระบุ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
24. ข่าวสารที่ท่านได้รับเป็นข้อมูลเกี่ยวกับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- เชิญชวนให้เข้าร่วมประชุมเพื่อสำรวจปัญหา
  - ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ
  - เชิญชวนให้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น
  - เชิญชวนให้เข้าร่วมวางแผนดำเนินโครงการ/กิจกรรม
  - เชิญชวนให้ร่วมรับประโยชน์/กิจกรรม
  - เชิญชวนให้เข้าร่วมติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินโครงการ/กิจกรรม
  - อื่น ๆ โปรดระบุ.....

● **ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ**

25. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ มีคุณลักษณะต่างๆ ในระดับใด
- 25.1 มีบุคลิกภาพดี มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
- 25.2 มีความซื่อสัตย์สุจริต มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
- 25.3 มีความรู้ความสามารถ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
- 25.4 มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
- 25.5 มีมนุษยสัมพันธ์ดี มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
- 25.6 มีน้ำใจ เสียสละ ช่วยเหลือสังคม มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
- 25.7 ใช้อำนาจควบคุม กำกับ สั่งการ บังคับให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
- 25.8 ใช้การประสาน เกื้อกล่อม กระตุ้น จูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
26. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ เคยชักชวนท่านให้เข้าร่วมกิจกรรม ในระดับใด มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ

คำชี้แจง ให้กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่แสดงถึงระดับการมีส่วนร่วมของท่าน

หมายเหตุ คะแนนระดับการมีส่วนร่วม

5 คะแนน มีส่วนร่วมมากที่สุด

4 คะแนน มีส่วนร่วมมาก

3 คะแนน มีส่วนร่วมปานกลาง

2 คะแนน มีส่วนร่วมน้อย

1 คะแนน มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ข้อ ที่	คำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
การมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหา						
1.	ท่านได้เข้าร่วมประชุมเพื่อศึกษาเรียนรู้สภาพของชุมชน					
2.	ท่านได้เข้าร่วมประชุมเพื่อค้นหาปัญหา และความต้องการของชุมชน					
3.	ท่านได้เข้าร่วมประชุมเพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหาของชุมชน					
การมีส่วนร่วมในการวางแผน						
4.	ท่านได้เข้าร่วมประชุมเพื่อจัดลำดับความเร่งด่วนของปัญหา					
5.	ท่านได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบายของกิจกรรม/โครงการ					
6.	ท่านได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรม/โครงการ					
7.	ท่านได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดวิธีการของกิจกรรม/โครงการ					
8.	ท่านได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินกิจกรรม/โครงการ					
9.	ท่านได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดทรัพยากรที่จะต้องใช้ในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ					
การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ						
10.	ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ อบต. ท่าคล้อ จัดขึ้น					
11.	ท่านร่วมบริหารการใช้ทรัพยากร (งบประมาณ วัสดุ, อุปกรณ์) ในการดำเนินการ					
12.	ท่านสนับสนุนแรงงานในการดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่น					
13.	ท่านสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ ในการดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่น					
14.	ท่านสนับสนุนทุนทรัพย์ ในการดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่น					
15.	ท่านมีส่วนร่วมในการรับความช่วยเหลือจากภายนอก					

ข้อที่	คำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์						
16.	ผลการดำเนินการของ อบต. ที่เป็นถาวรวัตถุ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม เป็นส่วนรวม					
17.	ผลการดำเนินการของ อบต. ก่อให้เกิดประโยชน์สุขทางจิตใจ					
18.	ท่านคิดว่าชุมชนของท่านได้รับการจัดสรรงบประมาณในแผนพัฒนา อบต. เท่าเทียมกับชุมชนอื่น					
19.	ท่านคิดว่าสาธารณะประโยชน์ที่ อบต. จัดสร้างขึ้นในชุมชนของท่าน ประชาชนทั่วทั้งตำบลสามารถมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมกัน					
20.	ท่านคิดว่าสาธารณะประโยชน์ที่ อบต. จัดสร้างขึ้นในชุมชนอื่น ท่านก็สามารถไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมกัน					
การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล						
21.	ท่านได้ร่วมสังเกตการณ์ ดูแล การดำเนินการของ อบต. ทำคสอ					
22.	ท่านได้ติดตาม สอบถาม การดำเนินการของ อบต. ทำคสอ					
23.	ท่านมีส่วนในการประเมิน หรือ คัดสินว่าการดำเนินการเป็นไปด้วย ความเรียบร้อย ถูกต้อง โปร่งใส มีประโยชน์ และมีคุณค่า อย่าง แท้จริง ต่อชุมชน					
การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาในระยะยาว						
24.	ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาผลการดำเนินการที่เสร็จสิ้นแล้ว ให้มี สภาพที่ดีพร้อมใช้งานได้คืออยู่เสมอ					
25.	ท่านมีส่วนร่วมในการระมัดระวังผลการดำเนินการที่เสร็จสิ้นแล้วมิให้ เสียหายจากการใช้งานที่ผิดประเภท หรือการใช้งานที่ผิดวิธี					
26.	ท่านมีส่วนร่วมในการป้องกันผลการดำเนินการที่เสร็จสิ้นแล้ว มิให้ถูก ทำลายจากผู้ไม่หวังดี					

ตอนที่ 4 ข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง ขอให้ท่านให้ความคิดเห็นเพิ่มเติม หรือให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ โดยเสรี

1. ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคล้อ พร้อมข้อเสนอแนะ หรือแนวทางแก้ไข เพื่อลดหรือขจัดปัญหาและอุปสรรค ฯ

ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วม	ข้อเสนอแนะ หรือ แนวทางแก้ไข
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหา 1.1..... 1.2.....	1.1..... 1.2.....
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน 2.1..... 2.2.....	2.1..... 2.2.....
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3.1..... 3.2.....	3.1..... 3.2.....
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4.1..... 4.2.....	4.1..... 4.2.....
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล 5.1..... 5.2.....	5.1..... 5.2.....
6. ด้านการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาในระยะยาว 6.1..... 6.2.....	6.1..... 6.2.....

2. ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อส่งเสริม/ สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ฯ มากขึ้น

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก จ

ผลดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม

ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC)

ที่	ข้อคำถาม		ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	แปลผล
	ตอนที่	ข้อที่	1	2	3			
1	1	1	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	1	2	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
3	1	3	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	1	4	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5	1	5	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6	1	6	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
7	1	7	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
8	2	1	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
9	2	2	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
10	2	3	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
11	2	4	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
12	2	5	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
13	2	6	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
14	2	7	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
15	2	8	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
16	2	9	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
17	2	10	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
18	2	11	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
19	2	12	1	1	1	3	1	ใช้ได้
20	2	13	1	1	1	3	1	ใช้ได้
21	2	14	1	1	1	3	1	ใช้ได้
22	2	15	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
23	2	16	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
24	2	17	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
25	2	18	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
26	2	19	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้

ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) (ต่อ)

ที่	ข้อคำถาม		ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	แปลผล
	ตอนที่	ข้อที่	1	2	3			
27	2	20	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
28	2	21	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
29	2	22	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
30	2	23	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
31	2	24	1	1	1	3	1	ใช้ได้
32	2	25	1	1	1	3	1	ใช้ได้
33	2	26	1	1	1	3	1	ใช้ได้
34	3	1	1	1	1	3	1	ใช้ได้
35	3	2	1	1	1	3	1	ใช้ได้
36	3	3	1	1	1	3	1	ใช้ได้
37	3	4	1	1	1	3	1	ใช้ได้
38	3	5	1	1	1	3	1	ใช้ได้
39	3	6	1	1	1	3	1	ใช้ได้
40	3	7	1	1	1	3	1	ใช้ได้
41	3	8	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
42	3	9	1	1	1	3	1	ใช้ได้
43	3	10	1	1	1	3	1	ใช้ได้
44	3	11	1	1	1	3	1	ใช้ได้
45	3	12	1	1	1	3	1	ใช้ได้
46	3	13	1	1	1	3	1	ใช้ได้
47	3	14	1	1	1	3	1	ใช้ได้
48	3	15	1	1	1	3	1	ใช้ได้
49	3	16	1	1	1	3	1	ใช้ได้
50	3	17	1	1	1	3	1	ใช้ได้
51	3	18	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) (ต่อ)

ที่	ข้อคำถาม		ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	แปลผล
	ตอนที่	ข้อที่	1	2	3			
52	3	19	1	1	1	3	1	ใช้ได้
53	3	20	1	1	1	3	1	ใช้ได้
54	3	21	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
55	3	22	1	1	1	3	1	ใช้ได้
56	3	23	1	1	1	3	1	ใช้ได้
57	3	24	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
58	3	25	1	1	1	3	1	ใช้ได้
59	3	26	1	1	1	3	1	ใช้ได้
60	4	1	1	1	1	3	1	ใช้ได้
61	4	2	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ฉ

ผลการตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
B1	177.6333	2111.9644	.4648	.9798
B2	177.3333	2089.6782	.6645	.9794
B3	177.8333	2095.1782	.6830	.9794
B4	177.8333	2081.9368	.7337	.9792
B5	177.6333	2083.2747	.7659	.9792
B6	177.9333	2077.7195	.7915	.9791
B7	177.8667	2067.4299	.7360	.9792
B8	177.7000	2068.3552	.7914	.9791
B9	178.2667	2062.3402	.8182	.9790
B10	177.6333	2102.1023	.5768	.9796
B11	177.4000	2089.0069	.6805	.9794
B12	177.5667	2100.8747	.6485	.9794
B13	177.4333	2096.2540	.6429	.9794
B14	177.7000	2078.1483	.7568	.9792
B15	177.1667	2116.2816	.5357	.9796
B16	177.1000	2131.6793	.3840	.9799
B17	177.6333	2082.9989	.7472	.9792
B18.1	178.7667	2092.9437	.5438	.9797
B18.2	177.8333	2111.6609	.4411	.9799
B18.3	177.5333	2095.3609	.6271	.9795
B18.4	178.0667	2070.4782	.7278	.9792
B18.5	177.4333	2077.5644	.7487	.9792
B18.6	177.2667	2103.9954	.5870	.9795
B18.7	177.4667	2094.4644	.6221	.9795
B19.1	177.1333	2111.9126	.4977	.9797
B19.2	177.4000	2062.5931	.7987	.9791
B19.3	177.0333	2084.7920	.7256	.9793
B19.4	177.0333	2104.2402	.5873	.9795
B19.5	177.1000	2077.6793	.7537	.9792
B19.6	177.2000	2081.6828	.6497	.9794
B19.7	178.4000	2148.8690	.1058	.9805
B19.8	178.1000	2139.4034	.1993	.9803
B20	177.3333	2071.5402	.7976	.9791
B21	177.5667	2062.5989	.8787	.9789
B22	177.6000	2060.0414	.8620	.9789
B23	177.4667	2071.2230	.7517	.9792
B24	177.9000	2038.9207	.8938	.9788
B25	177.8000	2038.3724	.8364	.9790
B26	177.8667	2061.8437	.7055	.9793
B27	177.7000	2049.5966	.8371	.9790
B28	177.8000	2042.0276	.8220	.9790

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
B29	177.2667	2072.2713	.8024	.9791
B30	177.8333	2060.2126	.6837	.9794
B31	177.3333	2058.8506	.7912	.9791
B32	177.5667	2057.7023	.7035	.9793
B33	177.9000	2085.6793	.5243	.9798
B34	177.7333	2079.1678	.6982	.9793
B35	177.5333	2069.9126	.7296	.9792
B36	177.6000	2076.3172	.6758	.9794
B37	177.5667	2039.8402	.8821	.9788
B38	177.7667	2051.7023	.8244	.9790
B39	177.5333	2034.7402	.8680	.9789

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 52

Alpha = .9797

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	พันเอกโดมศักดิ์ คำใสแสง
วัน เดือน ปีเกิด	1 เมษายน 2507
สถานที่เกิด	อำเภอโพธาราม จังหวัดหนองคาย
ประวัติการศึกษา	วท.บ.(ทบ.) โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พ.ศ. 2531
สถานที่ทำงาน	สำนักงานวางแผนฝึกพร้อมและผสม กรมยุทธการทหาร
ตำแหน่ง	รองผู้อำนวยการกองควบคุมการฝึก